ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ-	011401.00.6 «ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ»
ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ-	011401.05.6 « ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ»
ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄ-	ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԲԱԿԱԼԱՎՐ

ՎԱՆԱՁՈՐ 2022

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՀԼԳ/բ-031– Հայոց լեզու և գրականություն 1</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի,1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td>Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">26</td><td>Դասախոսություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>26</td></tr>
<tr><td></td><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">34</td></tr>
<tr><td></td><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգմանձևը</td><td colspan="4">ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացինպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է ապագա մասնագետի գրավոր և բանավոր խոսքի մշակումը, ապագա ուսուցչի, գիտնական-հետազոտողի՝գործնական, գիտական ոճերին ծանոթացումը՝ կիրառական հմտությունների ձեռքբերման անհրաժեշտությամբ: Այս նպատակին են ծառայում համապատասխան տարաբնույթ վարժությունները, թելադրությունները, թեստայինա շխատանքները:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
– գործնական գրություններ (դիմում, զեկուցագիր, տեղեկանք, լիազորագիր) գրելուկանոններ,
– ձայնավորների, բաղաձայնների, երկհնչյունների, հարադիր բարդությունների ուղղագրություն,
– քերականական–ձևաբանական նորմով սահմանված օրինաչափությունները, դրանցից կատարված և կատարվող շեղումներ,
– թույլատրելի զուգաձևությունները ձևաբանական ու շարահյուսական մակարդակներում,
– ներգործականկառուցվածքի փոխակերպումը կրավորականի, ստորադաս նախադասություններինը՝ դերբայական դարձվածների, ուրիշի ուղղակի խոսքինը՝ անուղղակի խոսքի, խոսքի մասերի փոխանցումներ:
Հմտություն
– կտիրապետի ՀՀ պետական լեզվի գործառույթների, կիրառական առանձնահատկությունների նորմերին:
Կարողունակություն
– կկարողանա գործնականում կիրառել ժամանակակից հայերենի կառուցվածքային օրինաչափությունները, քերականական կանոնները:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. Հնչյունային ուղղագրության հիմունքները: Պատմական-ավանդական ուղղագրության հիմունքները: Ողղագրության և ուղղախոսության հաղորդակցական արժեքը:
Թեմա 2. Ուղղագրության կանոնների և տեսակների մեկնաբանություն: Ուղղախոսության կանոնների կիրառություն: Ընթերցանություն: Թելադրություն:
Թեմա 3. Բաղադրյալ հատուկ անունների ուղղագրությունը:
Թեմա 4. Գործնական գրություններ:Գործնական գրությունների կանոնների քննարկում: Դիմում, զեկուցագիր, տեղեկանք,</td></tr>
</table>

	լիազորագիրգրելուկանոնները: Թեմա 5. Հարադրավոր բարդություններ: Բառերիմիասինգծիկով, անջատգրություն: Թեմա 6. Տողադարձ: Թեստային աշխատանք: Թեմա 7. Դարձվածքներ, առած-ասացվածքներ, թևավոր խոսքեր, դրանց գործածությունը խոսքում: Բառերիձևաիմաստայինխմբերիոճականևհաղորդակցականարժեքը (հոմանիշ, հականիշ, նույնանաուն, հարանուն): Թեմա 8. Խոսքի մասեր: Քերականական – ձևաբանական նորմով սահմանված օրինաչափությունները, դրանցից կատարված և կատարվող շեղումները, թույլատրելի զուգաձևությունները ձևաբանական մակարդակում: Թեմա 9. Նախադասության անդամների կետադրությունը: Թեմա 10. Բարդ նախադասությունների և դերբայական դարձվածի կետադրությունը: Ստորադաս նախադասությունների փոխակերպումը դերբայական դարձվածների: Թեմա 11. Ուրիշի ուղղակի խոսքի կետադրությունը և փոխակերպումը անուղղակի խոսքի: Թեմա 12. Խնդրառության և կապերի հոլովառության դերը բանավոր և գրավոր խոսքում: Թեմա 13. Համաձայնության դերը բանավոր և գրավոր խոսքում: Թեմա 14. Նախադասության հարակից միավորներ:Ամփոփում:
Գնահատմանմեթոդները և չափանիշները	Հաճախումները դասերին 20 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20միավոր Գործնական աշխատանք 20 միավոր Ստուգողական աշխատանք 20 միավոր Ամփոփիչ ստուգում 0 միավոր _____ ԸՆԴԱՄԵՆԸ —— 100 % Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում՝ 1. Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 6-րդշաբաթ) Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ Գրավոր ստուգում՝ թեստային առաջադրանքների ձևով, պատասխանների գնահատում դասախոսի կողմից՝ յուրաքանչյուր հարցի համար նախապես նշված միավորների հատկացմամբ: Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը, - Առարկայի իմացություն: 2. Երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 12-րդշաբաթ) Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ Գրավոր ստուգում՝ թեստային առաջադրանքների ձևով, պատասխանների գնահատում դասախոսի կողմից՝ յուրաքանչյուր հարցի համար նախապես նշված միավորների հատկացմամբ: Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը - Առարկայի իմացությունը 3. Մասնակցությունը դասընթացին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում

	Գնահատման չափանիշները՝ - ներկայություն 4. Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - բանավոր հարցման արդյունքների հաշվառում, հիմնախնդիրների քննարկում համակուրսեցիների հետ, գործնական –կիրառական ուղղվածություն ունեցող հանձնարարություններ, թեստային աշխատանք և այլն, 5. Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուրգնահատականի 10%-ըկամ 10միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ փորձի ցուցադրում, ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների փորձաքննական գնահատում, մասնակցություն խմբային նախագծերում և այլն, - բառարանային աշխատանքների ստուգում: 6.Գործնական հմտություններ (ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - մենառարկայական և միջառարկայական բնույթի ինքնուրույն և խմբային նախագծեր, գաղափարների / հասկացությունների ձևակերպում, գնահատվող բանավեճ:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ս.Աբրահամյան, Հայերենի կետադրությունը, Ե., 1999: 2. Մ.Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզու. ձևաբանություն, շարահյուսություն, Ե., 1982: 3. Հ. Բարսեղյան,Ուղղագրական-ուղղախոսական, 4. տերմինաբանական բառարան, Ե., 1982: 5. Դ.Գյուրջինյան, Հայերեն բառարան-տեղեկատու, 6. Միասին, անջատ կամ գծիկով գրվող բառեր, Ե., 2001: 7. Դ.Գյուրջինյան, Մեծատա՞ռ, թե փոքրատառ, Ե., 2005: 8. ՔոսյանՎ., ՎերդյանԲ., ՄարությանԱ., Հայոց լեզվի գործնական աշխատանքների ձեռնարկ, Ե., 1989: 9. Գ.Գարեգինյան, Ժամանակակիցհայոցլեզու, Ե., 1984: 10. Ա. Մարգարյան, Ժամանակակիցհայոցլեզու. Բառագիտություն, 1990/1993: 11. Ա. Սանթոյան, Արդի հայերենի կետադրության համակարգը, Ե., 2004: Լրացուցիչ- 1. Լ.Եզեկյան, Հայոց լեզու, Ե., 2007: 2. Ս.Գալստյան, Ժամանակակիցհայոցլեզվիգործնականաշխատանքներիձեռնարկ, 2003: 3. Դ.Գյուրջինյան, Գործնական աշխատանքների ձեռնարկ, Ե., 2001: 4. Ռ. Նազարյան, Մայրենին բոլորի համար, Ե., 2006: 5. Վ. Սահակյան, Ուղղագրության, կետադրության և 6. Քերականության ուղեցույց, Ե., 2004:

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՀԼԳ/բ-032- Հայոց լեզու և գրականություն 2</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի, 2-րդկիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">26</td><td>Դասախոսություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատորաշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնականաշխատանք</td><td>26</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">34</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է մի շարք մասնագիտությունների առաջին կուրսի ուսանողներին «Գրականությունե առարկայի ն վերաբերող գիտելիքներ հաղորդել, խորացնել և ընդլայնել հայ գրականության մասին ուսանողների ունեցած ընդհանուրգ իտելիքները: Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հայ գրականության պատմությանը: Առաջնային նպատակ է նաև ուսանողներին գաղափար տալ հիմնական գրական ուղղությունների մասին՝ մասնավորապես կլասիցիզմի, ռոմանտիզմի, ռեալիզմի, սոց. ռեալիզմի, հիմնարար պատկերացում ձևավորել գրականության զարգացման վերաբերյալ ըստ դարաշրջանների, ուսումնասիրել մի շարք գրողների ստեղծագործությունները, անդրադառնալ դրանց կառուցվածքային և բովանդակային հատկանիշներին, գաղափարին և վերլուծությանը: Նպատակները սահմանվումեն հետևյալ սկզբունքներով.
ա. գրականության՝ ըստ ժամանակաշրջանների պատկերացումը,
բ. Ժառանգորդական շղթայի օղակների ներկայացումը ակունք-ավանդույթ-նորարարություն իրողության բացահայտմամբ,
գ. ժանրաբանություն, գրականուղղությունների, մեթոդների, տեսական հասկացություն պարունակող գիտելիքները տրվում են կոնկրետ հեղինակ կամ ստեղծագործություն անցնելիս:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացիվերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացըձևավորում է կրթականծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Տվյալ դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողը պետք է ունենա առարկայի վերաբերյալ համապատասխան թեմաներից մշակումներ, գրի առնվազն երկու ռեֆերատ, կարդացած լինի հանձնարարված գեղարվեստական գրականությունը, լիարժեք պատկերացում ունենա հայ գրականության ընթացքի և զարգացման վերաբերյալ, կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառելգ ործնականում: Միևնույն ժամանակ ուսանողը պետք է անգիր հատվածներ իմանա հանձնարարված չափածոգործերից, մասնակցած լինի բանավիճային քննարկումներին:
Հմտություն
Պետք է տիրապետի գրական-գեղարվեստական գործերիվերլուծության սկզբունքներին ու մեթոդներին, քննարման մասնակցելու կանոններին:</td></tr>
</table>

	Կարողունակություն – գրական վերլուծության ենթարկել անհրաժեշտ գեղարվեստական երկերը, – անգիր հատվածներ ասել պոեզիայից, – զանազանել գրական մեթոդների և ուղղությունների տարբերակիչ սկզբունքները, ժանրային կառուցվածքները, – գրական ործընթացի վերաբերյալ ընդհանուր կարծիք հայտնել:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Գրերի գյուտի պատմամշակութային արժեքը, 5-րդ դարի հայ գրականության ընդհանուր բնութագիր: Թեմա 2.«Սասնածռերե էպոսը: Ստեղծմանժամանակը, կառուցվածքը, կերպարները, առանձնահատկությունները: Գեղարվեստական արժանիքները: Թեմա 3.ԳրիգորՆարեկացի, «Մատյանողբերգությանե աղոթամատյանը: Ֆրիկ. կյանքըևքնարերգությունը: Թեմա 4. Միջնադարյան տաղերգություն, հայրեններ: Ժանրը, ժանրակազմ հատկանիշները, թեմատիկ առանձնահատկությունները: Թեմա 5.Աբովյանը և լուսավորական շարժումը: Հայ նոր գրականություն: Մուրացանի արձակը: Թեմա 6.Հ. Պարոնյանի ստեղծագործությունը: Երգիծանքի տարատեսակները: «Մեծապատիվմուրացկաններե վիպակը, կերպարները, գաղափարը: Թեմա 7.Ռոմանտիզմը որպեսգրական մեթոդ, հիմնականհատկանիշենրը: Րաֆֆու «Սամվելե վեպը: Կառուցվածքը, կերպարները, գաղափարը: Թեմա 7. Գր. Զոհրապըևհայնորավիպագրությունը: Զոհրապի կյանքն ու ստեղծագործությունը: Նովելները: Թեմա 8. Շիրվանզադենև հայ դասական ռեալիզմը: Շիրվանզադեի արձակի և դրամատուրգիայի առանձնահատկությունները: Թեմա 9.Հ. Թումանյան: Կյանքը և գործը: Քառյակները, պոեմները, արձակը: Թեմա 10. Ավ. Իսահակյան: Կյանքը և գործը: Քնարերգությունը: «Աբու-Լալա Մահարիե պոեմը, կառուցվածքը, գաղափարը: Թեմա 11.Վ. Տերյանի կյանք և քնարերգությունը: «Մթնշաղի անուրջներե, «Երկիր Նաիրիե շարքերը: Թեմա 12.Բակունցի պատմվածքները: Թեմա 13. Գ. Մահարի, կյանքը և ստեղծագործությունը: «Ճաղկած փշալարերե վիպակը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	➢ Բանավոր հարցում, թեստային աշխատանք, բնագրային վերլուծություն, ինքնուրույն աշխատանքի ստուգում, ➢ տվյալառարկայիչափորոշիչովսահմանվածուսանողիգիտելիքներըևկարողությունները, ընդհանուրպատկերացումների, գաղափարների, հասկացությունների իմացությունը: ➢ Ամփոփիչ գնահատում Ամփոփիչ գնահատում կատարվում է 100 միավորանոց սանդղակով. • հաճախումների, • գործնական աշխատանքների բանավոր հարցումների, • երկու գրավոր ստուգողական աշխատանքների, • երկու ինքնուրույն աշխատանքներ իգնահատման հիման վրա:

	Ամփոփիչգնահատմանհամարնորհարցում (գրավորկամբանավոր) չի կազմակերպվում: ➢ Ուսանողների միջանկյալ գնահատում Ուսանողների միջանկյալ գնահատումը կատարվում է ինքնուրույն կամ ստուգողական աշխատանքների միջոցով: Հանձնարարվում է երկու ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքները հիմնականում ներկայացվում են ռեֆերատ ձևով: Ստուգողական աշխատանքները տրվում են դասընթացին հատկացված ժամերի սահմաններում: Դրանց կարող է հատկացվել 40-80 րոպե: Ստուգողական աշխատանքները կարող են կրկնել լսարանում քննված գեղարվեստական նյութերը՝ հարցադրման որոշ տարբերությամբ:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Պ. Հակոբյան – Հայ մշակույթի նշանավոր գործիչներ 2. Ջրբաշյան Է.- Չորսգագաթ , Հայ նոր գրականության պատմություն (հատոր 1-5) 3. ԳաբրիելյանՎ.- Սփյուռքահայ գրականություն 4. Ս. Աղաբաբյան- «Սովետահայ գրականության պատմությունե 5. Հր. Թամրազյան - «Սովետահայ գրականության պատմությունե Լրացուցիչ 1. Մովսեսխորենացի- «Հայոց պատմությունե 2. ԳրիգորՆարեկացի - «Մատյան ողբերգությանե 3. ԽաչատուրԱբովյան- «Վերք Հայաստանիե 4. Հովհ. Թումանյան - բանաստեղծություններ, «Անուշե պոեմը 5. Ե. Չարենց- բանաստեղծություններ, «Գիրք ճանապարհիե 6. Պ. Սևակ- «Անլռելի զանգակատուն, «Եղիցի լույս, «Մարդը ափի մեջե, այլ 7. Հրանտ Մաթևոսյան - «Աշնան արև

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Պ/Բ-048-Հայոց պատմության հիմնահարցեր -1**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			

Դասընթացի նպատակը	Հայոց պատմության հիմնահարցեր առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի և հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա Հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարը, հայոց պետականության պատմությունը, 5-րդ դարի ազատագրական պայքարից մինչև Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի – տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում, վերլուծում) – սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հմտություններ – ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա – առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն – վերլուծության և համադրության կարողություն – քննադատության և ինքնաքննադատության կարողություն – պատմական փաստերը համադրելու և երևույթները համակողմանի գնահատել կարողություն – պատմական կոնկրետ փաստերն ու երևույթները ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների տեսանկյունից բացահայտելու կարողություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. V դ. ազատագրական պայքարը Թեմա 2. VI-VII դդ. ազատագրական պայքարը Թեմա 3. VIII-IX դդ. ազատագրական պայքարը արաբական տիրապետության դեմ Թեմա 4. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը Թեմա 5. Հայ ժողովրդի ազգային ազատագրության որոնումները XVII երկրորդ կեսին և XVIIIդ. առաջին քառորդին Թեմա 6. Հովսեփ Էմինը և Հայաստանի ազատագրության նրա ծրագրերը Թեմա 7. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը XVIII դ. II կեսին Թեմա 8. Ազատագրական պայարը Արցախում և Սյունիքում Թեմա 9. Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ – ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճան – ինքնուրույն աշխատանքի կատարում – սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն – ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն,

	հմտություններ և կարողություններ – Հարզախույզ, ճեպահարցում – թեստային առաջադրանքներ՝ պատասխանի ընտրությամբ կամ կարճ ազատ պատասխանով հարցերով:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Սիմոնյան Հր. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերըե, Երևան, 2000թ. 2. Սիմոնյան Հր. Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Երևան, 2012թ. 3. Մելքոնյան Ա, Մինասյան Է. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերըե, Երևան, 2009թ. 4. Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմության ակնարկներ (հնագույն ժամանակներից մինչև XIX դարի վերջե Երևան, 2018 5. Էդուարդ Դանիելյան, Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչեւ մեր օրերըե, Երևան, 2015 6. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. IV–VIII, ՀԽՍՀ ԳԱ հրատ., 1967, 1970, 1972, 1974, 1981: 7. Ժամկոչյան Հ., Գ. Աբրահամյան Ա., Մելիք- Բախշյան Ս. « Հայ ժողովրդի պատմությունե, Երևան, 1876: 8. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. I-IV, ՀՀ ԳԱԱ հրատ., 2018 Լրացուցիչ 1. Աբրահամյան Ա.Գ., «Իսրայել Օրիե, 1978թ. 2. Գալոյան Գ. Հայաստանը մեծ տերությունների աշխարհաքաղաքական առճակատումներում, 2004թ. 3. Համբարյան Ա.Ա., «Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանումե, Երևան, 1999: 4. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2014: Հ. 2, Գիրք II: Միջին դարեր: (IX դարի կես-XVII դարի I տասնամյակ): 5. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2010: Հ. 3,: Գիրք I: Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի II կես -XIX դարի վերջ):

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Պ/Բ-049-Հայոց պատմության հիմնահարցեր -2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի	Հայոց պատմության հիմնահարցեր առարկայի			

նպատակը	դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի և հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա Հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարը, հայոց պետականության պատմությունը, հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքների ձևավորումից մինչև Հայաստանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի – տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում, վերլուծում) – սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հմտություններ – ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա – առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն – վերլուծության և համադրության կարողություն – քննադատության և ինքնաքննադատության կարողություն – պատմական փաստերը համադրելու և երևույթները համակողմանի գնահատել կարողություն – պատմական կոնկրետ փաստերն ու երևույթները ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների տեսանկյունից բացահայտելու կարողություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքները Թեմա 2. Արևմտահայ ազգային-ազատագրական շարժումների վերելքը XIXդ. 90ական թթ Թեմա 3. Հայկական հարցի ծագումը և նրա միջազգայնացումը Թեմա 4. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը Թեմա 5. Ֆիդայական շարժումը Թեմա 6. Ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները Թեմա 7. Ազգային կուսակցությունների առաջացումը Թեմա 8. Հայկական հարցը 1912-1914 թթ Թեմա 9. Հայոց Մեծ եղեռնը Թեմա 10. 1915 թ. ինքնապաշտպանական մարտերը Թեմա 11. 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը. Հայաստանի հանրապետության հռչակումը Թեմա 11. Հայաստանի Առաջին հանրապետությունը 1918-1820 թթ Թեմա 12. Արցախյան շարժման նոր փուլը, Հայաստանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը Թեմա 13. ՀՀ պետական խորհրդանիշները, դրոշը, օրհներգը, զինանշանը

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ –ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճան – ինքնուրույն աշխատանքի կատարում – սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն – ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն, հմտություններ և կարողություններ – Հարզախուզ, ճեպահարցում – թեստային առաջադրանքներ՝ պատասխանի ընտրությամբ կամ կարճ ազատ պատասխանով հարցերով:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Սիմոնյան Հր. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերըե, Երևան, 2000թ. 2. Սիմոնյան Հր. Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Երևան, 2012թ. 3. Մելքոնյան Ա, Մինասյան Է. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերըե, Երևան, 2009թ. 4. Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմության ակնարկներ (հնագույն ժամանակներից մինչև XIX դարի վերջը) Երևան, 2018 5. Էդուարդ Դանիելյան, Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչեւ մեր օրերըե, Երևան, 2015 6. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. IV–VIII, ՀԽՍՀ ԳԱ հրատ., 1967, 1970, 1972, 1974, 1981: 7. Ժամկոչյան Հ., Գ. Աբրահամյան Ա., Մելիք- Բախշյան Ս. « Հայ ժողովրդի պատմությունե, Երևան, 1876: 8. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. I-IV, ՀՀ ԳԱԱ հրատ., 2018 9. Խաչատրյան Կ. «Հայ-ռուսական հարաբերությունները 1920-1922 թթ.ե, Երևան, 2007: Լրացուցիչ 1.Գալոյան Գ. Հայաստանը մեծ տերությունների աշխարհաքաղաքական առճակատումներում, 2004թ. 2.Համբարյան Ա.Ա., «Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանումե, Երևան, 1999: 3.Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2014: Հ. 2, Գիրք II: Միջին դարեր: (I X դարի կես- XVII դարի առաջին տասնամյակ): 4.Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2010: Հ. 3,: Գիրք I : Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի երկրորդ կես -XIX դարի վերջ): 5.Ավետիսյան Հ.Ա. «Հայկական հարցը 1918թ.ե. Երևան, 1997 6.Վրացյան Ս. «Հայաստանի Հանրապետությունե, Երևան, 1993 7.Սիմոնյան Հր. «Անդրանիկի ժամանակըե, գիրք 1-2, Երևան, 1996:

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՕԼԳ/բ-001 Ռուսաց լեզու-1
ՕԼԳ/բ-002 Ռուսաց լեզու-2</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ/4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի, 1-ին և 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">56/56</td><td>Դասախոսություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>56/56</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">64/64</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120/120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում (ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել):</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Գիտի
- կարդալու հիմնական կանոնները;
- շեշտի տեղը ամենատարածված բառերում,
- ուսումնասիրված բառային միավորների հիմնական իմաստները, որոնք ծառայում են ռուսալեզու հաղորդակցության իրավիճակներին առօրյա, սոցիալ-մշակութային և կրթական և մասնագիտական գործունեության ոլորտներում.
- կրթության տվյալ փուլի բանավոր և գրավոր հաղորդակցության մեջ օգտագործվող հիմնական քերականական երևույթները, կառուցվածքները.
- ռուսալեզու խոսքի վարքագծի տարրական նորմերը
Հմտություն
- գրավոր և բանավոր խոսքի բոլոր տեսակները կիրառելու հմտություններ;
- կրթական և մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտներում և իրավիճակներում ռուսաց լեզվի օգտագործման հմտություններ ձեռք բերելու տարրական տեխնիկա (ռազմավարություն և մարտավարություն;.
- բանավոր և գրավոր խոսքի մշակույթի նորմեր ձեռք բերելու հմտություն;
- գրագետ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություն;
- տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվության հետ աշխատելու հմտություն;
- հրապարակային խոսքի, փաստարկի, քննարկման և վիճաբանության հմտություններ.
Կարողություն
Կարող է
- կարդալ ցանկացած բովանդակության տեքստ;</td></tr>
</table>

	- որոշել տեքստի թեման; - բավարար ամբողջականությամբ և ճշգրտությամբ հասկանալ տեքստի հիմնական տեղեկատվությունը; - տարբերակել բառի ուղղակի և փոխաբերական իմաստը; - խոսքում օգտագործել հոմանիշներ, հականիշներ և բազմիմաստ բառեր, դարձվածքաբանական միավորներ; - ինքնուրույն արտադրել համահունչ, տրամաբանական հայտարարություններ ուսումնասիրված թեմաների վերաբերյալ տրված միջավայրին համապատասխան; - երկխոսություններ կառուցել; - օգտագործել ուղղակի և անուղղակի խոսք; - հասկանալ մենախոսության թեման և նրա մեջ պարունակվող հիմնական տեղեկատվությունը; - հասկանալ զրուցակցի հայտարարության բովանդակությունը, նրա հաղորդակցական մտադրությունները.
Դասընթացի բովանդակությունը	1 կիսամյակ Թեմա 1. Օտար լեզուների դերն ու նշանակությունը մարդու կյանքում Թեմա 2. Մարդ.Դիմանկար. Բնավորություն Թեմա 3. Կյանքի ոճ Թեմա 4. Դար ապրի- դար սովորի Թեմա5. Գեղեցկությունը կփրկի աշխարհը. Մշակույթ. Արվեստ Թեմա 6. Աշխարհը ճանապարհորդի աչքերով Թեմա 7. Տոներ. Ավանդույթներ. Սովորույթներ Թեմա 8. Հայրեր և երեխաներ. Սերունդների բախում 2 կիսամյակ Թեմա 1. Գիտություն և տեխնիկա Թեմա 2. Բնությունը և մարդը Թեմա 3. Առողջ ապրելակերպ. Սնունդ Թեմա 4. Առողջ ապրելակերպ. Սպորտ Թեմա 5. ԶԼՄ. Ինտերնետ. Ծփում սացցանցերում՝դրական և բացասական կողմերը Թեմա 6. Թերթելով պատմության էջերը Թեմա 7. Գրավոր և բանավոր խոսքի մշակույթը գործնական հաղորդակցման մեջ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գրավոր և բանավոր հարցում, ինքնուրույն աշխատանք, թեստ, սալիկահանդես, ֆրոնտալ հարցում, ստուգողական աշխատանք, ամփոփիչ աշխատանք
Գրականություն	1. Պարտադիր 1. Русская грамматика. – Т. 1,2. М., 1980. 2. Современный русский язык / Под ред. Д.Э. Розенталя. Ч. 1,2. М., 1979. 3. Современный русский литературный язык / под ред. П.А. Леканта. М., 1988. 4. Новикова А.С. Русский язык. Фундаментальный курс. М., 1993 5. Костомаров В.Г., Максимов В.И. Современный русский язык. М., 2010. 6. Ремчукова Е.Н. Мофология современного русского языка. Учебное пособие. М., 2004. 7. Ипполитова Н.А., Князева О.Ю.,Савова М.Р. Русский язык и культура речи. М., 2003.

	8. ГончароваТ.В., Плеханова Л.П. Речевая культура личности: практикум. М., 2011. 9. Шулежкова С.Г. «И жизнь, и слезы, и любовьЪ Происхождение, значение, судьба 1500 крылатых слов и выражений русского языка. М., 2011. 10. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Элементарный уровень. Общее владение. Спб, 2012. 11. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Базовый уровень. Общее владение. Спб, 2011. 12. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Первый сертификационный уровень. Общее владение. Спб, 2011. 13. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Второй сертификационный уровень. Общее владение. Спб, 2013. 14. Программа по русскому языку для иностранных граждан. Первый сертификационный уровень. Общее владение. 1-й уровень спб, 2012. 15. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Элементарный уровень. Общее владение. Варианты. Книга + 1cd. Спб, 2012. 16. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Базовый уровень. Общее владение. Варианты. Книга + 1cd. Спб, 2012. 17. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Первый сертификационный уровень. Общее владение. Второй вариант. Книга + cd. М., спб, 2012. 18. Одинцова И.В. Что вы сказали? СПб, 2007. 19. Баско Н.В. Изучаем русский, узнаем Россию. М., 2011. 20. Киселева М.С. Русский язык как иностранный. М., 2010 2. Լրացուցիչ 1. Современный русский язык в трех частях / В.В. Бабайцева, Л.Ю. Максимов. М, 1987. 2. Современный русский язык. Теория. Анализ языковых единиц: В 2-х частях. – Часть II. Морфология. Синтаксис / под ред. Е.И. Дибровой. М., 2001. 3. Распопов И.П. Строение простого предложения в современном русском языке. М., 1970. 4. Лекант П.А. Синтаксис простого предложения в современном русском языке. М., 1974. 5. Современный русский язык / Р.Н. Попов, Д.П. Валькова, Л.Я. Маловицкий, А.К. Федоров. М., 1978. 6. Ковтунова И.И. Современный русский язык. Порядок слов и актуальное членение предложения. М., 1976. 7. Наши трёхъязычные дети. Елена Мадден. СПб, 2011.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">Պ/բ-062-Փիլիսոփայության հիմնահարցեր</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 4-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">44</td><td>Դասախոսություն</td><td>24</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">76</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Փիլիսոփայություն առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ աշխարհայացքի, նրա տարատեսակների և ձևերի մասին, բացահայտել իրականության սկզբնապատճառը, զարգացման օրենքներն ու օրինաչափությունները, մեկնաբանել շարժման մեխանիզմը, ձևերը և դրանց դերը զարգացման գործընթացում: Ուսանողները գիտելիքներ են ստանում նաև հասարակության, նրա առանձնահատկությունների և գործառույթների մասին: Դասընթացը ներկայացնում է փիլիսոփայական գիտելիքների պատմականությունը, ուսումնասիրման ընթացքում ուսանողը գաղափար կունենա նորագույն շրջանի փիլիսոփայական տեսությունների և ուղղությունների, հայ փիլիսոփայական մտքի զարգացման շրջանների մասին:
Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա կատարել ընդհանրացումներ աշխարհայացքի, տարբեր գաղափարական հոսանքների, տեսությունների և հիմնադրույթների վերաբերյալ:
Փիլիսոփայություն առարկայի ուսումնասիրմամբ ուսանողը միաժամանակ կշփվի տրամաբանության, մշակութաբանության, քաղաքագիտության և այլ գիտությունների հետ: Փիլիսոփայություն առարկան նախատեսված է ներկայացնել բոլոր բաժինների համար, որպեսզի ապագա մասնագետի մոտ ձևավորվի իրականության վերաբերյալ ընդհանրական գիտելիքներից եզրահանգումներ կատարելու հմտություն և կարողություն:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա
– ինքնուրույն վերլուծել փիլիսոփայական հիմնախնդիրները
– տարբերել փիլիսոփայական տարբեր ուղղությունների գաղափարական հիմնավորումները
– տարբարակել փիլիսոփայության մտքի պատմության հիմնական էտապները, յուրաքանչյուրի հիմնական մոտեցումները
– Ներկայացնել հասարակական գիտակցությունը ձևերը, դրանց ընդհանրությունն ու տարբերությունը</td></tr>
</table>

	– հասկանալ փիլիսոփայական հասկացությունների, կատեգորիաների և օրենքների էությունը, կիրառման բնագավառը Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի – գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն – հետազոտություններ կատարելու ունակություններ – սովորելու ունակություն – առաջնորդի հատկություններ – որակի կարևորության գիտակցում – կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա – վերլուծման և համադրման ունակություն – կազմակերպման և պլանավորման ունակություն – հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ – տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն, տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն – քննադատական վերլուծություն և ինքնաքննադատման ունակություն – միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Փիլիսոփայությունը որպես գիտություն Թեմա 2. Փիլիսոփայության զարգացման պատմական փուլերը Թեմա 3. Մատերիա և կեցություն Թեմա 4. Հոգևորի / գիտակցության/ պրոբլեմը փիլիսոփայության մեջ Թեմա 5. Զարգացման հիմնախնդիրը/ օրենքները և կատեգորիաները/ Թեմա 6. Իմացության տեսություն: Գիտական իմացություն Թեմա 7. Սոցիալական փիլիսոփայություն, հասարակության սոցիալ-տնտեսական համակարգը Թեմա 8. Հասարակության քաղաքական և հոգևոր համակարգը Թեմա 9. Հասարակական գիտակցություն Թեմա 10. Մարդու հիմնախնդիրը փիլիսոփայության մեջ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է բազմագործոնային համակարգով՝ 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ. – ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճան, – ինքնուրույն աշխատանքի կատարում, – սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն, – ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն, հմտություններ և կարողություններ, – թեստային առաջադրանք պատասխանի ընտրությամբ կամ կարճ ազատ պատասխանով – ամփոփիչ քննություն համակարգչային ստուգմամբ
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ս. Հակոբյան – Փիլիսոփայության դասընթաց, Երևան 2005 2. Մ. Ասատրյան – Փիլիսոփայության ներածություն, Երևան 2004 3. Վ. Կանկե - Փիլիսոփայություն, Երևան, 2000

	4. Հ. Ծաքարյան – Փիլիսոփայություն, Երևան, 2005 5. Փիլիսոփայական բառարան, Երևան, 1975. 6. Ս. Զաքարյան – Փիլիսոփայության պատմություն, Երևան 2005 Լրացուցիչ 1.Իովչուկ – Փիլիսոփայության պատմության համառոտ ակնարկ, Երևան, 1979 2.Էդ. Հարությունյան, Քաղաքական համակարգի զարգացման հիմնախնդիրները անցումային հասարակությունում, Երևան, 2005 3. И.Т. Фралов, Введение философии

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**OLԳ/բ-042 // OLԳ/բ-043 // OLԳ/բ-044 Օտար լեզու (անգլերեն- 1,2,3)**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4- կրեդիտ 4- կրեդիտ 4- կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ տարի (I, II և IIIկիսամյակներ)			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56/56 /56	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	56/56/56
	Ինքնուրույն	64/64/64		
	Ընդամենը	120/120/120		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է անգլերեն լեզվի քերականության ընդհանուր կառուցվածքին զուգահեռ ուսանողի մոտ ձևավորել լեզվի հաղորդակցական կարողություններ և ձեռք բերված գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ: Այլ կերպ ասած, դասընթացի նպատակն է լուսաբանել անգլերեն լեզվի բառապաշարի և քերականականության հիմնահարցերը, սովորեցնել տեսական գիտելիքը գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև. - ուսանողներին տալ գործնական գիտելիքներ անգլերեն լեզվի կառուցվածքի մասին, որն անհրաժեշտ է անգլերենի որպես օտար լեզվի հաղորդակցման համար: - մշակել անգլերեն լեզվի հաղորդակցական կայուն հմտություններ[a] դրսևորման բանավոր և գրավոր ձևերում: Այսպիսի դասընթացի խնդիրներով է պայմանավորված ծրագրի ֆունկցիոնալ հաղորդակցական ուղղվածությունը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք ✓ Անգլերեն լեզվի գործնական հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ✓ Անգլերեն լեզվի կաղապարի շրջանակներում մտածելու կարողություն ✓ Մասնագիտական օտարալեզու ·րականությունից օգտվելու հմտություններ ✓ Անգլերեն լեզվի քերականական կայուն հմտություններ, մինիմալ բառապաշարի տիրապետում բանավոր և գրավոր ձևերում			

	Հմտություն - կատարել ինքնուրույն եզրակացություններ, համեմատություններ, զուգահեռներ անցկացնի դրանց միջև - ցուցաբերել համապատասխան լեզվամտածողություն - ձեռք բերել ուսուցանվող լեզվով հաղորդակցվելու հմտություններ և կարողություններ Կարողունակություն - հանձնառություն սովորողների առաջադիմության և ձեռքբերումների նկատմամբ - ուսուցման ժամանակակից մեթոդները և տեխնոլո·իաները ուսումնասիրելու, ներդնելու կարողություն - առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն - ժամանակը արդյունավետ օգտագործելու կարողություն - մասնագիտական կատարելա·ործման անհրաժեշտության գիտակցում
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Unit 1.Work, rest and play. 1A. Life stories. Vocabulary: day to day phrases, question words. Grammar: review of verb forms and questions 1B. Super commuters. Vocabulary: work, questions about travel. Grammar: subject questions. Word stress. 1C.Time to relax. Vocabulary: free time activities; frequency adverbs and expressions. Reading: a newspaper article. Listening: a survey 1D. Speed dating. Review and Progress Portfolio Թեմա 2. Unit 2.Beginnings. 2A. Starting small Vocabulary: Irregular verbs: past time phrases Grammar: Past Simple. 2 B. First meetings. Vocabulary; relationships. Grammar: Past Continuous. Week forms (1): was and were 2 C. The 1001 Nights. Vocabulary: connecting words. Reading: A book cover. Reading and listening: a story. Weak forms (2). 2D. Small talk. Reading and Writing: starting and ending conversations Review and Progress Portfolio Թեմա 3. Unit 3. The world of work 3A. Getting qualified Vocabulary: employment

	Grammar: The Adjective (degrees of comparison) have to // had to HwL(Help with Listening): have to & have 3B. Job Hunting Vocabulary: looking for a job Grammar: present continuous & present simple; activity and state verbs 3C. Strange jobs Vocabulary: word building: noun endings Skills: Reading: a magazine article Listening: a radio interview 3D. I'm really sorry! Real world: apologies, reasons and promises 3.D
	Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a formal letter W: a curriculum vitae(CV) Թեմա 4. Unit 4. That's entertainment 4A. The silver screen Vocabulary: types of film Grammar: Personal Pronouns present perfect for life experiences (1): positive and negative 4B. The rhythm of life Vocabulary: music Grammar: present perfect for life experiences (2): positive and negative Do the Facts Support Your Educated Guess? (glossary) Psychological Methods of Collect data (glossary) 4C. TV or not TV? Vocabulary: TV nouns and verbs; -ed and –ing adjectives Skills: Reading: a newspaper article Reading & Listening: a magazine quiz 4D. What do you think? Real world: agreeing, disagreeing and asking for
	Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a film review W: describing a film Թեմա5. Unit 5 Into the Future. 5A. Man or Machine 5B. Never Too Old 5C. Out of this World 5D. It is for Charity
	Specific Professional Vocabulary Grammar: Future plans and Ambitions: be going to//be planning to, etc

	Թեմա 6. Unit 6 Family and Friends 6A. Life with Teenagers 6B. Roles People Play 6C. Family Business 6D. Call Me Back ---------- Specific Professional Vocabulary Grammar: Superlatives Թեմա7. Unit 7 You Need a Holiday 7A. 50 Places to Go 7B. What are You Taking? 7C. Wish You were here 7D. I Have got a Problem ---------- Specific Professional Vocabulary Grammar: Future Cont. for future arrangements Թեմա 8. Unit 8 Different Cultures 8A. Home Sweet Home 8B. Meet the Parents 8C. Cultural Differences 8D. What is Edinburgh like? ---------- Specific Professional Vocabulary Grammar: should; should not; must Թեմա 9. Unit 9. Life isn't perfect 9A. Problems, problems Vocabulary: everyday problems Grammar: first conditional; future time clauses with when, as soon as, before, after, until 9B. Sleepless nights Vocabulary: adjectives to describe feelings Grammar: too, too much, too many, (not) enough 9C. In the neighborhood Vocabulary: phrasal verbs Skills: Reading: a letter to a newspaper Listening: a news report 9D. Invitations Real world: invitations and making arrangements 9. Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a personal email W: paragraphs; expressing sympathy and giving advice; an email(2) Թեմա 10. Unit 10.

	Shop till you drop 10A. Going, going, gone Vocabulary: verbs often used in the passive Grammar: present simple passive; past simple passive 10B. Changing trends Vocabulary: anything, someone, no one, everywhere, etc. Grammar: used to HwL: used to 10C. Fashion victims Vocabulary: use of articles: a, an, the, no article Skills: Reading: a magazine article Reading & Listening: a profile 10D. Can I help you? Real world: in a shop Vocabulary: shopping HwL: what shop assistants say Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a letter to a newspaper W: connecting words(3); giving your opinion Թեմա 11. Unit 11. Gossip and news 11A. Guess what? Vocabulary: verb-noun collocations(3) Grammar: present perfect for giving news with just, yet, already 11B. Murder mystery Vocabulary: crime Grammar: relative clauses with who, which, that, where 11C. Here is today's news Vocabulary: guessing meaning from context Skills: Reading: a newspaper article Listening: the news 11D. Did you? Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: stories W: use of verb forms; a narrative Թեմա 12. Unit 12. Achieving your goals 12A. A year off Vocabulary: money Grammar: reported speech 12B. Taking chances Vocabulary: unusual activities Grammar: second conditional 12C. Men of magic Vocabulary: connecting words (2): first, next, then, etc. Skills: Reading: a magazine article Reading & Listening: a radio interview HwL: linking: review(2)

	********** 12.Review and Progress Portfolio End of Course Review R: an online diary; a posting on a website W: common mistakes; describing your goals in a posting
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում, հաճախելիության ցուցանիշների հաշվառում, գործնական աշխատանքների գնահատում:
Գրականություն	Պարտադիր- Face2face, Pre-intermediate, Cambridge University Press (Student' s book & Workbook Լրացուցիչ- Լ.Համբարձումյան, English in Use, Երևան, 2013 Լ.Համբարձումյան, English Step by Step, Երևան, 2014 Առցանցտեղեկություններթեմաներինհամապատասխան

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Պ/բ-064- Մշակութաբանություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 3-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	– Մշակութաբանություն դասընթացի ծրագրային բովանդակության տիրապետումը, մշակույթի, մարդու, հասարակության ու աշխարհի մասին ընդհանուր գիտելիքների յուրացում: – աշխարհայացքային կողմնորոշումների հստակեցում – մասնագիտական, ընդհանուր գիտական և մշակութաբանական խնդիրների փոխառնչությունների պարզաբանման սկզբունքային մոտեցումների իմացում – մասնագիտական գիտելիքների զարգացմանը նպաստող մշակութա-մեթոդաբանական մտածելակերպի տարրերի ձևավորում – համաշխարհային և ազգային մշակույթի նվաճումներին հաղորդակից լինելը և մշակութաբանության բարդ հիմնախնդիրների համակարգում ճիշտ կողմնորոշվելը			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – Մշակութաբանության որպես ինքնուրույն գիտության ձևավորումը, հետազոտման մեթոդները: – Մշակույթ հասկացության մեկնաբանումը և սահմանումները: – Մշակույթի գործառույթները: Մշակույթի դասակարգման			

	հիմնական չափորոշիչները, մշակույթի առանձին տիպերի բնութագիրը, կրոն և մշակույթ, բարոյականություն, արվեստ, գիտություն: – Բնությունն իբրև փիլիսոփայական և մշակութաբանական կատեգորիա: Արժեք հասկացության բնորոշումը, մշակույթի և արժեքների կապը, արժեքների դասակարգումը: – Քաղաքակրթություն հասկացության բնութագիրը, քաղաքակրթության և մշակույթի ընդհանրություններն ու տարբերությունները: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – մշակութային երևույթների օրինաչափությունները, կառուցվածքը, տիպաբանությունը, պատճառա-հետևանքային կապերը հասկանալու ունակություն – մշակույթի վերաբերյալ եղած սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու ունակություն – ունեցած ինֆորմացիայի և տեղեկատվության տարբեր ձևերը օգտագործելու հմտություններ – մշակույթի վերաբերյալ ունեցած գիտելիքների համակարգում և վերլուծություն – մասնագիտական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ – տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման ունակություն, – միջանձնային գործնական հմտություններ Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – Ինքնուրույն աշխատելու ունակություն – Հետազոտություններ կատարելու ունակություն – Անկախ սովորելու ունակություն – Հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները – Համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվություն, – Հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները – Ցուցաբերել ուսումնասիրման ոլորտում հետազոտությունների որակի իմացություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մշակութաբանության ուսումնասիրության առարկան, մեթոդները, գործառույթները Թեմա 2. Ձանգվածային և էլիտար մշակույթ Թեմա 3. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը Թեմա 4. Մարդ, բնություն, մշակույթ Թեմա5. Մշակույթ և արժեքներ, մշակույթ և քաղաքակրթություն Թեմա 6. Մշակութային երկխոսություն և գլոբալիզացիա
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գիտելիքների ստուգումը և գնահատումը իրականացվում են հետևյալ բաղադրիչներով՝ ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով, բ) գործնական (սեմինար) աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, նրա ակտիվության և հմտությունների

	հաշվառում և գնահատում, գ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում գնահատում, դ) կրթական մոդուլի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում ու գնահատում կիսամյակի ընթացքում, ե) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և հանրագումարային գնահատումների հիման վրա դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Մելքումյան Գ.Ա. Մշակութաբանություն, 2001 2. Գուրևիչ Ս., Մշակութաբանություն,1996 3. Բորև Յու.Բ., Գեղագիտություն, 1989 4. Սարգսյան Ս.Ա., Մշակութաբանություն, 1996 Լրացուցիչ- 1. Հովհաննիսյան Ս., Կուլտուրան և բնությունը, Երևան, 1984 2. Макарян Э.С. , Теориякультурыисовременнаянаука, Ереван 1984 3. Малюра Ю.А. Культурология, Москва, 1999 4. Лосев А.Д. Философия. Мифология. Культура, Москва, 1991 5. Культурология. История мировой культуры, Москва, 1995 6. Розин В.М. Введение в культурологию, Москва, 1994 7. Швейцер А. Культура и этика, Москва, 1994 8. Шнен О. Закат Европы, Москва, 1991 9. Философский словарь, Москва, 1983 10. Փիլիսոփայական բառարան

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄՀ/բ 058-Սոցիոլոգիա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի,3-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգմանձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել սոցիոլոգիայի պատմական անհրաժեշտության, հասարակության ուսումնասիրության համար ունեցած դերի, սոցիոլոգիական աշխարհայացքի բազմազանության և բազմաձևության մասին:			

Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Հասարակությունն իբրև համակարգ, դրա հիմնական տարրերը, դրանց միջև փոխկախվածության գործընթացները և վերահսկողության մեխանիզմները: Հմտություն Սոցիոլոգիական տեսությունների հիմնական ձևերին, մեթոդներին, գործիքներին, վերլուծության եղանակներին: Կարողունակություն Նախագծել սոցիալական որևէ երևույթի ուսումնասիրմանն ուղղված սոցիոլոգիական հետազոտության ծրագիր:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1Սոցիոլոգիայի ձևավորման նախադրյալները. պատմականակնարկ: ՈՒսումնասիրության օբյեկտը, առարկան, ֆունկցիաները, կապն այլ գիտությունների հետ: Թեմա 2 Հասարակության կառուցվածքային տարրերը. անհատ, խումբ (տեսակները), կազմակերպություն, ինստիտուտ: Թեմա3 Հասարակության վերահսկողության մեխանիզմներ. Մշակույթ և սոցիալականացում: Թեմա 4 Հասարակության շերտավորում: Թեմա 5 Սոցիոլոգիական հետազոտության մեթոդները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդները. Խմբային աշխատանք, անհատական ներկայացումներ, բանավեճ, հարցուպատասխան, հարցախույզ: Գնահատման չափանիշները Ուսանողի գիտելիքը՝ – Սոցիոլոգիայի առաջացման պատմական անհրաժեշտության, վերջինիս ուսումնասիրման օբյեկտի, առարկայի, գործառույթների, հիմնական խնդիրների, սոցիոլոգիական գիտելիքի բազմամակարդակ կառուցվածքի վերաբերյալ, – Հասարակության պատմական տիպերի, զարգացման օրինաչափությունների, հիմնական ընդհանրությունների եւ տարբերությունների, համակարգային մոտեցման, հասարակության՝ իբրեւ համակարգի՝ բազմամակարդակ կառուցվածքում գործառնող եւ փոխկախված տարրերի (անհատը՝սոցիալական գործողություն կատարելու տեսանկյունից, խմբեր, կազմակերպություններ, ինստիտուտներ) վերաբերյալ, – Հասարակության վերահսկողության մեխանիզմների, դրանց փոխպայմանավորվածության վերաբերյալ, – հասարակության ստրատիֆիկացիոն կառուցվածքի (շերտավորման), այն մեկնաբանող մոտեցումների, հիմնական շերտերի բնութագրի, մոբիլության, վերջինիս տեսակների, ըստ մոբիլության «բաց» եւ «փակ» հասարակությունների մեկնաբանման վերաբերյալ – Սոցիոլոգիական հետազոտության առանձնահատկությունների վերաբերյալ:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Կրավչենկո «Սոցիոլոգիա» Եր.2004 2. Մկրտչյան Ե.Ռ.,Բալայան Ն.Մ.,Սոցիոլոգիա, Երևան 2002 3. Социология, Учебник для студентов вузов, Батурин

	B.K., 2012 4. Giddens, Anthony, Duneier, Mitchell, Applebaum, Richard. 2007. Introduction to Sociology. Sixth Edition. New York: W.W. Norton and Company. Chapter Լրացուցիչ- 1. Социология, Волков Ю.Е., 2012 2. История теоретической социологии, Предыстория социологии, Учебное пособие для вузов, Давыдов Ю.Н., 2010 3. Социология, Курс лекций, Акимова И.А., Багдасарьян Н.Г., 2010 4. Steven Loyal 'The Sociology of Anthony Giddens", 2003

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**<u>ԷԻԿ/ -բ 091 Տնտեսագիտության</u>**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի,4-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ամեն մի արտադրաեղանակի նպատակը հասարակության և նրա անդամների պահանջմունքների բավարարումն է: Հենց դրան է ուղղված արտադրության գործընթացը, որտեղ լուծվում է տնտեսական երկու հիմնախնդրի միչև առաջացող մշտական հակասությունը: Ներկայումս խառը տիպի տնտեսության պայմաններում, հիմախնդիրը շուկայական գործընթացի գործողությունը, շուկայական հարաբերությունների զարգացման օրինաչափություններն ու առանձնահատկություններն են: Սահմանափակ ռեսուրսների պայմաններում, ավելի շատ պահանջմունքներ բավարարելու գործում մարդկանց ունեցած վարքագիծը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք • տնտեսական կատեգորիաներն ու օրենքները • տնտեսագիտական գիտելիքների դերը և գործառույթները տնտեսության տարբեր ոլորտներում • առարկայի կարևորությունը հասարակական տնտեսական հարաբերությունների բնագավառում • հասարակության զարգացման պատմական փուլերի տնտեսական առանձնահատկությունները			

	Հմտություն • մեկնաբանել տնտեսական երևույթներն ու տնտեսագիտություն առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին • շուկայական հարաբերությունների օրինաչափություններին այն բոլոր մեթոդներին, որոնք անհրաժեշտ են տնտեսական հավասարակշռություն և համաչափություն պահպանելու համար Կարողունակություն • մեկնաբանել տնտեսական երևույթներն ու գործընթացները, դրանց պատճառահետևանքային կապերը • կարողանա կատարել ճիշտ եզրահանգումներ - ճիշտ ներկայացնել մարդ-տնտեսություն-տնտեսական քաղաքականություն փոխհարաբերությունը
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Ուսումնասիրման առարկան և մեթոդները: Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Տնտեսագիտության հիմնական ուղղությունները: Տնտեսագիտություն առարկան, նպատակները և խնդիրները: Տնտեսական կատեգորիաներ և տնտեսական օրենքներ: Տնտեսագիտության տեսությունը որպես մեթոդոլոգիական գիտություն՝ մեթոդոլոգիա և մեթոդ: Տնտեսագիտության միկրո, մեզո, մակրո և մեգա շերտային կառուցվածքը: Թեմա 2 Շուկայական տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: Շուկա, շուկայի հասկացությունը, ծագման պայմանները, սեփականության բազմաձևությունը: Շուկայի հիմնական տարրերը, ֆունկցիաները, գործունեության սկզբունքները, կառուցվածքը, ենթակառուցվածքները, օբյեկտները, սուբյեկտները: Շուկայի դասակարգումն ըստ ապրանքային խմբերի, տարածքային հատկանիշների, մրցակցության ձևի, շուկայի սուբյեկտների տեսակների: Շուկայական տնտեսության դրական և բացասական կողմերը: Թեմա 3 Տնտեսական համակարգեր: Տիպերը և մոդելները: Տնտեսական համակարգերը: Դրանց կազմակերպման հիմնական ձևերը: Ապրանքային արտադրության բնորոշ գծերը: Տնտեսական համակարգերի տիպերը և մոդելները: Թեմա 4 Շահույթ և շահութաբերություն: Ձեռնարկատիրական եկամուտ և աշխատավարձ: Շահույթ և շահութաբերություն: Շահույթի էության և աղբյուրների մեկնաբանությունները: Շահույթի մեծությունը որոշող գործոնները: Շահույթի ֆունկցիաները: Շահույթի տեսակները (հաշվապահական, տնտեսական, ընդհանուր հաշվեկշռային և այլն): Մոնոպոլ շահույթ: Ձեռնարկատիրական եկամուտ: Աշխատավարձի

	տնտեսական հիմքերը: Աշխատավարձի ձևերը, տեսակները ու համակարգերը: Անվանական և իրական աշխատավարձ: Աշխատավարձի կազմակերպման տարիֆային համակարգի էությունը: Թեմա 5 Տնտեսական աճ: Տնտեսական զարգացման փուլայնությունը: Տնտեսական աճի էությունը: Դրան բնութագրող հիմնական ցուցանիշները: Տնտեսական աճի վրա ազդող գործոնները: Տնտեսական աճի տիպերը (էքստենսիվ, ինտենսիվ և խառը): Տնտեսական ճգնաժամ: Ճգնաժամի տեսակները: Թեմա 6 Ինֆլյացիա և գործազրկություն: Ինֆլյացիայի բնորոշումը և հիմնական տեսակները: Առաջացման պատճառները և սոցիալ-տնտեսական հետևանքները: Տնտեսության պարբերական տատանումները և գործազրկությունը: Գործազրկության տեսակները և դրանց վրա ազդող գործոնները: Գործազրկության մակարդակը և ինֆլյացիայի տեմպերը: Թեմա 7 Դրամա-վարկային համակարգի էությունը: Բանկեր: Փող. տեսակները, պահանջարկը և առաջարկը: Հավասարակշռությունը դրամական շուկայում: Տոկոսադրույքի ձևավորումը որպես փողի գին: Դրամաշրջանառություն: Շրջանառության համար անհրաժեշտ փողի քանակության որոշումը: Վարկ. էությունը, ձևերը և ֆունկցիաները: Բանկային համակարգ: Բանկերի տեսակները: Կենտրոնական Բանկի հիմնական խնդիրները և ֆունկցիաները: Առևտրային բանկերը և դրանց գործարքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդներն և չափորոշիչներն ուղղորդված են կրթության վերջնարդյունքներին Գնահատման չափանիշները (ընթացիկ ստուգումների) - տարբերակների երեք հարցերից յուրաքանչյուրին տրված պատասխանի բովանդակությունը - պատասխանի մեջ նյութի ինքնուրույն յուրացման մասնաբաժինը - շարադրանքի տրամաբանվածությունը, ծրագրային նյութի յուրացվածության աստիճանը - ծրագրային նյութից դուրս իմացությունը Գործնական աշխատանքների ընթացքում իմացության ստուգում Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում - Դասընթացի համապատասխան թեմաների մշակում և վերլուծություն Հաճախելիություն Գնահատման մեթոդը - դասերին հաճախման հաշվառում Գնահատման չափանիշը - ներկայություն

	- մասնակցություն հարցերի քննարկմանը Համակարգչային թեստային ստուգում Գնահատման չափանիշները - համակարգչային թեստային ստուգում նախատեսված չէ Ուսուցման վերջնական արդյունքների գնահատում՝ ստուգարք արդյունքների հանրագումար գնահատման հարյուրմիավորանոց սանդղակով:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Գ. Կիրակոսյան «Տնտեսագիտության տեսություն», 2009թ. 2. Գևորգյան Մ.Ա. «Տնտեսագիտության տեսություն» Երևան 1998 3. Գոռթնի Դ. Ջեյմս, Ռիչարդ Լ. Ստրոուպ, Ա.Հ.Սթուդենմունդի, Ռասել Ս. Սոբելի „Տնտեսագիտություն: Մասնավոր և հասարակական ընտրություն:" Թարգմանություն՝ գլխ. խմբագիր պրոֆ.Գ. Կիրակոսյան Երևան 1999 4. Թովմասյան Ռ.Ա. „Տնտեսագիտության տեսություն" Երևան 2006 5. Խաչատրյան Գ. Հ. „Տնտեսագիտության տեսություն" Երևան 2007 6. Ղուշչյան Հ. Բ. „Մակրոէկոնոմիկա" Երևան 1992 7. Մարկոսյան Ա., Սաֆարյան Ռ. „Շուկայական տեսության հիմնախնդիրները" Երևան 2002 8. "Մենեջմենթ" Յ.Մ, Սուվարյանի խմբ. Երևան 2002 Լրացուցիչ 1. Войтов А. Г. „Экономика. Общий курс" (фундаментальная теория экономики). Учебник М. 2003 2. Гугасян Г. М. „ Экономическая теория. Ключевые вопросы." Учебник М. 2004 3. Липсиц И.В. . „ Экономика. Учебник для вузов": М.2004 4. Макконелл К.Р. Брю С.Л. Экономикс: Принципы,проблемы и политика. В 2-х томах. М.1996 5. Носова С. С. . „ Экономическая теория Краткий курс. " М.2001 6. Носов С. С. „ Основы Экономики." Учебник М. 2004 7. Основы экономической теории. Курс лекции Под общ. ред. А.А.Кочеткова М.2004 8. Райзберг Б. А. „ Основы Экономики." Учебник пособие. М. 2000 Стенлейк Дж.Ф. . „ Экономикс для начинающих. " М.1994 9. Торосян К. М. „ Теория оптимальной цивилизации." Гл.12-14 Ереван 2002 10. „ Экономическая теория." Учебник. Под ред. Камаева В. Д. М. 2000 11. „ ЭкономическNя теория." Учебник. Под общ. ред. В.И.Видяпина и др. М.2005 12. „ Экономика. ." Учебник под ред. А.С.Булатова М.2001 13. Янова В.В. „ Экономика. ." Учебник М.2007

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">Պ/բ-065-Քաղաքագիտություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 4-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Քաղաքագիտություն առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ քաղաքական պատմության, գործընթացների և զարգացման փուլերի մասին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում ուսանողը պետք է գաղափար ունենա քաղաքական համակարգի, պետության կառավարման տիպերի և ձևերի, քաղաքական իշխանության, քաղաքական կուլտուրայի, քաղաքական կազմակերպությունների, իշխանության ձևավորման սկզբունքների, միջազգային քաղաքական կազմակերպությունների մասին:
Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա պատկերացում կազմել հայ ժողովրդի մշակութային նվաճումների մասին, գնահատել գեղեցիկն ու մշակութային արժեքները:
Քաղաքագիտություն առարկայի ուսումնասիրմամբ ուսանողը միաժամանակ կշփվի համաշխարհային քաղաքական պատմության, մշակութաբանության, փիլիսոփայության և այլ գիտությունների հետ: Քաղաքագիտություն առարկան նախատեսված է ներկայացնել ոչ մասնագիտական բաժիններին, որպեսզի ապագա մանկավարժը գիտելիներ ունենա քաղաքական համակարգի և պետական կառավարման մասին</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա
– ինքնուրույն վերլուծել քաղաքական իրադարձությունները
– տարբերել քաղաքաքան և քաղաքագիտական սուբյեկտների գործառույթները
– տարբարակել պետական կառավարման համակարգի տիպեը
– տարբերակել պետության տիպերն ու ձևերը
– հասկանալ քաղաքական կոնֆլիկտների տիպերն ու կառուցվածքը, լուծման ուղիները
Հմտություն
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի</td></tr>
</table>

	– գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն – 2.հետազոտություններ կատարելու ունակություններ – սովորելու ունակություն – առաջնորդի հատկություններ – որակի կարևորության գիտակցում Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա – վերլուծման և համադրման ունակություն – կազմակերպման և պլանավորման ունակություն – հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ – տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն, տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն – քննադատական վերլուծություն և ինքնաքննադատման ունակություն – միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Քաղաքագիտության առարկան, խնդիրները, մեթոդները, կապը հասարակական այլ գիտությունների հետ Թեմա 2. Քաղաքագիտության սուբյեկտները: Հասարակական քաղաքական համակարգ Թեմա 3. Պետություն, տիպերը, ձևերը Թեմա 4. Քաղաքական իշխանություն Թեմա 5. Քաղաքական գործընթացներ և կոնֆլիկտներ: Քաղաքական կուլտուրայի տիպերը Թեմա 6. Մարդու դերը քաղաքականության մեջ Թեմա 7. Անցումային հասարակության քաղաքական համակարգը: Իրավական պետություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է բազմագործոնային համակարգով՝ 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ. – ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճան, – ինքնուրույն աշխատանքի կատարում, – սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն, – թեստային առաջադրանք պատասխանի ընտրությամբ կամ կարճ ազատ պատասխանով
Գրականություն	Պարտադիր 1 .Վ. Թումանյան «Քաղաքագիտությունե, 1992թ. 2.Քաղաքագիտության ներածություն, 1994թ. 3.Քաղաքագիտություն ներածություն, Երևան, 1996թ. 4.Ռ. Պետրոսյան, Քաղաքագիտություն, Երևան 2002թ. 5.ՀՀ Սահմանադրություն, Երևան, 2015թ. Լրացուցիչ 1.Հ. Մանուչարյան «Դրվագներ հայ քաղաքական մտքի պատմության» Երևան, 2002թ. 2.Գ. Միրումյան «Քաղաքական ուսմունքների պատմությունե 2006թ 3.Зеркин, Основы политологии, 1999г. 4.Բ. Խաչատրյան, Քաղաքագիտություն, 2017թ.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-105 - Իրավագիտություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդտարի,4-րդկիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">– ուսանողներին զինել գիտելիքներով հանցավորության և դրա հետ կապված հարաբերությունների մասին,
– ընդլայնել ուսանողներիընդհանուրտեսական, իրավագիտականաշխարհայացքը,
– նախապատրաստելուսանողներինուսումնասիրվածնյութի գործնականկիրառմանը,
– խորացնելընդհանուրիրավագիտականգիտություններիառ արկայաշարիուսումնասիրությունը:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացընձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
– Իրավունքի հիմնական ճյուղերի (մասնավորապես՝ սահմանադրական իրավունքի, վարչական իրավունքի և վարչական դատավարության, քաղաքացիական իրավունքի և քաղաքացիական դատավարության, աշխատանքային իրավունքի, քրեական իրավունքի և քրեական դատավարության, էկոլոգիական իրավունքի, միջազգային հանրային իրավունքի, դրանց սկզբունքների, ինստիտուտների, նորմերի ծագումնաբանության և էության, այդ ինստիտուտների և նորմերի օրենսդրական ամրագրման և կիրառման գործընթացի վերաբերյալ հիմնարար և համակարգված գիտելիք:
Հմտություն
– Կարող է կիրառել մասնագիտական գիտելիքներն առավել հաճախ հանդիպող իրավական խնդիրների լուծման համար:
Կարողունակություն
– Ունակ է՝ պարբերաբար ուսումնասիրելու օրենսդրությունը և իրավակիրառ պրակտիկան, մասնագիտական գրականությունը և ինտեգրվելու հարափոփոխ բազմամշակութային աշխատանքային միջավայրին:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1-Պետության և իրավունքի առաջացումը,
Թեմա 2- Պետության էությունը և գործառույթները,
Թեմա 3-Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում,
Թեմա 4-Սոցիալական նորմերի հասկացությունն ու տեսակները,
Թեմա 5-Իրավունք և իրավագիտակցություն,
Թեմա 6-Օրինականություն և իրավակարգ,</td></tr>
</table>

	Թեմա 7-Իրավունքի համակարգը, Թեմա 8-Իրավական պետություն, Թեմա 9-Սահմանադրակա իրավունք, Թեմա 10-Սահմանադրական կարգ հասկացությունը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	6.1. Գնահատմանմեթոդներինևչափորոշիչներնուղղորդվածենկրթությանվերջնարդյունքներին 6.2. Առարկանամփոփվումէքննությամբ՝ 4-րդ կիսամյակում) 6.3. Գնահատմանչափանիշները (ընթացիկստուգումների) • Տարբերակների երեք հարցերից յուրաքանչյուրին տրված պատասխանի բովանդակությունը • Պատասխանի մեջ նյութի ինքնուրույն յուրացման մասնաբաժինը • Շարադրանքի տրամաբանվածությունը, ծրագրային նյութի յուրացվածության աստիճանը • Ծրագրային նյութից դուրս իմացությունը 6.4. Գործնականաշխատանքներիընթացքումիմացությանստուգում 6.5. Ինքնուրույնաշխատանքներիգնահատում • Անհատական աշխատանքների հանձնարարում • Իրավաբանական խնդիրների լուծում 6.6. Հաճախելիություն Գնահատման մեթոդը • Դասերին հաճախման հաշվառում Գնահատման չափանիշը • ներկայություն • մասնակցություն հարցերի քննարկմանը 6.7. Համակարգչայինթեստայինստուգում Գնահատման չափանիշները • համակարգչային թեստային ստուգում նախատեսված չէ 6.8. Ուսուցման վերջնական արդյունքների գնահատում 6.1-6.6 արդյունքների հանրագումար գնահատման հարյուր միավորանոց սանդղակով:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. ՀՀ Սահմանադրություն 2. Վ.Ն Խռոպանյուկ «Պետության և իրավունքի տեսությունե, 2001թ. 3. Վ.Ս. Ներսեսյանց «Իրավունքի և պետության տեսությունե, 2001թ. 4. ԱպիյանՆ. «Պետության և իրավունքի հիմնահարցերե,2003թ. 5. ВасильевА. В. «Теория государства и права, 1998 6. АлексеевСГ« Теория государства и права. 2004 Լրացուցիչ՝ 1. www. yandex.ru. 2. www.google.ru 3. www.lib.ru 4. www.books.ru

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԱՍ/բ-051 – Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">3-րդ տարի,5-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել քաղպաշտպանության համակարգին և հիմնական խնդիրներին, ինչպես նաև, արտակարգ իրավիճակներում վարքի կանոններին և բնակչության պաշտպանության հիմնահարցերին:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Ուսանողը պետք է իմանա
– արտադրական իրավիճակների դասակարգումը, բնութագիրը, կանխարգելման միջոցները, ինչպես նաև բնական, էկոլոգիական, տեխնածին աղետներից պաշտպանվելու միջոցառումները:
– զանգվածային ոչնչացման զենքերի տեսակների, դրանց կիրառման ժամանակ առաջացած հետևանքների, պայքարի ու կանխարգելիչ խնդիրները
– բնակչության պաշտպանության միջոցները արտադրական իրավիճակներում և պատերազմի ժամանակ
– ապաստարանների, հակաճառագայթային թաքստոցների կառուցվածքները, տարհանման և ապակենտրոնացման կազմակերպման սկզբունքները
– ռիսկի գործոնը արտակարգ իրավիճակներում, ճգնաժամային կառավարման մի շարք հարցերի գաղափարները:
Հմտություն
– բնակչության պաշտպանությանը անհատական և կոլեկտիվ միջոցներով
– հակագազից օգտվելու կանոններին
– շնչառական օրգանների պաշտպանության պարզագույն միջոցներին
– մարդասիրական օգնության կազմակերպմանը արտակարգ իրավիճակներում:
Կարողունակություն
– դիմակայել բնական, էկոլոգիական, տեխնածին աղետներին
– միջուկային, քիմիական, կենսաբանական զենքերից պաշտպանվել ապաստարաններում, հակաճառագայթային թաքստոցներում</td></tr>
</table>

	– ցուցաբերի առաջին բուժօգնություն տուժածներին – աշխատել փրկարարական ջոկատներում:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակներ, առաջացման պատճառները, զարգացման փուլերը և դասակարգումը: Թեմա 2. Տարերային աղետներ, վտանգավոր երևույթներ, առաջացման պատճառները: Տեխնածին աղետներ բնակչության պաշտպանության հրատապ միջոցները: Թեմա 3. Զանգվածային ոչնչացման զենքի տեսակները, բնութագիրը և բնակչության պաշտպանությունը նրանից: Թեմա 4. Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: Թեմա 5. Քաղաքացիական պաշտպանությունը, նրա նպատակները և խնդիրները: Քաղաքացիական պաշտպանության պաշտպանական կառույցները: Թեմա 6. Արտակարգ իրավիճակների ռիսկի գնահատումը: Ռիսկի նվազեցման համալիր ծրագիր: Թեմա 7. Փրկարար աշխատանքի կազմակերպումը ԱԻ և պատերազմի ժամանակ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Ստուգարք7-րդ կիսամյակում,(դասընթացի վերջում) (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գործնական կատարումներ չափորոշիչներին համապատասխան - Ստուգողական հարցեր ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Մշակված նորմատիվների կատարում - Առարկայի իմացությունը 2)Մասնակցությունը դասընթացին(10 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3)Մասնակցությունը և ակտիվությունըգործնականաշխատանքներին(20 +10 միավոր) ➢ Գնահատմանմ եթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 4)Գործնական և ստուգողականա շխատանք(20 միավոր) – Գնահատմանմեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում – Գնահատման չափանիշները՝ - Տնայինա շխատանքների կատարում - Մասնակցությունըլսարանայինքննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5)Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 %կամ10 միավոր) – Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն

	– Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցություն - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 5 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Հ.Մ.Գրիգորյան-«Արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնահարցեր», Երևան 2014թ. 2. Ալավերդյան Ռ., Սարաֆյան Կ., «Ջրհեղեղներ», Երևան 2000 թ. 3. Ասրյան Հ., Մամիկոնյան Յու., Մաթևոսյան Հ., Սարաֆյան Կ., «Ձեռնարկ ռազմական և արտակարգ իրավիճակներումվարելակերպի կանոնների մասին», Երևան 2001թ. 4. Բալասանյան Ս., «Սեյսմիկ պաշտպանությունը և նրա կազմակերպումըե, Գյումրի, Էլդորադո, 200 թ. 5. Մաթևոսյան Հ., Սարաֆյան Կ. և ուրիշներ «Ռազմական և արտակարգ իրավիճակներում վարվելակերպի կանոնների մասինե, Ձեռնարկ, Երևան 2001թ. 6. Հովհաննիսյան Ս., «Աղետների ռիսկերի նվազեցման կրթությունե, Երևան, Փրինթինֆո 2011թ. 7. Հարությունյան Ս., Արտակարգ իրավիճակների և քաղպաշտպանության հիմունքներ, Երևան, Տնտեսագետ 2003 թ. Լրացուցիչ- 1. Հայաստանի Հանրապետության օրենքը «Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասին»1998 թ. 2. 2-ը դեկտեմբերի 3. Հայաստանի Հանրապետության օրենքը «Քաղաքացիական պաշտպանության մասին»,2002 թ. 4. 5-ը մարտի 5. ՀՀ օրենք «Տեղական ինքնակառավարման մասին», Երևան, Նորք-ֆիրմա ՍՊԸ1996 թ 6. ՀՀ օրենքը «Սեյսմիկ պաշտպանության մասին», Երևան 2007թ. 7. ՀՀ օրենքը «ԱԻ-ում բնակչության պաշտպանության մասին»1998 թ. 8. ՀՀ օրենքը «Քաղաքացիական պաշտպանության մասին» 2002 թ.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՔԿ/բ-156 Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Ուսանողների մոտ ձևավորել գիտելիքներ բույսերի, կենդանիների և շրջակա միջավայրի փոխհարաբերությունների և օրինաչափությունների վերաբերյալ, ուսանողներին ապահովել էկոլոգիական գործոնների, բույսերի,կենդանիների առանձին խմբերի յուրահատուկ վերաբերմունքն արտաքին միջավայրի և որոշ էկոլոգիական օրինաչափությունների, համակեցությունների հարմարվողական դերի մասին, կենսահամակեցությունների կառուցվածքի և թվակազմի կարգավորման մեխանիզմների մասին, ներտեսակային և միջտեսակային փոխհարաբերությունների, սուկցեսիաների և բույսերի կյանքի ձևերի մասին:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
– էկոլոգիական գործոնների ազդեցությունը բույսերի վրա և նրանց միջև ստեղծվող փոխհարաբերությունների մասին,
– համակեցությունների կառուցվածքի, նրանցում ընթացող միջտեսակային և ներտեսակային փոխհարաբերությունների մասին:
– համակեցությունների առաջնային և երկրորդային հերթափոխության մասին:
Հմտություն
– էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ ուսումնասիրման մեթոդներին,
– բնության օրինաչափությունների վերլուծությանը:
– էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքների բնագավառում գործնական հմտություններին:
Կարողունակություն
– Յուրացնելով բույսերի էկոլոգիական առանձնահատկությունների մասին գիտելիքները իրականացնել բույսերի,կենդանիների պահպանության միջոցառումներ
– էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ առարկայի վերաբերյալ տեսական գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ,
– հանձնարարված գրականության հիման վրա կազմել ռեֆերատներ</td></tr>
</table>

Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1. Դասընթացի ծրագրի ներկայացում և ուսումնական գործողությունների պլանավորում: Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ առարկան« խնդիրները զարգացման տարբեր էտապներում: Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ զարգացման պատմությունը: Ժամանակակից էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ առարկայի կառուցվածքն ու խնդիրները, դիրքը կենսաբանական գիտությունների համակարգում: Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ որպես բնության պահպանության և բնության ռացիոնալ օգտագործման տեսական հիմք: Թեմա2.Բույսերի, կենդանիների վրա արտաքին գործոնների ազդեցության ընդհանուր օրինաչափությունները: Հասկացողություն էկոլոգիական գործոնների մասին: Աբիոտիկ« բիոտիկ« անթրոպոգեն, էդաֆիկ գործոններ: Սահմանափակող գործոններ: Գործոնի ազդեցության ուժ: Օպտիմում և պեսիմում: Կրիտիկական կետեր: Տեսակի էկոլոգիական վալենտականություն: Օրգանիզմների էկոլոգիական դասակարգման սկզբունքները: Թեմա 3.Լույսի դերը բույսերի, կենդանիների կյանքում: Բույսերի,կենդանիների էկոլոգիական խմբերը լույսի նկատմամբ և դրանց ադապտացիոն յուրահատկությունները: Լուսապարբերականություն: Բույսերի,կենդանիների հարմարվողականությունը թույլ լուսավորվածության պայմաններին: Թեմա 4. Ջերմության նկատմամբ բույսերի,կենդանիների էկոլոգիական վալենտականությունը: Ջերմաստիճանի ազդեցությունը օրգանիզմների կենսագործունեության վրա: Բույսերի,կենդանիների ջերմային ռեժիմի յուրահատկությունը:Բույսերի,կենդանիների մոտ ջերմակարգավորման հիմնական ուղիները:Բույսերի,կենդանիների ջերմային ռեժիմը և նրանց ոչնչացման պատճառները ցածր և բարձր ջերմաստիճանի դեպքում: Թեմա 5. Խոնավության նշանակությունը ցամաքային օրգանիզմների կյանքում: Ցամաքի վրա խոնավության ձևերը և աղբյուրները:Բույսերի մոտ խոնավության մուտքի ե ելքի ուղիները: Բույսերի էկոլոգիական խմբերը ըստ ջրային հաշվեկշռի, հիդրոֆիտներ« մեզոֆիտներ և քսերոֆիտներ: Ջրի տարբեր ձևերի ազդեցությունը բույսերի վրա: Թեմա 6.Տեղումների տեսակը և դրանց էկոլոգիական դերը: Բույսերի,կենդանիների կյանքում էդաֆիկ գործոնը: Օդի կազմը և շարժումը: Քամու դերը տեսակների Էկոլոգիայում: Հողը որպես կյանքի միջավայր: Հողի յուրահատկությունը: Հողերի ջրային ռեժիմը: Հողի մեխանիկական կազմի էկոլոգիական նշանակությունը բույսերի,կենդանիների համար: Թեմա 7. Ժամանակը որպես էկոլոգիական գործոն բույսերի,կենդանիների կյանքում: 'Կենսաբանական ժամացույց': Բույսերի,կենդանիների,կենդանիների օրական և ցիրկադային ռիթմը: Բույսերի,կենդանիների էկոլոգիական խմբերն ըստ օրական ակտիվության: Հիմնական ադապտացիաները: Լուսնային ռիթմեր, դրանց յուրահատկությունը: Մակընթացության և տեղատվության ռիթմերը օվկիանոսում: Սեզոնային ռիթմեր: Դրանց ադապտիվ բնույթը: Բույսերի,կենդանիների հարմարվածությունը տարվա

	անբարենպաստ պայմաններին: Սեզոնային զարգացումը ղեկավարող գործոններ: Բույսերի,կենդանիների մոտ պերիոդիզմի երևույթի էությունը: Թեմա 8. Բիոտիկ կապերի հիմնական տիպերը« դրանց դրսևորման յուրահատկությունը միջտեսակային և ներտեսակային հարաբերություններում: Գրշատիչ-զոհ« մակաբույծ-տեր փոխհարաբերությունները: Այդ կապերի ընդհանուր գծերը և յուրահատկությունը: Թեմա9. Համակեցություն: Հասկացողություն բուսական համակեցության մասին, համակեցության կառուցվածքը: Ստաբիլ և ոչ ստաբիլ համակեցություններ Հասկացողություն կենսացենոզի մասին: Ֆիտոցենոզ: Կենսացենոզի կառուցվածքը: Սահմանային Էֆեկտ: Կենսացենոզի տարածական կառուցվածքը: Ջրային և ցամաքային կենսացենոզների տարբերությունը: Թեմա 10. Համակեցության ստաբիլության հիմնախնդիրը: Սուկցեսիաների ընդհանուր օրինաչափությունները: Առաջնային և երկրորդային սուկցեսիաներ: Սուկցեսիաների յուրահատուկ տարբերակները: Թեմա 11. Բույսերի,կենդանիների վրա միջավայրի գործոնների ձևառաջացնող ազդեցությունը: Հասկացողություն բույսերի, կենդանիների կյանքի ձևերի մասին: Կյանքի ձևերի ձևավորման հարմարվողական նշանակությունը: Կյանքի ձևերի դասակարգումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	6. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները. ▪ 6.1.ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1)Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 2)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 3) քննություն 4) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) – Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում – Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 5) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) – Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն – Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում

- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

6)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

– Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
– Գնահատման չափանիշները՝

Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 6 կետերի օգնությամբ հաշվվում է տվյալ ուսանողի ունակությունը, կարողությունը և հմտությունը

6.1. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- մեկ եզրափակիչ քննություն
-երկու ինքնուրույն աշխատանք
-երկու ստուգողական աշխատանք
-մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
-մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
-եզրափակիչ քննություն
-գործնական և ստուգողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
-ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 10 միավոր)
-ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ100 միավորանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ կրեդիտային համակարգի
"գերազանց" (5)	96-100	A^+
"գերազանց" (5)	91-95	A
"գերազանց" (5)	86-90	A^-
"լավ" (4)	81-58	B^+
"լավ" (4)	76-80	B
"լավ" (4)	71-75	B^-
"բավարար" (3)	66-70	C^+
"բավարար" (3)	61-65	C
"բավարար" (3)	55-60	C^-
"անբավարար" (2)[1]	40- 54	D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40	F
"ստուգված"	55-100	S
"չստուգված"[1]	40-54	U
"չստուգված"[2]	մինչև 40	U

-դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը

Գնահատման սանդղակը

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը

[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գրականություն	Պարտադիր- 1. Двороковский М. С.- Экология растений-1983 г. 2. Горышина Т. К.- Экология растений-1978 г. 3. Березина Н.А., Афанасьева Н.Б.- Экология растений.2009г 4. Մելքումյան- Էկոլոգիա, 2009թ. 5. В.А.Радкевич "Экология" Минск. 6. Н. М. Черпова, А.М.Былова "Экология", М., 1980թ. 7. А.А. Хван "Экология" М., 2002թ. 8. Հարությունյան Լ. Վ.- Ընդհանուր էկոլոգիա,1998թ. Լրացուցիչ- 1. Юджин, Одум "Экология". В 2-х томах. 1986 2. Чернова Н.И., Былова А.М.- "Общая экология". 2004 3. Бигон "Экология" М., 1999.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-178. Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 5-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	«Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանումե առարկայի հիմնական նպատակն է ուսանողների տալ գիտելիքներ բժշկագիտության հիմունքների, հիվանդությունների դասակարգման, առաջացման պատճառների, ընթացքի, կանխարգելման մասին: Նրանց մոտ զարգացնել անհրաժեշտ հմտություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին և մինչբժշկական օգնություն ցույց տալու համար, պատրաստել նրանց պրակտիկ աշխատանքի բժշկական օգնություն ցուցաբերելու համար արտակարգ իրավիճակների պայմաններում:Ուսանողների մոտ արմատավորել հմտություններ և կարողություններ կատարելու վիրակապություն, դնել բեկակալ, չափել հիվանդի կամ տուժվածի զարկերակային ճնշումը, որոշել պուլսը, շնչառության հաճախականությունը, չափել մարմնի առավելագույն ջերմությունը, վերահսկել տուժվածի վիճակը,կանխել վնասվածքային շոկի առաջացումը, կազմակերպել ճիշտ օգնություն վնասվածքների ժամանակ, կատարել ճիշտ տեղափոխություն:Գաղափար կազմել առողջ ապրելակերպի, սեռական դաստիարակության մասին: Ծրագրով նախատեսված են դասախոսություններ և գործնական պարապմունքներ լսարաններում և կաբինետներում, իսկ կլինիկային հատկացված ժամերը անց են կացվում հիվանդանոցում և պոլիկլինիկայում:			

Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք - Հիվանդությունը (ոչ վարակիչ և վարակիչ): - Հիվանդի (վարակիչ և ոչ վարակիչ) հետազոտությունը և ախտորոշումը: - Հիվանդի խնամքը՝ սիրտ-անոթային, շնչառության, մարսողության, էնդոկրին, միզազատական և վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ: - Սիրտ-անոթային օրգանների հիվանդություններ: - Սիրտ անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի նվազման պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: - Սիրտ անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի կանգի պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: - Արյան գերճնշման պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: - Բրոնխների բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը: - Բրոնխների ասթման՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: - Թոքերի բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: - Մարսողության օրգանների հիվանդությունները՝ - Ստամոքսի բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: - Խոցային հիվանդություն՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: - Էնդեմիկ խպիպ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: - Շաքարախտը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: - Երիկամի բորբոքում՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: - Մեզահեռացնող ուղու բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: - Վարակիչ հիվանդությունների (անվանախմբավորումները, պատճառները): - Դիզենտերիա՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: - Լյարդի բորբոքում՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը: - Ջրծաղիկ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: - Դիֆտերիա՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: - Էպիդեմիկ պարոտիտ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: - Բծավոր տիֆ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: - Բրուցելյոզ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: - Սիբիրախտ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը,

	բուժումը, կանխարգելումը: - Իմունիտետը: Պատվաստումը: - Անոթազարկի հաճախականություն չափելը: - Մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշման չափելը: - Մեխանիկական ճնշումաչափիչով առանց հնչյունալսիչով արյան ճնշման չափելը: - Շնչառության շարժումների հաճախականություն չափելը: - Դեղանոթից դեղանյութի զետեղումը ներարկիչի մեջ: - Դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը: - Դեղանյութի ներմկանային ներարկումը: - Դեղանյութի ներանոթային ներարկումը: - Դեղանյութի ներմուծումը ականջի մեջ: - Դեղանյութի ներմուծումը քթի խոռոչ: - Մարմնի ջերմաստիճան չափել: - Արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնել: Հմտություն – Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում: - անոթազարկի հաճախականություն չափել: - մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշման չափել: - շնչառության շարժումների հաճախականություն չափել: - դեղանոթից դեղանյութ զետեղել ներարկիչի մեջ: - մարմին ենթամաշկային ներարկել դեղանյութ - մարմին ներմկանային ներարկել դեղանյութ - մարմին ներանոթային ներարկել դեղանյութ - Դեղանյութ ներմուծել ականջի մեջ: - Դեղանյութ ներմուծել քթի խոռոչ: - Մարմնի ջերմություն չափել: - Արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնել Կարողունակություն – հիվանդի հետազոտության մեթոդներին և առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելուն – անձնական հիգիենայի կանոններին – հիվանդի խնամքի կազմակերպմանը – առողջությունը պայմանավորող բաղադրիչների ճիշտ կիրառումը
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (ոչ վարակիչ, վարակիչ), հիվանդի (ոչ վարակիչ, վարակիչ) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Թեմա 2. Սիրտ-անոթային օրգանների հիվանդություններ՝ սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի նվազում՝ առաջին բուժօգնությունը, սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի կանգ՝ առաջին բուժօգնությունը, արյան գերճնշում: Թեմա 3. Շնչառության օրգանների հիվանդություններ՝ բրոնխի բորբոքում (բրոնխաբորբ), բրոնխների ասթմա (բրոնխադժվարաշնչառություն), թոքի բորբոքում (թոքաբորբ): Թեմա 4. Մարսողության օրգանների հիվանդություններ՝

	ստամոքսի բորբոքում (ստամոքսաբորբ), բարակ աղու խոց: Ներզատիչ օրգանների հիվանդություններ՝ շաքարախտ, էնդեմիկ խպիպ: Դիզենտերիա (Աղիքամանրէախտ): Լյարդի բորբոքում: Իմունիտետ: Ջրծաղիկ, կարմրուկ, էպիդեմիկ պարոտիտ: Թեմա 5. Մեզագոյացնող և մեզ հեռացնող օրգանների հիվանդություններ՝ երիկամի բորբոքում (երիկամաբորբ), մեզահեռացնող ուղու բորբոքում (մեզաուղաբորբ): Վարակիչ հիվանդություններ: Դիֆտերիա, բծավոր տիֆ, բրուցելոզ, սիբիրախտ, դաբաղ: Թեմա 6. Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (ոչ վարակիչ, վարակիչ), հիվանդի (ոչ վարակիչ, վարակիչ) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Անոթազարկի հաճախականության չափումը: Արյան ճնշման չափումը: Թեմա 7. Սիրտ-անոթային օրգանների հիվանդություններ՝ սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի նվազում՝ առաջին բուժօգնությունը, սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի կանգ՝ առաջին բուժօգնությունը, արյան գերճնշում: Դեղանյութի զետեղումը դեղանոթից ներարկիչի մեջ, դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը, դեղանյութի ներմկանային ներարկումը, դեղանյութի ներանոթային ներարկումը: Թեմա 8. Շնչառության օրգանների հիվանդություններ՝ բրոնխի բորբոքում (բրոնխաբորբ), բրոնխների ասթմա (բրոնխադժվարաշնչառություն), թոքի բորբոքում (թոքաբորբ): Շնչառության շարժումների հաճախականության չափումը: Հիվանդի անհատական հիգիենան և պահպանման կանոնները: Թեմա 9. Մարսողության օրգանների հիվանդություններ՝ ստամոքսի բորբոքում (ստամոքսաբորբ), բարակ աղու խոց: Ներզատիչ օրգանների հիվանդություններ՝ շաքարախտ, էնդեմիկ խպիպ: Արյան տեղային արյունահորդում: Ստամոքսի լվացում: Թեմա 10. Մեզագոյացնող և մեզ հեռացնող օրգանների հիվանդություններ՝ երիկամի բորբոքում (երիկամաբորբ), մեզահեռացնող ուղու բորբոքում (մեզաուղաբորբ): Վարակիչ հիվանդությթուններ: Իմունիտետ, պատվաստում: Դիզենտերիա (Աղիքամանրէախտ): Լյարդի բորբոքում: Ջրծաղիկ: Հոգնաների տեսակները և դրման տեխնիկան: Թեմա 11. Դիֆտերիա, էպիդեմիկ պարոտիտ, կարմրուկ, բծավոր տիֆ: Բուժական սնունդ և դիետիկ սեղաններ: Թեմա 12. Բրուցելոզ, սիբիրախտ, դաբաղ: Բնական, խառը և արհեստական սնուցում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<u>Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները.</u> ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ 1) Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 8-րդ Թեմա՝ 20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գրավոր ստուգում համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները - Առարկայի իմացությունը

-Իրավիճակի գնահատում

2) Երկրորդ ընթացիկ ստուգումը (դասընթացի 12-րդ Թեմա՝ 20 միավոր)

➢ Գնահատման մեթոդը՝

- Բանավոր հարցում դասախոսի կողմից

➢ Գնահատման չափանիշները՝

- Առարկայի իմացությունը

3.Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր)

➢ Գնահատման մեթոդը՝

- Հաճախումների հաշվում

➢ Գնահատման չափանիշները՝

- Ներկայությունը

4)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր)

➢ Գնահատման մեթոդը՝

- Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում

➢ Գնահատման չափանիշները՝

- Ներկայությունը

5 Եզրափակիչ ստուգում

6) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր)

– Գնահատման մեթոդը՝

- Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում

– Գնահատման չափանիշները՝

- Տնային աշխատանքների կատարում
- Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին
- Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին

7) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր)

– Գնահատման մեթոդը՝

- Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն

– Գնահատման չափանիշները՝

- Անհատական աշխատանքի ներկայացում
- Խմբային աշխատանքի ներկայացում
- Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան
- Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն

8)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

– Գնահատման մեթոդը՝

- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման մեթոդներ
- Ռեֆերատ, Զեկույց, Թեստ, Գործարար խաղեր (ակտիվ մասնակցություն), Կլոր սեղան (ակտիվ մասնակցություն), Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծութ յուն, Նախագծերի մեթոդ, Հարցի նախապատրաստման մոդել, Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, Աշխատանքային տետրի վարում, Կուրսային աշխատանք, Հարցազրույց, Ստուգողական աշխատանք:

Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներ

ա/Լսարանային պարապմունքներ

Մտագրոհ, Նախագծային մեթոդ, T-աձև աղյուսակ, M-աձև աղյուսակ, Պրիզմա, Խճանկար, Անկյուններ, Բանավեճ,

Բառային քարտեզ, Իրադրությունների վերլուծության մեթոդ, զուգակցված դաս, հիմնահարցային դասախոսություն, դրույթային դասախոսություն, դասախոսություն-ամփոփում, ակնադիտական դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-զրույց, դասախոսություն-քննարկում, թեստերի և փոքր-թեստերի կատարում, դասախոսություն-ամփոփում, գործնական պարապմունքներ, ընդհանրական դասախոսություններ, հակիրճ դասախոսություն, պրակտիկում, զուգակցված դաս, անհատական աշխատանքով, ինտեգրատիվ դաս, գործնական (արտադրական) ուսուցման տիպային դաս, ակնադիտական դասախոսություն, նախօրոք պլանավորված սխալներով դասախոսություն, թրեյնինգ, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-կոլոկվիում, անհատական աշխատանքով սեմինար, սեմինար-հարց-պատասխան, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-հարց-պատասխան, խմբային աշխատանքով սեմինար, որոնողական սեմինար, ընտրովի խմբերում կազմակերպվող սեմինար, համակարգային սեմինար, լաբորատոր պարապմունք:

բ/արտալսարանային պարապմունքներ
ինտեգրատիվ դաս, սեմինար-բանավեճ, հիմնահարցային սեմինար, արտադրական գործնական պարապմունքներ,հիմնահարցային սեմինար, բազմատարբերակային հարցաթերթերի լրացում, թատերային ներկայացում, տվյալների բազայի ստեղծում, մասնագիտական գործունեության հետևում և իրական վերարտադրություն, դասախոսություն-խորհրդատվություն, խմբային աշխատանքով սեմինար, միջառարկայական սեմինար, ստեղծագործական սեմինարներ, միջառարկայական սեմինար, սեմինար-էքսկուրսիա, կողմնորոշիչ սեմինար:

8)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր)

- Գնահատման մեթոդը՝
- Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը
- Գնահատման չափանիշները՝

- Գնահատման չափանիշները՝

Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը

Գնահատման սկզբունքները	
Հաճախումները դասերին	10 միավոր
Ինքնուրույն աշխատանք	20 միավոր
Գործնական աշխատանք	20 միավոր
Առաջին ընթացիկ ստուգում	20 միավոր
Երկրորդ ընթացիկ ստուգում	20 միավոր
Ամփոփիչ ստուգում	10 միավոր

ԸՆԴԱՄԵՆԸ — 100 %

Գնահատման սանդղակը

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ1 միավորանոց համակարգի

"գերազանց" (5)	96-100		A^+
"գերազանց" (5)	91-95		A
"գերազանց" (5)	86-90		A^-
"լավ" (4)	81-58		B^+
"լավ" (4)	76-80		B
"լավ" (4)	71-75		B^-
"բավարար" (3)	66-70		C^+
"բավարար" (3)	61-65		C
"բավարար" (3)	55-60		C^-
"անբավարար" (2)[1]	40- 54		D
"անբավարար" (2)[2]	մինչև 40		F
"ստուգված"	55-100		S
"չստուգված"[1]	40-54		U
"չստուգված"[2]	մինչև 40		U

[1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը

[2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը

Գնահատման կառուցվածքը

Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն.

- երկու ընթացիկ և մեկ եզրափակիչ ստուգարք
- 2-4 ինքնուրույն աշխատանք
- 2-4 ստուգողական տեստային աշխատանք
  - առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 9-րդ Թեմա՝ մինչև 20 միավոր)
  - երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 12-րդ Թեմա՝ մինչև 20 միավոր)
- առաջին և երկրորդ ընթացիկ ստուգումների արդյունքները միջինացվում են
  - մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր)
  - մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր)
  - եզրափակիչ քննություն
  - գործնական և ստուգողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր)
  - դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը
  - ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 20 միավոր)

ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)

Գրականություն

Պարտադիր-

1. Ն. Ավետիսյան , "Ներքին հիվանդություններ", 2004
2. Վ. Աստվածատրյան , "Կլինիկականկ մանկաբուժություն ", 2000
3. В.И.Покровский. Популярная медицинская энциклопедия. 1989
4. А. Воробьева. Учебное пособие для подготовки медицинский сестер. 2001
5. Ա. Ն. Մուրատով , Վիրաբուժություն և հիվանդների խնամքը , 1989
6. Գ. Ստամբոլցյան , " Ներքին հիվանդություններ ", 2000
7. Ս. Մինասյան, Առողջագիտություն , 2008
8. Օ. Ջուհարյան , Կենսագործունեության անվտանգություն , 2005

	9. А. Воробьева. Справочник практического врача. 2000 10. Վ. Ս. Մադոյան, Լ. Վ. Եդոյան, Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում ու արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկաների գործնական պարապմունքների վերաբերյալ, 2018 Լրացուցիչ- 1. Винакмен. Инфекционные болезни. 2000 2. Կարմիր խաչ, Առաջին օգնության հիմունքներ, 1999 3. Վ. Մադոյան , "Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ առարկայից " , 2000 4. Е.А.Федина. Справочник провизора – консультанта. 2005 5. Է. Ս.Գաբրիելյան , Ֆարմակոլոգիա, 1998 6. Վ. Ա. Աբովյան , Առաջին օգնություն / հանրամատչելի ձեռնար/, 2012

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-184.Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժ. օգնություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 5-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	«Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժ. օգնություն ե առարկայի հիմնական նպատակն է ուսանողների տալ գիտելիքներ արտակարգ և մարտական իրավիճակներում տուժվածի կամ հիվանդի վիճակի գնահատման, համակարգված և պրակտիկ թերապևտիկ օգնության ձևերի,պաթոլոգիկ պրոցեսների ուսումնասիրության, պրոֆիլակտիկայի և բուժման,մասնագիտական գործունեության ընթացքում զարգացած հիվանդությունների (անբարենպաստ պայմաններ, տարբեր թունավոր գործոնների ազդեցություն և այլն)առաջացման պատճառների, կանխարգելման, բուժօգնության կազմակերպման նորմայից շեղվածքի վիճակների ծագման և զարգացման վերաբերյալ, բժշկական էվակուացիայի, հիվանդների և վիրավորների հետազոտության հաջորդականության, տարահանման տարբեր փուլերի, մարտի դաշտում և տարբեր տիպի զանգվածային բնաջնջման զենքի կիրառման ժամանակբարձր մասնագիտական թերապևտիկ օգնության վերաբերյալ: Ծրագրով նախատեսված են դասախոսություններ և գործնական պարապմունքներ լսարաններում և կաբինետներում, իսկ կլինիկային հատկացված ժամերը անց են կացվում հիվանդանոցում և պոլիկլինիկայում:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.			

	Գիտելիք – Հիվանդությունը (վնասվածքը, թունավորումը): – Հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) հետազոտությունը, ախտորոշումը: – Արյունահոսությունը, ձևերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Բազուկի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Նախաբազուկի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Ձեռնաթաթի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Ազդրի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Սրունքի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Ոտնաթաթի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Գլխի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Ողնաշարի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Կոնքի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Կրծքավանդակի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Որովայնի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Բազուկ-թիակ-անրակային հոդապռկախտը, պատճառը, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Տարբերամարմնամասանույնատեսքի վնասվածքը, առաջին բուժօգնությունը: – Տարբերամարմնամասատարբերատեսքի վնասվածքը, առաջին բուժօգնությունը: – Թունավորման ուղիները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: – Անոթազարկի հաճախականություն չափելը: – Մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշում չափելը: – Մեխանիկական ճնշումաչափիչով արյան ճնշում չափելը: – Գլխի վերքակապումը: – Ծնչառության շարժումների հաճախականություն չափելը: – Կրծքավանդակ վերքակապելը: – Որովայն վերքակապելը: – Արյան տեղային հոսունությունը նվազեցնող միջոց դնելը: – Բազուկի վերքակապումը: – Նախաբազուկի վերքակապումը: – Ձեռնաթաթի վերքակապումը: – Բազուկ-նախաբազուկային հոդի վերքակապումը: – Բազուկ-թիակ-անրակային հոդի վերքակապումը: – Ազդրի վերքակապումը: – Սրունքի վերքակապումը: – Կոնք-ազդրային հոդի վերքակապումը: – Ազդր-սրունքային հոդի վերքակապումը: – Սրունք-ոտնաթաթային հոդի վերքակապումը:

	– Ոտնաթաթի վերքակապումը: – Արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնելը: – Դեղանյութի զետեղումը ներարկիչի մեջ: – Դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը: – Դեղանյութի ներմկանային ներարկումը: – Դեղանյութի ներանոթային ներարկումը: Հմտություն – Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում: – անոթազարկի հաճախականությունը չափել – մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշումը չափել – մեխանիկական ճնշումաչափիչով և առանց հնչյունալսիչի արյան ճնշումը չափել – գլխի վնասվածք վերքակապել – շնչառության շարժումների հաճախականություն չափել – կրծքավանդակի վնասվածք վերքակապել – որովայնի վնասվածք վերքակապել – արյան տեղային հոսունությունը նվազեցնող միջոց դնել – արյան տեղային արյունահորդում առաջացնող միջոց դնել – բազուկի վնասվածք վերքակապել – նախաբազուկի վնասվածք վերքակապել – ձեռնաթաթի վնասվածք վերքակապել – բազուկ-նախաբազուկային հոդի (շուրջբոլորի) վնասվածք վերքակապել – բազուկ-թիակ-անրակային հոդի (շուրջբոլորի) վնասվածք վերքակապել – ազդրի վնասվածք վերքակապել – սրունքի վնասվածք վերքակապել – ազդր-սրունքային հոդի (շուրջբոլորրի) վնասվածք վերքակապել – ոտնաթաթի վնասվածք վերքակապել – կոնք-ազդրային հոդի (շուրջբոլորի) վնասվածք վերքակապել – արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնել – արհետսական շնչառություն և սրտի անուղղակի սեղմում կատարել – դեղանոթից դեղանյութ զեղտեղել ներարկիչի մեջ – մարմին ենթամաշկային ներարկել դեղանյութ – մարմին ներմկանային ներարկել դեղանյութ – մարմին ներանոթային ներարկել դեղանյութ: Կարողունակություն – Հիվանդի (վնսավածքով, թունավորված) հետազոտության մեթոդներին և առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելուն – անձնական հիգիենայի կանոններին – հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) խնամքի կազմակերպմանը – առողջությունը պայմանավորող բաղադրիչների ճիշտ կիրառումը
Դասընթացի բովանդակությունը	<u>Թեմա 1.</u> Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատուկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (վնասվածք, թունավորում): Հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Արյունահոսություն, առաջին

	բուժօգնությունը Թեմա 2. Բազուկի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Նախաբազուկի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ձեռնաթաթի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Բազուկ-թիակ-անրակային հոդապռկում (հոդապռկախտ) Թեմա 3. Ազդրի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Սրունքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ոտնաթաթի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Թեմա 4 . Գլխի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Կրծքավանդակի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Որովայնի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Թեմա 5. Տարբերամարմնամասանույնատեսքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Տարբերամարմնամասատարբերատեսքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Թեմա 6. Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատուկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (վնասվածք, թունավորում): Անոթազարկի հաճախականության չափումը: Արյան ճնշման չափումը: Թեմա 7. Հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Արյունահոսություն, առաջին բուժօգնությունը: Արյան տեղային արյունահորդում: Դեղանյութի զետեղումը դեղանոթից ներարկիչի մեջ: Դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը: Դեղանյութի ներմկանային ներարկումը: Դեղանյութի ներանոթային ներարկումը: Թեմա 8. Բազուկի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Նախաբազուկի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ձեռնաթաթի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Բազուկ-թիակ-անրակային հոդապռկում (հոդապռկախտ): Բազուկի վերքակապումը: Նախաբազուկի վերքակապումը: Ձեռնաթաթի վերքակապումը: Թեմա 9. Ազդրի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Սրունքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ոտնաթաթի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ազդրի վերքակապումը: Սրունքի վերքակապումը: Ոտնաթաթի վերքակապումը: Թեմա 10. Գլխի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Կրծքավանդակի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Որովայնի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Գլխի վերքակապումը: Կրծքավանդակի վերքակապում: Որովայնի վերքակապումը: Թեմա 11. Ողնաշարի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Կոնքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Թունավորում, առաջին բուժօգնությունը: Թեմա 12. Տարբերամարմնամասանույնատեսքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Տարբերամարմնամասատարբերատեսքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Բազուկ-թիակ-անրակային հոդի վերքակապումը, բազուկ-նախաբազուկային հոդի վերքակապումը, նախաբազուկ-ձեռնաթաթային հոդի վերքակապումը: Կոնք-ազդրային հոդի վերքակապումը, ազդր-սրունքային հոդի վերքակապումը, սրունք-ոտնաթաթային հոդի վերքակապումը, մարմնի ջերմաստիճանի չափում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները. ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝

	1) Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 8-րդ Թեմա՝ 20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Գրավոր ստուգում համակցված գնահատում դասախոսի և ուսանողների կողմից ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Հարցատոմսում առաջադրված հարցերի պատասխանները - Առարկայի իմացությունը -Իրավիճակի գնահատում 2) Երկրորդ ընթացիկ ստուգումը (դասընթացի 12-րդ Թեմա՝ 20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Բանավոր հարցում դասախոսի կողմից ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Առարկայի իմացությունը 3.Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 4)Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - Ներգրավվածության աստիճանի հաշվում ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - Ներկայությունը 5 Եզրափակիչ ստուգում 6) Գործնական և ստուգողական աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) – Գնահատման մեթոդը՝ - Նեգրավվածության աստիճանի հաշվառում – Գնահատման չափանիշները՝ - Տնային աշխատանքների կատարում - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին - Մասնակցությունը ստուգողական աշխատանքներին 7) Ինքնուրույն աշխատանք (ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) – Գնահատման մեթոդը՝ - Անհատական և խմբային աշխատանքի արդյունքում պատրաստված նախագծի պաշտպանություն – Գնահատման չափանիշները՝ - Անհատական աշխատանքի ներկայացում - Խմբային աշխատանքի ներկայացում - Թիմային աշխատանքի մասնակցության աստիճան - Թիմային աշխատանքի ձևավորված հմտություն 8)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) – Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը - Գնահատման մեթոդներ - Ռեֆերատ, Զեկույց, Թեստ, Գործարար խաղեր (ակտիվ մասնակցություն), Կլոր սեղան (ակտիվ մասնակցություն), Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծութ յուն, Նախագծերի մեթոդ, Հարցի նախապատրաստման մոդել, Ինքնուրույն

	աշխատանք համացանցում, Աշխատանքային տետրի վարում, Կուրսային աշխատանք, Հարցազրույց, Ստուգողական աշխատանք: Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներ ա/Լսարանային պարապմունքներ Մտագրոհ, Նախագծային մեթոդ, T-աձև աղյուսակ, M-աձև աղյուսակ, Պրիզմա, Խճանկար, Անկյուններ, Բանավեճ, Բառային քարտեզ, Իրադրությունների վերլուծության մեթոդ, զուգակցված դաս, հիմնահարցային դասախոսություն, դրույթային դասախոսություն, դասախոսություն-ամփոփում, ակնադիտական դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-զրույց, դասախոսություն-քննարկում, թեստերի և փոքր-թեստերի կատարում, դասախոսություն-ամփոփում, գործնական պարապմունքներ, ընդհանրական դասախոսություններ, հակիրճ դասախոսություն, պրակտիկում, զուգակցված դաս, անհատական աշխատանքով, ինտեգրատիվ դաս, գործնական (արտադրական) ուսուցման տիպային դաս, ակնադիտական դասախոսություն, նախօրոք պլանավորված սխալներով դասախոսություն, թրեյնինգ, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-կոլոկվիում, անհատական աշխատանքով սեմինար, սեմինար-հարց-պատասխան, թեմատիկ սեմինար, սեմինար-հարց-պատասխան, խմբային աշխատանքով սեմինար, որոնողական սեմինար, ընտրովի խմբերում կազմակերպվող սեմինար, համակարգային սեմինար, լաբորատոր պարապմունք: բ/արտալսարանային պարապմունքներ ինտեգրատիվ դաս, սեմինար-բանավեճ, հիմնահարցային սեմինար, արտադրական գործնական պարապմունքներ,հիմնահարցային սեմինար, բազմատարբերակային հարցաթերթերի լրացում, թատերային ներկայացում, տվյալների բազայի ստեղծում, մասնագիտական գործունեության հետևում և իրական վերարտադրություն, դասախոսություն-խորհրդատվություն, խմբային աշխատանքով սեմինար, միջառարկայական սեմինար, ստեղծագործական սեմինարներ, միջառարկայական սեմինար, սեմինար-էքսկուրսիա, կողմնորոշիչ սեմինար: 8)Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) – Գնահատման մեթոդը՝ - Վերը նշված 6 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը – Գնահատման չափանիշները՝ – Գնահատման չափանիշները՝ Ուսանողների գիտելիքների վերջնական գնահատման ձևերը Գնահատման սկզբունքները Հաճախումները դասերին 10 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20 միավոր Գործնական աշխատանք 20 միավոր Առաջին ընթացիկ ստուգում 20 միավոր Երկրորդ ընթացիկ ստուգում 20 միավոր

	Ամփոփիչ ստուգում 10 միավոր _____ – Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 % Գնահատման սանդղակը <table><tr><th>Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի</th><th>Գնահատականը ըստ1 միավորանոց համակարգի</th></tr><tr><td>"գերազանց" (5)</td><td>96-100</td></tr><tr><td>"գերազանց" (5)</td><td>91-95</td></tr><tr><td>"գերազանց" (5)</td><td>86-90</td></tr><tr><td>"լավ" (4)</td><td>81-58</td></tr><tr><td>"լավ" (4)</td><td>76-80</td></tr><tr><td>"լավ" (4)</td><td>71-75</td></tr><tr><td>"բավարար" (3)</td><td>66-70</td></tr><tr><td>"բավարա□" (3)</td><td>61-65</td></tr><tr><td>"բավարար" (3)</td><td>55-60</td></tr><tr><td>"անբավարար" (2)[1]</td><td>40- 54</td></tr><tr><td>"անբավարար" (2)[2]</td><td>մինչև 40</td></tr><tr><td>"ստուգված"</td><td>55-100</td></tr><tr><td>"չստուգված"[1]</td><td>40-54</td></tr><tr><td>"չստուգված"[2]</td><td>մինչև 40</td></tr></table> [1])Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը [2])Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը Գնահատման կառուցվածքը Գնահատումը կատարվում է բուհում ընդունված 100 միավորանոց բազմագործոնային գնահատման կանոնակարգի համաձայն. • երկու ընթացիկ և մեկ եզրափակիչ ստուգարք • 2-4 ինքնուրույն աշխատանք • 2-4 ստուգողական տեստային աշխատանք — առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 9-րդ Թեմա՝ մինչև 20 միավոր) — երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 12-րդ Թեմա՝ մինչև 20 միավոր) • առաջին և երկրորդ ընթացիկ ստուգումների արդյունքները միջինացվում են — մասնակցությունը դասընթացին (մինչև 20 միավոր) - մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (մինչև 20 միավոր) - եզրափակիչ քննություն - գործնական և ստուգողական աշխատանք (մինչև 20 միավոր) - դրական համարվում է 8-ից 20 միավորը - ինքնուրույն աշխատանք (մինչև 20 միավոր) ուսանողի հմտությունները և կարողությունները (մինչև 30 միավոր)
Գրականություն	Պարտադիր- 1. В.И.Покровский. Популярная медицинская энциклопедия. 1989 2. А. Воробьева. Учебное пособие для подготовки медицинский сестер. 2001

	3. Ա. Ն. Մուրատով . Վիրաբուժություն և հիվանդների խնամքը , 1989 4. Գ. Ստամբոլցյան , " Ներքին հիվանդություններ ", 2000 5. Ս. Մինասյան , Առողջագիտություն , 2008 6. Օ. Ջուհարյան , Կենսագործունեության անվտանգություն , 2005 7. А. Воробьева. Справочник практического врача. 2000 8. Վ. Ս. Մադոյան, Լ. Վ. Եդոյան, Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում ու արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկաների գործնական պարապմունքների վերաբերյալ, 2018 Լրացուցիչ- 1. Կարմիր խաչ, Առաջին օգնության հիմունքներ, 1999 2. Վ. Մադոյան , "Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ առարկայից " , 2000 3. Е.А.Федина. Справочник провизора – консультанта. 2005 4. Է. Ս.Գաբրիելյան , Ֆարմակոլոգիա, 1998 5. Վ. Ա. Աբովյան , Առաջին օգնություն / հանրամատչելի ձեռնար/, 2012

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-001 Մաթեմատիկական անալիզ 1**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	8 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	88	40	40
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	48
	Ինքնուրույն	152		
	Ընդամենը	240		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ			
Դասընթացի նպատակը	Դասըթացի նպատակն է ներմուծել սահմանի, անընդհատության, ածանցյալի և դիֆերենցիալի գաղափարը, պարզել դրանց իմաստը: Ուսանողների մոտ ձևավորել սահմանների, ածանցյալների հաշվման հմտություններ ինչպես նաև դրանց միջոցով կիրառական խնդիրների լուծման կարողություններ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. - Հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանի սահմանումներն ու հատկությունները - Ֆունկցիայի անընդհատության սահմանումը, անընդհատ ֆունկցիաների հատկությունները - ածանցյալի և դիֆերենցիալի սահմանումները, դրանց կապն ու հատկությունները Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. - հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանների հաշվման եղանակներին - բարդ ֆունկցիայի ածանցման և դիֆերենցման			

	կանոններին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - հաշվել հաջորդականության և ֆունկցիայի սահման - հետազոտել ֆունկցիաներ, կառուցել գրաֆիկներ
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Իրական թվեր Թեմա 2. Հաջորդականության և ֆունկցիայի սահման Թեմա 3. Ֆունկցիայի անընդհատություն: Անընդհատ ֆունկցիաների հատկությունները Թեմա 4. Ածանցյալ և դիֆերենցիալ: Դիֆերենցելի ֆունկցիաների հատկությունները Թեմա 5. Ֆունկցիաների հետազոտում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Фихтенгольц Г. М. Основы математического анализа, т. I, II, 1968г. 2. Демидович Б. П. Сборник задач и упражнений по математическому анализу, 1956 г. 3. Վ. Խ. Մուսոյան Մաթեմատիկական անալիզ Մաս I, 2018 4. Берман Г. Н. Сборник задач по курсу математического анализа, 2001 г. Լրացուցիչ 1. Фихтенгольц Г. М. Курс дифференциального и интегрального исчисления, т.I, II, III; 1969г. 2. Ильин В. А., Садовничий В. А., Сендов Бл. Х. Математический анализ, 1985г. 3. Кудрявцев Л. Д. Курс математического анализа, т. I, II; 1981г. 4. Никольский С. М. Курс математического анализа, т. I, II; 1973г.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-002 Մաթեմատիկական անալիզ- 2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	8 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի,2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	88	Դասախոսություն	40
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	48
	Ինքնուրույն	152		
	Ընդամենը	240		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ներմուծել նախնականի գաղափարը, անորոշ և որոշյալ ինտեգրալների հասկացությունները, պարզել նրանց իմաստը: Ուսանողների մոտ ձևավորել ինտեգրալների			

	հաշվման հմտություններ ինչպես նաև ինտեգրալների միջոցով կիրառական խնդիրների լուծման կարողություններ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. - անորոշ և որոշյալ ինտեգրալների սահմանումները և հատկությունները, դրանց կապը - Անիսկական ինտեգրալների տեսակները, դրանց հաշվման եղանակները Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. - անորոշ և որոշյալ ինտեգրալներում փոփոխականի փոխարինման, մասերով ինտեգրման եղանակներին - Ռացիոնալ, եռանկյունաչափական և իռացիոնալ ֆունկցիաների ինտեգրման եղանակներին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - կկարողանա ինտեգրալները կիրառել գործնական խնդիրներում, ինչպիսիք են՝ երկարության, մակերեսի, ծավալի հաշվում:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Անորոշ ինտեգրալ Թեմա 2. Որոշյալ ինտեգրալ Թեմա 3. Անիսկական ինտեգրալներ Թեմա 4. Որոշյալ ինտեգրալների կիրառումներ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Фихтенгольц Г. М. Основы математического анализа, т. I, II, 1968г. 2. Демидович Б. П. Сборник задач и упражнений по математическому анализу, 1956 г. 3. Վ. Խ. Մուսոյան Մաթեմատիկական անալիզ Մաս I, 2018 4. Берман Г. Н. Сборник задач по курсу математического анализа, 2001 г. Լրացուցիչ 1. Фихтенгольц Г. М. Курс дифференциального и интегрального исчисления, т.I, II, III; 1969г. 2. Ильин В. А., Садовничий В. А., Сендов Бл. Х. Математический анализ, 1985г. 3. Кудрявцев Л. Д. Курс математического анализа, т. I, II; 1981г. 4. Никольский С. М. Курс математического анализа, т. I, II; 1973г.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄԻ/բ-003-Մաթեմատիկական անալիզ-3</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">9 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 3-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">112</td><td>Դասախոսություն</td><td>56</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>56</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">158</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">270</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ընթացիկ քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է պարզել կրկնակի, եռակի, մակերևութային և կորագիծ ինտեգրալների իմաստը, նրանց գոյության պայմանները և իրար հետ կապի ձևերը: Ուսանողների մոտ ձևավորել նշված ինտեգրալների կիրառությունների կարողությունը:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա
- մի քանի փոփոխականի ֆունկցիայի մասնական ածանցյալները, դիֆերենցիալները
Հմտություն
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.
- շատ փոփոխականի ֆունկցիայի սահմանի, անընդհատության և մասնական ածանցյալների գաղափարներին,
- կրկնակի և եռակի ինտեգրալների գաղափարներին,
- կորագիծ և մակերևույթային ինտեգրալների գաղափարներին:
Կարողունակություն
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.
- հստակ կատարել շատ փոփոխականի ֆունկցիայի մասնական ածանցյալի և դիֆերենցիալի հաշվումն ու կիրառումը մոտավոր հաշվումներում,
- հստակ կիրառել կրկակի,եռակի, կորագիծ և մակերևույթային ինտեգրալները ֆիզիկայի և մեխանիկայի տարբեր խնդիրներում:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա1: Մի քանի փոփոխականի ֆունկցիաների դիֆերենցիալ հաշիվ:
Թեմա 2: Կրկնակի և եռակի ինտեգրալներ:
Թեմա 3: I և II սեռի կորագիծ ինտեգրալներ:
Թեմա 4: I և II սեռի մակերևույթային ինտեգրալներ:</td></tr>
<tr><td>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</td><td colspan="4">Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով:
Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td colspan="4">Պարտադիր
1. Кудрявцев Л. Д. Курс математического анализа, т. I, II , 1981г.
2. Фихтенгольц Г. М.Основы математического анализа, т. I,</td></tr>
</table>

	II, 1968г 3. Фихтенгольц Г. М. Курс дифференциального и интегрального исчисления, т. I, II, III, 1969г. 4. Демидович Б. П. Сборник задач и упражнений по математическому анализу, 1956 г. 5. Վ. Խ. Մուսոյան Մաթեմատիկական անալիզ Մաս I, 2018 6. Берман Г. Н. Сборник задач по курсу математического анализа, 2001 г. Լրացուցիչ 1. Рудин У.Основы математического анализа, 1976г

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-004-Մաթեմատիկական անալիզ-4**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 4-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	64	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	86		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել թվային և ֆունկցիոնալ շարքերի կիրառությունների կարողությունները:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա - դրական անդամներով և նշանափոխ թվային շարքերի զուգամիտությունը, - Դալամբերի, Կոշու, Կոշու ինտեգրալային և Լայբնիցի հայտանիշները. Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. - շարքերի հավասարաչափ և պայմանական զուգամիտությանը: Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - թվային և ֆունկցիանալ շարքերը կիրառել մոտավոր հաշվումներում:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Թվային շարքեր: Թեմա 2. Ֆունկցիոնալ շարքեր: Թեմա 3. Ֆուրյեի շարքեր:			
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»			
Գրականություն	Պարտադիր 1. Кудрявцев Л. Д. Курс математического анализа, т. I, II ,			

	1981г. 2. Фихтенгольц Г. М.Основы математического анализа, т. I, II, 1968г 3. Фихтенгольц Г. М. Курс дифференциального и интегрального исчисления, т. I, II, III, 1969г. 4. Демидович Б. П. Сборник задач и упражнений по математическому анализу, 1956 г. 5. Վ. Խ. Մուսոյան Մաթեմատիկական անալիզ Մաս I, 2018 6. Берман Г. Н. Сборник задач по курсу математического анализа, 2001 г. Լրացուցիչ 1. Рудин У.Основы математического анализа, 1976г

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-005-Դիֆերենցիալ հավասարումներ -1**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 4-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	64	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	86		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Առարկայի նպատակը և կարևորությունը դիֆերենցիալ հավասարումների հետազոտման և լուծման մեթոդների ուսումնասիրությունն է: Նաև առարկայի նպատակն է ուսանողներին տալ խոր գիտելիքներ սովորական դիֆերենցիալ հավասարումների տեսությունից և այդ գիտելիքները կիրառելու կարողություն բնագիտության տարբեր բնագավառներում հանդիպող կոնկրետ դիֆերենցիալ հավասարումների լուծման գործում:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. – դիֆերենցիալ հավասարումների լուծման գոյության ու միակության թեորեմի ուժով հավասարումների եզակի լուծումների գոյությունը հիմնավորելու իմացություն, – ցանկացած դիֆերենցիալ հավասարման և նրա լուծումների երկրաչափական մեկնաբանության իմացություն, – գծային հավասարումների լուծումների գծորեն անկախությունը հիմնավորելու և լուծումների կառուցվածքի վերաբերյալ թեորեմների իմացություն: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – դիֆերենցիալ հավասարումների ուսումնասիրման և լուծման մեթոդներին. – դիֆերենցիալ հավասարումների բնագավառում գործնական հմտություններին			

	– համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկային, դրանց գործնական հմտություններին և տեղեկատվության փոխանակմանը Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – տարբերակել դիֆերենցիալ հավասարման տիպերը. – բնագիտական, մասնավորապես ֆիզիկայի, շատ խնդիրներ բերել դիֆերենցիալ հավասարումների լուծմանը: – դրսևորել տարբեր կարգի և տարբեր տիպի դիֆերենցիալ հավասարումներ լուծելու կարողություններ, – դրսևորել երկրաչափական, ֆիզիկական և բնագիտական այլ տիպերի խնդիրներից դիֆերենցիալ հավասարումներ կազմելու և լուծելու կարողություններ: -
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1: Ընդհանուր հասկացություններ: Կոշիի խնդիրը: Երկրաչափական մեկնաբանություններ: Թեմա2: Ածանցյալի նկատմամբ լուծված առաջին կարգի հավասարումներ: Թեմա3: Ածանցյալի նկատմամբ չլուծված առաջին կարգի հավասարումներ: Թեմա 4: Բարձր կարգի դիֆերենցիալ հավասարումներ: Թեմա 5: Բարձր կարգի գծային դիֆերենցիալ հավասարումներ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Школьник А. Г.- "Дифференицальные уравнения", Москва, 1963г. 2. Матвеев Н.М. - "Методы интегрирования обыкновенных дифференциальных уравнений", Минск. 1974г. 3. Эльсгольц Л. Э. – "Дифференциальные уравнения и вариационное исчисление". Москва. "Наука", 1969г. 4. Սահակյան Ռ. Ս. - Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումներ (ուսումնական ձեռնարկ), Վանաձոր, 2011թ. 5. Филипов А.Ф.-"Сборник задач по дифференциальным уравнениям" "Наука" Москва, 1970г. 6. Ստեպանով Վ.Վ.- Դիֆերենցիալ հավասարումների դասընթաց, Երևան 1949թ. 7. Бохан К. А. и др.- Курс математического анализа, том II, Москва, 1972г. Լրացուցիչ 1. Гутер, Р.С. Янпольский А.Р. -"Дифференциальные уравнения", Москва, 1976г. 2. Краснов М.Л. , и др.- "Сборник задач по обыкновенным дифференциальным уравнениям", Москва, 1978г. 3. Սահակյան Ռ.Ս, Ենոքյան Ռ. Ս. - «Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումները վարժություններում և խնդիրներում» (տեղեկատու ուսումնական ձեռնարկ), մաս I և II, Երևան, 2018թ.

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄԻ/բ-006-Դիֆերենցիալ հավասարումներ -2</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">3 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 5-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">48</td><td>Դասախոսություն</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>32</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">42</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">90</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ընթացիկ քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Առարկայի նպատակը և կարևորությունը դիֆերենցիալ հավասարումների հետազոտման և լուծման մեթոդների ուսումնասիրությունն է: Նաև առարկայի նպատակն է ուսանողներին տալ խոր գիտելիքներ սովորական դիֆերենցիալ հավասարումների տեսությունից և այդ գիտելիքները կիրառելու կարողություն բնագիտության տարբեր բնագավառներում հանդիպող կոնկրետ դիֆերենցիալ հավասարումների և նրանց համակարգերի լուծման գործում:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.
– դիֆերենցիալ հավասարումների լուծման գոյության ու միակության թեորեմի ուժով հավասարումների եզակի լուծումների գոյությունը հիմնավորելու իմացություն,
– ցանկացած դիֆերենցիալ հավասարման և նրա լուծումների երկրաչափական մեկնաբանության իմացություն,
– գծային հավասարումների լուծումների գծորեն անկախությունը հիմնավորելու և լուծումների կառուցվածքի վերաբերյալ թեորեմների իմացություն
– գծային համակարգերի լուծումների տարբեր մեթոդների իմացություն
– հավասարումների և նրանց համակարգերի լուծումների կայունության տեսության իմացություն
Հմտություն
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.
– դիֆերենցիալ հավասարումների ուսումնասիրման և լուծման մեթոդներին.
– դիֆերենցիալ հավասարումների բնագավառում գործնական հմտություններին
– համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկային, դրանց գործնական հմտություններին և տեղեկատվության փոխանակմանը
Կարողունակություն
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.
– դիֆերենցիալ հավասարումների ուսումնասիրման և լուծման մեթոդներին.</td></tr>
</table>

	– դիֆերենցիալ հավասարումների բնագավառում գործնական հմտություններին – համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկային, դրանց գործնական հմտություններին և տեղեկատվության փոխանակմանը
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1: Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումների համակարգեր: Թեմա2: Գծային համակարգերի ընդհանուր տեսությունը: Թեմա3: Հաստատուն գործակիցներով գծային համակարգեր: Թեմա 4: Համակարգերի կայունության տեսության հարցերն ըստ Լյապունովի:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Школьник А. Г.- "Дифференицальные уравнения", Москва, 1963г. 2. Матвеев Н.М. - "Методы интегрирования обыкновенных дифференциальных уравнений", Минск. 1974г. 3. Эльсгольц Л. Э. – "Дифференциальные уравнения и вариационное исчисление". Москва. "Наука", 1969г. 4. Սահակյան Ռ. Ս. - Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումներ (ուսումնական ձեռնարկ), Վանաձոր, 2011թ. 5. Филипов А.Ф.-"Сборник задач по дифференциальным уравнениям" "Наука" Москва, 1970г. 6. Ստեպանով Վ.Վ.- Դիֆերենցիալ հավասարումների դասընթաց, Երևան 1949թ. 7. Бохан К. А. и др.- Курс математического анализа, том II, Москва, 1972г. Լրացուցիչ 4. Гутер, Р.С. Янпольский А.Р. -"Дифференциальные уравнения", Москва, 1976г. 5. Краснов М.Л. , и др.- "Сборник задач по обыкновенным дифференциальным уравнениям", Москва, 1978г. 6. Սահակյան Ռ.Ս, Ենոքյան Ռ. Ս. - «Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումները վարժություններում և խնդիրներում» (տեղեկատու ուսումնական ձեռնարկ), մաս I և II, Երևան, 2018թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-007-Կոմպլեքս անալիզ-1**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 5-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	42		
	Ընդամենը	90		

Ստուգման ձևը	Քննություն
Դասընթացի նպատակը	Առարկայի նպատակն է ընդլայնել թվի գաղափարը ուսանողների մոտ, գաղափար տալ անալիտիկ ֆունկցիաների առանձնահատկությունների մասին, ցույց տալ անալիտիկ ֆունկցիաների կապը մեխանիկայի և ֆիզիկայի շատ խնդիրների հետ, կոմպլեքս անալիզի բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքների ու ունակությունների կիրառումը ֆիզիկայի խնդիրներում (հիդրո և աէրոդինամիկայում, առաձգականության տեսությունում, էլեկտրադինամիկայում):
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. - նույն կոմպլեքս թիվը տարբեր տեսքերով արտահայտելը Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. - կոմպլեքս փոփոխականի տարրական ֆունկցիաներով իրականացվող արտապատկերումներին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - կատարել գործողություններ կոմպլեքս թվերի հետ - ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ խնդիրների լուծման ժամանակ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1: Կոմպլեքս թվեր և կոմպլեքս փոփոխականի տարրական ֆունկցիաներ: Կոմպլեքս թվի սահմանումը, նրա հանրահաշվական, եռանկյունաչափական և ցուցչային տեսքերը: Կոմպլեքս թվերով կատարվող գործողությունները, Մուավրի բանաձև, կոմպլեքս թվից n աստիճանի արմատ: Կոմպլեքս փոփոխականի ֆունկցիայի սահմանումը, սահմանի գաղափարը և անընդհատությունը: Կոմպլեքս փոփոխականի հիմնական տարրական ֆունկցիաները: Թեմա 2: Անալիտիկ ֆունկցիաներ և դրանցով իրականացվող արտապատկերումներ: Կոմպլեքս փոփոխականի ֆունկցիայի դիֆերենցումը, Կոշի-Ռիմանի պայմանները: Անալիտիկ ֆունկցիայի կապը հարմոնիկ ֆունկցիաների հետ: Աճանցյալի արգումենտը և մոդուլը: Առաջին և երկրորդ սեռի կոնֆորմ արտապատկերումներ: Գծային ֆունկցիայով կատարվող արտապատկերումներ և նրանց հատկությունները: Կոտորակագծային ֆունկցիայով կատարվող արտապատկերում և նրա հատկությունները, աստիճանային ֆունկցիայով կատարվող արտապատկերում և նրա հատկությունները, ցուցչային և լոգարիթմական ֆունկցիաներով կատարվող արտապատկերում և նրա հատկությունները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է եզրափակիչ քննություն: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Привалов И.И. “Введение в теотию функций комплексного переменного” Изд. 11 “Наука”, 2. Я.А.И.Маркушевич “Краткий курс теории аналитических функций” Изд. 3-е, испр и доп. М., “Наука”, 3. Ա.Ս. Կիտբալյան, Մ.Ա. Հակոբյան, Լ.Վ. Միքայելյան.

	Կոմպլեքս փոփոխականի ֆունկցիաների տեսության խնդիրներ և վարժություններ.- Երևան, ԵՊՀ հրատ.,1990. 4. М.А.Лаврентьев, Б.В.Шабат "Методы теории функций комплексного переменного", Гостехиздат, 5. Г.Л.Лунц, Л.Э.Эльсгольц "Функции комплексного переменного" Изд. "Лань", Санкт-Петербург Լրացուցիչ 1. Шабат Б.В "Введение в комплексный анализ" М., 2. Свешников А.Г., Тихонов А.Н. "Теория функций комплексной переменной" Изд. 2-е, стереотип. М., "Наука",

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-008-Կոմպլեքս անալիզ-2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 6-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	54	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
	Ինքնուրույն	66		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Առարկայի նպատակն է ներկայացնել Կոշիի ինտեգրալային թեորեմները և բանաձևերը, անալիտիկ ֆունկցիաները վերլուծել Թեյլորի շարքով, տալ գաղափար մնացքների մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. – անալիտիկ ֆունկցիաների եզակի կետերը – անալիտիկ ֆունկցիաների վերլուծմանը Թեյլերի և Լորանի շարքերի Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – կոմպլեքս փոփոխականի ֆունկցիաների ինտեգրալի գաղափարին – անալիտիկ ֆունկցիաների Թեյլորի և Լորանի շարքերի վերլուծմանը – մնացքների տեսության գաղփարին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – հաշվել ինտեգրալներ կոմպլեքս փոփոխականի ֆունկցիաներից, – հաշվել ինտեգրալներ կոմպլեքս փոփոխականի ֆունկցիաներից՝ օգտվելով Կոշիի ինտեգրալային բանաձևից, – դասակարգել անալիտիկ ֆունկցիաների եզակի կետերը և գտնել անալիտիկ ֆունկցիաների եզակի կետերը և վերլուծել այդ ֆունկցիաները Թեյլորի և Լորանի շարքերի, – կիրառելով մնացքների տեսությունը՝ հաշվել անիսկական			

	ինտեգրալներ կոմպլեքս փոփոխականի ֆունկցիաներից:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1: Կոմպլեքս փոփոխականի ֆունկցիայի ինտեգրալ: Կոմպլեքս փոփոխականի ֆունկցիայի ինտեգրալը և նրա հատկությունները: Կոշիի թեորեմը: Անալիտիկ ֆունկցիայի ինտեգրալի հաշվումը: Կոշու ինտեգրալային բանաձև: Կոշու ինտեգրալային բանաձևի հետևանքները: Մորերի թեորեմը: Անալիտիկ ֆունկցիայի բարձր կարգի ածանցյալները: Թեմա 2: Անալիտիկ ֆունկցիաների շարքեր: Թվային և ֆունկցիոնալ շարքերը կոմպլեքս տիրույթում: Աստիճանային շարքեր, Աբելի թեորեմը: Թեյլորի շարքը անալիտիկ ֆունկցիաների համար: Միակության թեորեման և անալիտիկ շարունակությունը: Լորանի շարք: Անալիտիկ ֆունկցիաների վերլուծությունը Լորանի շարքի: Միարժեք բնույթի մեկուսացված եզակի կետեր: Թեմա 3: Մնացքների տեսություն: Մնացքի սահմանումը: Մնացքների հիմնական թեորման: Մնացքի հաշվումը բևեռներում: Լոգարիթմական մնացք: Լոգարիթմական մնացքի հիմնական թեորեման: Արգումենտի սկզբունքը: Ռուշեի թեորեման:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Привалов И.И. "Введение в теотию функций комплексного переменного" Изд. 11 "Наука", 2. Я.А.И.Маркушевич "Краткий курс теории аналитических функций" Изд. 3-е, испр и доп. М., "Наука", 3. Ա.Ս. Կիտբալյան, Մ.Ա. Հակոբյան, Լ.Վ. Միքայելյան. Կոմպլեքս փոփոխականի ֆունկցիաների տեսության խնդիրներ և վարժություններ.- Երևան, ԵՊՀ հրատ.,1990. 4. М.А.Лаврентьев, Б.В.Шабат "Методы теории функций комплексного переменного", Гостехиздат, 5. Г.Л.Лунц, Л.Э.Эльсгольц "Функции комплексного переменного" Изд. "Лань", Санкт-Петербург Լրացուցիչ 1. Шабат Б.В "Введение в комплексный анализ" М., 2. Свешников А.Г., Тихонов А.Н. "Теория функций комплексной переменной" Изд. 2-е, стереотип. М., "Наука",

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-009-Հավանականությունների տեսություն-1**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 5-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	52	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	38		

	Ընդամենը	90
Ստուգման ձևը	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակը	Առարկայի նպատակն է ուսանողներին գիտելիքներ տալ մասսայական պատահական երևույթների հավանական օրինաչափությունների և դրանց ուսումնասիրման վերաբերյալ, ծանոթացնել վիճակագրական տեղեկությունների հավաքման և խմբավորման մեթոդներին, նախապատրաստել կատարելու ուսումնասիրություններ և հետազոտություններ՝ հիմնվելով հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության մեթոդների վրա:	
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. – հավանականությունների տեսության հիմական հասկացություններն ու թեորեմները, – պատահույթների և պատահական մեծությունների թվային բնութագրիչները – բաշխման օրենքները և վիճակագրության հիմնական խնդիրները – գիտության տարբեր բնագավառներում հավանականությունների տեսության կիրառման վերաբերյալ օրինաչափությունները Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – հավանականության տեսության ուսումնասիրման մեթոդներին – հավանականության տեսության բնագավառում գործնական հմտություններին – -համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկային, դրանց գործնական հմտություններին և տեղեկատվության փոխանակմանը – անհայտ պարամետրերի գնահատման և վարկածների ստուգման, վերլուծության կարողությանը: Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – հավանականությունների տեսության հիմական հասկացություններն ու թեորեմները կիրառել խնդիրներ լուծելիս – տիրապետել վիճակագրական տվյալների մշակման և անալիզի հիմական մեթոդներին – -կարողանա կիրառել հավանականության տեսության հասակացությունները՝ պարզագույն արտադրական իրավիճակների մոդելավորման համար	
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1. Հավանականության դասական, երկրաչափական և վիճակագրական սահմանումները: Թեմա 2. Հավանականությունների գումարման, բազմապատկման թեորեմները Թեմա 3. Փորձերի կրկնություն: Հիմնական թեորեմներ: Թեմա 4. Պատահական մեծություններ, պատահական մեծությունների հավանականությունների բաշխման ֆունկցիաները: Թեմա 5. Թվային բնութագրիչներ	

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է ստուգարք: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Համբարձումյան Գ.Հ. «Հավանականությունների տեսությունե, Երևան, 1977թ. 2. Гмурман В.Е. -Теория вероятностей и математическая статистика. Москва Высшая школа, 1977г. 3. Գմուրման Վ. Ե. -Հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության խնդիրների լուծման ձեռնարկ, Երևան, Լույս 1979 թ. 4. Սահակյան Ժ. Հ. - Հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության տարրերը, Վանաձոր, 2017թ. Լրացուցիչ 1. Гнеденко Б.В. Курс теории вероятностей. 1965г. 2. Вентцель Е.С., Овчаров Л.А. Теория вероятностей, 1969г. 3. Մաթևոսյան Ռ. Խ. Հավանականությունների տեսություն, Գյումրի, Դպիր 2010թ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-010-Հավանականությունների տեսություն-2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 6-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	72	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	48
	Ինքնուրույն	78		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Առարկայի նպատակն է ուսանողներին գիտելիքներ տալ մասսայական պատահական երևույթների հավանական օրինաչափությունների և դրանց ուսումնասիրման վերաբերյալ, ծանոթացնել վիճակագրական տեղեկությունների հավաքման և խմբավորման մեթոդներին, նախապատրաստել կատարելու ուսումնասիրություններ և հետազոտություններ՝ հիմնվելով հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության մեթոդների վրա:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. – հավանականությունների տեսության հիմական հասկացություններն ու թեորեմները, – պատահույթների և պատահական մեծությունների թվային բնութագրիչները – բաշխման օրենքները և մաթ վիճակագրության			

	հիմնական խնդիրները – գիտության տարբեր բնագավառներում հավանականությունների տեսության կիրառման վերաբերյալ օրինաչափությունները Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – հավանականության տեսության և մաթ.վիճակագրության ուսումնասիրման մեթոդներին – հավանականության տեսության և մաթ.վիճակագրության բնագավառում գործնական հմտություններին – -համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկային, դրանց գործնական հմտություններին և տեղեկատվության փոխանակմանը – անհայտ պարամետրերի գնահատման և վարկածների ստուգման, վերլուծության կարողությանը: Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – հավանականությունների տեսության հիմական հասկացություններն ու թեորեմները կիրառել խնդիրներ լուծելիս – տիրապետել վիճակագրական տվյալների մշակման և անալիզի հիմական մեթոդներին – -կարողանա կիրառել հավանականության տեսության և մաթ.վիճակագրության հասակացությունները՝ պարզագույն արտադրական իրավիճակների մոդելավորման համար
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1. Բազմաչափ պատահական մեծություններ: Թեմա 2. Բաշխման օրենք: Թեմա 3. Անընդհատ պատահական մեծություններ: Թեմա 4. Պայմանական բաշխում: Թեմա 5. Մեծ թվերի օրենքը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Համբարձումյան Գ.Հ. «Հավանականությունների տեսությունե, Երևան, 1977թ. 2. Гмурман В.Е. -Теория вероятностей и математическая статистика. Москва Высшая школа, 1977г. 3. Գմուրման Վ. Ե. -Հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության խնդիրների լուծման ձեռնարկ, Երևան, Լույս 1979 թ. 4. Սահակյան Ժ. Հ. - Հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության տարրերը, Վանաձոր, 2017թ. Լրացուցիչ 1. Гнеденко Б.В. Курс теории вероятностей. 1965г. 2. Вентцель Е.С., Овчаров Л.А. Теория вероятностей, 1969г. 3. Մաթևոսյան Ռ. Խ. Հավանականությունների տեսություն, Գյումրի, Դպիր 2010թ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄԻ/բ-011 Մաթեմատիկական ֆիզիկայի հավասարումներ-1</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">3-րդ տարի,6-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">54</td><td>Դասախոսություն</td><td>24</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">66</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Տալ գիտելիքներ մաթեմատիկական ֆիզիկայի հավասարումների տեսությունից և այդ գիտելիքները կիրառելու կարողություն մեխանիկայի, ֆիզիկայի և այլ բնագավառներում առաջացած խնդիրներում:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.
– մաթեմատիկական ֆիզիկայի հավասարումների հիմնական տիպերը
– Հիպերբոլական հավասարումների համար դրված տարբեր խնդիրների լուծման եղանակները
Հմտություն
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.
- Հիպերբոլական տիպի հավասարումների համար դրված խնդիրների լուծման մեթոդներին և առանձնահատկություններին
Կարողունակություն
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.
– կկարողանա կիրառել ստացած գիտելիքները տատանողական խնդիրների լուծման համար:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1. Մասնական ածանցյալներով II կարգի հավասարումների դասակարգում
Թեմա 2. Հիպերբոլական տեսակի հավասարումներ
Թեմա 3. Պարաբոլական տեսակի հավասարումներ</td></tr>
<tr><td>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</td><td colspan="4">Նախատեսված է եզրափակիչ քննություն:
Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»</td></tr>
<tr><td>Գրականություն</td><td colspan="4">Պարտադիր
1. А.Н. Тихонов, А.А.Самарский, “Уравнения математической физики”
2. Ս. Ղ. Աֆյան «Մաթեմատիկական ֆիզիկայի հավասարուներ» ԵՊՀ, Երևան, 2000
3. Ս. Ղ. Աֆյան Ա. Վ. Պողոսյան «Մաթեմատիկական ֆիզիկայի խնդիրների ժողովածու» ԵՊՀ, Երևան 2001</td></tr>
</table>

	4. Алексеев А. Д. Кудряшов С. Н. Уравнения с частными производными в примерах и задачах Ростов на Дону , 2008 Լրացուցիչ 1. М.М. Смирнов" задачи по уравнениям математической физики".Москва, 1968 2. .П.Голоскоков "Уравнения математической физики" Питер, Москва, 2004

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-012 Մաթեմատիկական ֆիզիկայի հավասարումներ 2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,7-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	54	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
	Ինքնուրույն	66		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Տալ գիտելիքներ մաթեմատիկական ֆիզիկայի հավասարումների տեսությունից և այդ գիտելիքները կիրառելու կարողություն մեխանիկայի, ֆիզիկայի և այլ բնագավառներում առաջացած խնդիրներում:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – պարաբոլական հավասարումների համար դրված տարբեր խնդիրների լուծման եղանակները – հարմոնիկ ֆունկցիաների տեսության հիմնական գաղափարներն ու էլիպտական հավասարումների համար դրված տարբեր խնդիրների լուծման եղանակները Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. - պարաբոլական և էլիպտական տիպի հավասարումների համար դրված խնդիրների լուծման մեթոդներին և առանձնահատկություններին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - կկարողանա կիրառել ստացած գիտելիքները ջերմահաղորդականության և ստացիոնար պրոցեսներ նկարագրող խնդիրների լուծման համար:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Պարաբոլական տեսակի հավասարումներ Թեմա 2. Էլիպտական տեսակի հավասարումներ			
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային			

	համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. А.Н. Тихонов, А.А.Самарский, "Уравнения математической физики" , 2. Ս. Ղ. Աֆյան «Մաթեմատիկական ֆիզիկայի հավասարումներ» ԵՊՀ, Երևան, 2000 3. Ս. Ղ. Աֆյան Ա. Վ. Պողոսյան «Մաթեմատիկական ֆիզիկայի խնդիրների ժողովածու» ԵՊՀ, Երևան 2001 4. Алексеев А. Д. Кудряшов С. Н. Уравнения с частными производными в примерах и задачах Ростов на Дону , 2008 Լրացուցիչ 1. М.М. Смирнов" задачи по уравнениям математической физики".Москва, 1968 2. .П.Голоскоков "Уравнения математической физики" Питер, Москва, 2004

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-013-Իրական անալիզ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 5-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	94		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել Լեբեգի չափի տեսությունը, ծանոթացնել չափելի ֆունկցիաների հետ, ծանոթանալ օրթոգոնալ համակարգերի հետ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. – չափի շարունակման Լեբեգի ընդհանուր տեսությունը, չափելի ֆունկցիաների կառուցվածքը Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. - չափի և չափելիության գաղափարներին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - պարզել բազմությունների և ֆունցիաների չափելիությունը			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1.Բազմություններ, հաշվելի և կոնտինիում հզորություն, առանցքի վրա բաց և փակ բազմությունների կառուցվածքը Թեմա 2. Բազմությունների դասեր Թեմա3.Լեբեգի չափի ընդհանուր տեսություն Թեմա 4. Չափելի ֆունկցիաբներ			

	Թեմա 5. Համարյա ամենուրեք և ըստ չափի զուգամիտություն Թեմա 6. Լուզինի թեորեմը Թեմա 7.Լեբեգի ինտեգրալ Թեմա 8. $L_p \quad 1 < p < \infty$ Թեմա 9.Օրթոգոնալ համակարգեր, ֆուրյեի շարք, ֆուրյեի ձևափոխություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. . Натансон И.П. "Теория функций вещественной переменной", М., Наука 1979 2. Колмагоров А.Н,Фомин С.В. "Элементы теорий функций и функцианального анализа", М., Наука 1980 3. Мартиросян Р. М. "Дополнительные главы математического анализа", Ереван, ЕГУ 1983 4. Н.А.Давыдов, П.П. Коровкин, В.Н.Никольский "Сборник задач по математическому анализу", Москва "Просвещение", 1983 Լրացուցիչ 1. Макаров И. П. "Дополнительные главы математического анализа" 2.Ռ. Խ. Մաթևոսյան՝Իրական փոփոխականի ֆունկցիաների տեսություն՝, Գյումրի 2008

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-014-Ֆունկցիոնալ անալիզ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 6-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	80	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	48
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	100		
	Ընդամենը	180		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել և զարգացնել վերացական պատկերացումներև մտածողություն, ծանոթացնելով նրանց ֆունկցիոնալ անալիզի ընդհանուր գաղափարներին և մեթոդներին, որոնք անխուսափելիորեն թափանցել են ժամանակակից բոլոր բնագավառները:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. - առարկաները համապատասխանության մեջ ուսումնասիրելու մեթոդի կարևորությունը, Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է			

	տիրապետի. - մետրիկայի, նորմի, սկալյար արտադրյալի ինչպես նաև մետրիկական գծային նորմավորված տարածությունների ընդհանուր գաղափարներին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - հանրահաշվի, անալիտիկ երկրաչափության և դասական մաթեմատիկական անալիզի մի շարք արդյունքներ վերանայել և ըմբռնել ընդհանուր տեսանկյունից:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1. Մետրիկական տարածություններ Թեմա 2. Գծային (վետորական տարածություններ), Թեմա 3. Նորմավորված գծային տարածություններ Թեմա 4. Բազմության կոմպակտության հայտանիչներ նորմավորված տարածություններում: Թեմա 5. Սկալյար արտադրյալով գծային տարաշություններ Թեմա 6. Գծային օպերատորներ նորմավորված տարածություներում Թեմա 7. Գծային անընդհատ ֆունկցիոնալներ նորմավորված տարածություններում Թեմա 8. Լիովին անընդհատ օպերատորներ Թեմա 9. Լիովին անընդհատ գծային օպերատորներով հավասարումներ, և նրա սպեկտրը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Л. А. Люстерник и В. И. Соболев. . Краткий курс функционального анализа, М. 1982г. 2. Колмагоров А.Н,Фомин С.В. "Элементы теорий функций и функцианального анализа", М., Наука 1980 Լրացուցիչ 1. Рудии У. . Фынкциональный анализ , М. 1975г. 2. Садовничий В. А. , Теория операторов М. 1986 г

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-015-Բարձրագույն հանրահաշիվ-1**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	64	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	86		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հիշեցնելով մաթեմատիկայի դպրոցական կուրսում բնական, ամբողջ, ռացիոնալ և իրական թվերի հիմնական հատկությունները՝ հանգել դաշտի			

	հասկացողությանը: Հիմնավորել իրական թվերի դաշտի ընդլայնման անհրաժեշտությունը և կառուցել կոմպլեքս թվերի դաշտը: Այնուհետև հիշեցնելով մաթեմատիկայի դպրոցական կուրսում երկու կամ երեք անհայտներով գծային հավասարումների համակարգերի լուծման եղանակները՝ կառուցել գծային հավասարումների համակարգերի ընդհանուր տեսությունը:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. – մաթեմատիկայի դպրոցական կուրսում բնական, ամբողջ, ռացիոնալ և իրական թվերի հիմնական հատկությունները – երկու կամ երեք անհայտներով գծային հավասարումների համակարգերի լուծման եղանակները Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – կոմպլեքս թվերի միջև կատարվող գործողությունների տեխնիկային Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում: – տեսական գիտելիքները կիրառել ոչ միայն հանրահաշվում, այլ նաև մաթեմատիկական մյուս դիսցիպլիններում. մասնավորապես երկրաչափության տարբեր բաժիններում, կոմպլեքս փոփոխականի ֆունկցիաների տեսությունում և այլն – որոշ հետազոտական հարցերի վերաբերյալ հանդես բերել ինքնուրույնություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1. Սկզբնական հասկացություններ: Թեմա 2. Դաշտեր և կոմպլեքս թվեր Թեմա 3. Գծային հավասարումների համակարգեր Թեմա 4. Մատրիցային հանրահաշիվ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Кострикин А. И. "Введение в алгебру ', 1977 2. Куликов Л.Я. "Алгебра и теория чисел", 1979 3.Մովսիսյան Յու. Մ. «Բարձրագույն հանրահաշիվ և թվերի տեսություն», Երևան 2008 Լրացուցիչ 1.Կուրոշ Ա.Գ. «Բարձրագույն հանարհաշվի դասընթաց», Երևան 1965

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄԻ/բ-016-Բարձրագույն հանրահաշիվ-2</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">5 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">64</td><td>Դասախոսություն</td><td>24</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">86</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">150</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ընթացիկ քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է հենվելուվ խմբերի արդեն ունեցած օրինակների վրա՝ աքսիոմատիկ ձևով սահմանել խումբը և ծանոթացնել խմբերի տեսության տարրերի հետ: Այնուհետև ուսանողներին հիշեցնելով վեկտորների միջև կատարվող գործողությունների և դրանց հատկությունների մասին՝ հանգել գծային տարածության և գծային ձևափոխության հասկացողություններին: Ներմուծել հիմնարար երկրաչափական հասկացողությունները. վեկտորների գծայնորեն անկախություն, գծային տարածության բազիս, չափ, վեկտորի կոորդինատներ և այլն: Այնուհետև ներմուծելով հիմնարար մետրիկական հասկացողությունները. վեկտորների սկալյար արտադրյալ, վեկտորի երկարություն , վեկտորների կազմած անկյուն՝ հանգել Էվկլիդյան տարածության գաղափարին:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.
– վեկտորների միջև կատարվող գործողությունները և դրանց հատկությունները
Հմտություն
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.
– խմբերի տեսության և գծային հանրահաշվի մեթոդներին
Կարողունակություն
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.
– ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում:
– տեսական գիտելիքները կիրառել ոչ միայն հանրահաշվում, այլ նաև մաթեմատիկական մյուս դիսցիպլիններում. մասնավորապես երկրաչափության տարբեր բաժիններում, ֆունկցիոնալ անալիզում և այլն,
– որոշ հետազոտական հարցերի վերաբերյալ հանդես բերել ինքնուրույնություն:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա1. Խմբեր:
Թեմա 2. Գծային և Էվկլիդյան տարածություններ
Թեմա 3. Գծային ձևափոխություններ
Թեմա 4. Գծային ձևափոխությունները Էվկլիդյան տարածություններում</td></tr>
</table>

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Кострикин А. И. "Введение в алгебру ', 1977 2. Куликов Л.Я. "Алгебра и теория чисел", 1979 3.Մովսիսյան Յու. Մ. «Բարձրագույն հանրահաշիվ և թվերի տեսություն», Երևան 2008 Լրացուցիչ 1.Կուրոշ Ա.Գ. «Բարձրագույն հանարհաշվի դասընթաց», Երևան 1965

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-017-Բարձրագույն հանրահաշիվ-3**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 4-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	64	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	86		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հիշեցնելով մաթեմատիկայի դպրոցական կուրսում բազմանդամների հետ կապված հիմնական փաստերը (քառակուսային եռանդամի լուծման բանաձևեր, քառակուսային եռանդամի վերլուծումը գծային արտադրիչների, Վիետի թեորեմ և այլն), տալ բազմանդամի, բազմանդամի աստիճանի սահմանումները, ներմուծելով բազմանդամների միջև գումարման ու բազմապատկման գործողություններ՝ կառուցել մեկ փոփոխականի բազմանդամների օղակը կամայական ամբողջական տիրույթի նկատմամբ, ապացուցել այդ օղակի ամբողջական տիրույթ լինելը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. – բազմանդամների հետ կապված հիմնական փաստեր Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – բազմանդամների տեսության ալգոլիթմներին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում: – տեսական գիտելիքները կիրառել ոչ միայն հանրահաշվում,			

	այլ նաև մաթեմատիկական մյուս դիսցիպլիններում. մասնավորապես երկրաչափության տարբեր բաժիններում, մաթեմատիկական անալիզում (մասնավորապես ռացիոնալ ֆունկցիաները ինտեգրելիս) և այլն, – որոշ հետազոտական հարցերի վերաբերյալ հանդես բերել ինքնուրույնություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1. Մեկ փոփոխականի բազմանդամներ: Թեմա 2. Մի քանի փոփոխականի բազմանդամներ Թեմա 3. Իրական,կոմպլեքս ռացիոնալ և ամբողջ գործակիցներով բազմանդամներ Թեմա 4. Ռացիոնալ կոտորակներ Թեմա 5. Դաշտերի տեսության տարրերը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Кострикин А. И. "Введение в алгебру ', 1977 2. Куликов Л.Я. "Алгебра и теория чисел", 1979 3.Մովսիսյան Յու. Մ. «Բարձրագույն հանրահաշիվ և թվերի տեսություն», Երևան 2008 Լրացուցիչ 1.Կուրոշ Ա.Գ. «Բարձրագույն հանարհաշվի դասընթաց», Երևան 1965

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-018-Բարձրագույն հանրահաշիվ-4**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 5-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	40	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	24
	Ինքնուրույն	50		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հիշեցնելով մաթեմատիկայի դպրոցական կուրսում բազմանդամների հետ կապված հիմնական փաստերը (քառակուսային եռանդամի լուծման բանաձևեր, քառակուսային եռանդամի վերլուծումը գծային արտադրիչների, Վիետի թեորեմ և այլն), տալ բազմանդամի, բազմանդամի աստիճանի սահմանումները, ներմուծելով բազմանդամների միջև գումարման ու բազմապատկման գործողություններ՝ կառուցել մեկ փոփոխականի բազմանդամների օղակը կամայական ամբողջական տիրույթի նկատմամբ, ապացուցել այդ օղակի ամբողջական տիրույթ լինելը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք			

	Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. – բազմանդամների հետ կապված հիմնական փաստեր Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – բազմանդամների տեսության ալգոլիթմներին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում: –տեսական գիտելիքները կիրառել ոչ միայն հանրահաշվում, այլ նաև մաթեմատիկական մյուս դիսցիպլիններում. մասնավորապես երկրաչափության տարբեր բաժիններում, մաթեմատիկական անալիզում (մասնավորապես ռացիոնալ ֆունկցիաները ինտեգրելիս) և այլն, – որոշ հետազոտական հարցերի վերաբերյալ հանդես բերել ինքնուրույնություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1. Սիմետրիկ բազմանդամների տեսությունը: Թեմա 2. Ռացիոնալ կոտորակներ Թեմա 3. Դաշտի ընդլայնումներ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Кострикин А. И. “Введение в алгебру ‘, 1977 2. Куликов Л.Я. “Алгебра и теория чисел”, 1979 3.Մովսիսյան Յու. Մ. «Բարձրագույն հանրահաշիվ և թվերի տեսություն», Երևան 2008 Լրացուցիչ 1.Կուրոշ Ա.Գ. «Բարձրագույն հանարհաշվի դասընթաց», Երևան 1965

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-019-Թվերի տեսություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 3-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	54	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
	Ինքնուրույն	66		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է խիստ ապացուցել թվաբանության բոլոր կարևոր թեորեմները, որոնք հայտնի են եղել թվաբանության դպրոցական դասընթացում ;ստանալ երկու թվերի ամենամեծ ընդհանուր բաժանարարի և ամենափոքր ընդհանուր բազմապատիկի հաշվման նոր մեթոդներ;ստանալ երկու թվերի ամենամեծ ընդհանուր բաժանարարի և ամենափոքր ընդհանուր բազմապատիկի կապի բանաձևը; ծանոթանալ բաղդատումների տեսության հետ;			

	բաղդատումների միջոցով ապացուցել բաժանելիության հայտանիշները;բաղդատումների միջոցով լուծել դիոֆանտյան հավասարումներ;լուծել բաղդատումների համակարգեր, և դրանց միջոցով, մասնավորապես, չինական տիպի խնդիրներ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. – Թվաբանության բոլոր կար¨որ թեորեմների ապացույցները, որոնք հայտնի են եղել թվաբանության դպրոցական դասընթացում ; – Երկու թվերի ամենամեծ ընդհանուր բաժանարարի ¨ ամենափոքր ընդհանուր բազմապատիկի հաշվման նոր մեթոդները; – Երկու թվերի ամենամեծ ընդհանուր բաժանարարի ¨ ամենափոքր ընդհանուր բազմապատիկի կապի բանաձ¨ը; – Բաղդատումների միջոցով բաժանելիության հայտանիշների ապացուցները; – Բաղդատումների միջոցով դիոֆանտյան հավասարումներ լուծելը; – Բաղդատումների համակարգեր լուծելը: *Հմտություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – Թվաբանության բոլոր կար¨որ թեորեմների ապացույցներին, որոնք հայտնի են եղել թվաբանության դպրոցական դասընթացում ; – Երկու թվերի ամենամեծ ընդհանուր բաժանարարի ¨ ամենափոքր ընդհանուր բազմապատիկի հաշվման նոր մեթոդներին; – Երկու թվերի ամենամեծ ընդհանուր բաժանարարի ¨ ամենափոքր ընդհանուր բազմապատիկի կապի բանաձ¨ին; – Բաղդատումների միջոցով բաժանելիության հայտանիշների ապացուցներին; – Բաղդատումների միջոցով դիոֆանտյան հավասարումներ լուծմանը; – Բաղդատումների համակարգեր լուծմանը: *Կարողունակություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – Խիստ ապացութել թվաբանության բոլոր կար¨որ թեորեմները, որոնք հայտնի են եղել թվաբանության դպրոցական դասընթացում ; – Ստանալ երկու թվերի ամենամեծ ընդհանուր բաժանարարի ¨ ամենափոքր ընդհանուր բազմապատիկի հաշվման նոր մեթոդներ; – Ստանալ երկու թվերի ամենամեծ ընդհանուր բաժանարարի ¨ ամենափոքր ընդհանուր բազմապատիկի կապի բանաձ¨ը; – Բաղդատումների միջոցով ապացուցել բաժանելիության հայտանիշները; – Բաղդատումների միջոցով լուծել դիոֆանտյան հավասարումներ; – Լուծել բաղդատումների համակարգեր, ¨ դրանց միջոցով, մասնավորապես, չինական տիպի խնդիրներ: -
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Բաժանելիության տեսությունը ամբողջ թվերի օղակում Թեմա 2. Օղակների տեսության տարրերը Թեմա 3. Բաղդատումների տեսություն:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է եզրափակիչ քննություն Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	1. Бухштаб А.А.”Теория чисел”, М. 1966 г. 2. Куликов Л.Я. “Алгебра и теория чисел”, М. 1979 г. 3.Մովսիսյան Յու. Մ. ՝Բարձրագույն հանրահաշիվ և թվերի տեսություն՝, Երևան 2008 թ.:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-020- Վերլուծական երկրաչափություն-1**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	54	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
	Ինքնուրույն	66		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին գիտելիքներ տալ վերլուծական երկրաչափության հիմնական հարցերի վերաբերյալ, որը հնարավորություն կտա խորությամբ յուրացնելու մասնագիտական հարակից առարկաները			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – Կոորդինատների մեթոդը, ուղիղ գծի, հարթության հավասարումները, երկրորդ կարգի կորերի և մակերևույթների կանոնական հավասարումները, – երկրորդ կարգի կորերի ընդհանուր տեսության հիմնական հարցերը, ձևափոխությունների կոորդինատական ներկայացումները, – բազմաչափ երկրաչափության հիմնական հարցերը: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – տիրապետի կոորդինատների մեթոդին: Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – Կոորդինատական մեթոդի կիրառությամբ լուծել երկրաչափական խնդիրներ:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Վեկտորական հանրահաշվի տարրերը տարածության մեջ Թեմա 2. Կոորդինատների մեթոդը հարթության վրա և տարածության մեջ: Վեկտորների վեկտորական և խառը արտադրյալները: Թեմա 3. Ուղիղ գծի և հարթության երկրաչափությունը Թեմա 4. Երկրաչափական ձևափոխությունները հարթության վրա և տարածության մեջ			

	Թեմա 5. II կարգի կորերի կանոնական տեսությունը Թեմա 6. II կարգի կորերի ընդհանուր տեսության հիմնական հարցերը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. В. Т. Базылев, К. И. Дуничев, В. П. Иваницкая, Геометия Iч., М. 1974. 2. Л. С. Атанасян, В. Т. Базылев, Геометрия Iч. , М.1986. 3. П. С. Александров, " Лекции" , М.1968. 4. Б. А. Розенфельд, Многомерные пространтва, М. 1966. 5. М. М. Постников, Аналитическая геометрия, М. 1973. Լրացուցիչ 1. Д. В. Беклемишев, Курс аналитической геометрии и линеыной алгебры, М. 1987. 2. Сборник задач по геометрии, под ред. Базылева, М. 1980.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-021- Վերլուծական երկրաչափություն-2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	54	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
	Ինքնուրույն	66		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ տեսական գիտելիքներ ներմուծելով հարթության վրա և տարածության մեջ աֆֆինական, ուղղանկյուն դեկարտյան և բևեռային կոորդինատական համակարգեր: Սովորեցնել, որ ուղիղ գիծը, հարթությունը և մակերևույթները կոորդինատական համակարգերում տրվում են հավասարումների օգնությամբ, իսկ նրանց միջոցով կատարվում է այդ պատկերների ուսումնասիրությունը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – Մակերևույթների տեսքերը տարածության մեջ – Քառակուսային ձևեր: Քառակուսային ձևի կանոնական և նորմալ տեսքերը: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – տիրապետի կոորդինատների մեթոդին:			

	Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – Ուսումնասիրել մակերևույթների տեսքերը հատույթների օգնությամբ
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մակերևույթները տարածության մեջ: Հանրահաշվական մակերևույթ: Էլիպսոիդներ, հիպերբոլոիդներ: Թեմա 2. Կվադրիկները n-չափանի տարածության մեջ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. В. Т. Базылев, К. И. Дуничев, В. П. Иваницкая, Геометия Iч., М. 1974. 2. Л. С. Атанасян, В. Т. Базылев, Геометрия Iч. , М.1986. 3. П. С. Александров, " Лекции" , М.1968. 4. Б. А. Розенфельд, Многомерные пространтва, М. 1966. 5. М. М. Постников, Аналитическая геометрия, М. 1973. Լրացուցիչ 1. Д. В. Беклемишев, Курс аналитической геометрии и линеыной алгебры, М. 1987. 2. Сборник задач по геометрии, под ред. Базылева, М. 1980.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-022 Դիֆերենցիալ երկրաչափություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 6-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	46	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
	Ինքնուրույն	44		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է մաթեմատիկայի ապագա ուսուցչին ծանոթացնել ժամանակակից մաթեմատիկայի կարևոր բնագավառներից մեկի՝ տեսաբազմական տոպոլոգիայի հետ: Տոպոլոգիական տարածությունները ու նրանց ձևափոխությունները մինչև այս ուսանողին ծանոթ տարածություններից ու ձևափոխություններից ամենաընդհանուրներն են: Նրանց այնպիսի հատկությունները, ինչպիսիք են կապակցվածությունը, անջատելիությունը, կոմպակտությունը, ուսանողին որոշ չափով ծանոթ են մաթեմատիկական անալիզից: Այստեղ նպատակը դեպի տոպոլոգիական բազմաձևությունները տանելն է, որը բարենպաստ հիմք կստեղծի հետագայում դիֆերենցելի բազմաձևությունների երկրաչափության ուսումնասիրության համար: Այս դասընթացում բավարարվում ենք երկչափ, կոմպակտ բազմաձևությունների Էյլերյան բնութագրիչի, նրանց կողմնորոշման և դասակարգման հետ			

	կապված հարցերի ուսումնասիրությամբ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – կորերի և մակերևույթների տեսության, նրանց երկրաչափական բնութագրիչների մասին: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – Մակերևույթի գլխավոր կորությունների, ուղղությունների, լրիվ և միջին կորությունները մակերևույթի քառակուսային ձևերի, մակերևույթի կորի գեոդեզիական կորության գաղափարներին: Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – Հաշվել կորի կորությունն ու ոլորումը: – Մակերևույթի գլխավոր կորությունները, ուղղությունները, լրիվ և միջին կորությունները մակերևույթի քառակուսային ձևերը, մակերևույթի կորի գեոդեզիական կորությունը:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. կորերը էվկլիդյան տարածությունում: Թեմա 2. մակերևույթները էվկլիդյան տարածությունում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է եզրափակիչ քննություն: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. В. Т. Базылев, К. И. Дуничев, В. П. Иваницкая, Геометия Iч., М. 1974. 1. Дж. Милнор, А. Уоллес, Дифференциальная топология 1972 2. Дж. Л. Келли, Общая топология, 1968 Լրացուցիչ 1. Л. С. Атанасян, В. Т. Базылев, Геометрия Iч. , М.1986. 2. А. П. Норден, Краткий курс дифференциальной геометрии. 1958 3. С. Стренбрг, Лекции по диференциальной геометрии,. 1970

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-023 Տոպոլոգիա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 3-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	54		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է մաթեմատիկայի ապագա ուսուցչին ծանոթացնել ժամանակակից մաթեմատիկայի կարևոր			

	բնագավառներից մեկի՝ տեսաբազմական տոպոլոգիայի հետ: Տոպոլոգիական տարածությունները ու նրանց ձևափոխությունները մինչև այս ուսանողին ծանոթ տարածություններից ու ձևափոխություններից ամենաընդհանուրներն են: Նրանց այնպիսի հատկությունները, ինչպիսիք են կապակցվածությունը, անջատելիությունը, կոմպակտությունը, ուսանողին որոշ չափով ծանոթ են մաթեմատիկական անալիզից: Այստեղ նպատակը դեպի տոպոլոգիական բազմաձևությունները տանելն է, որը բարենպաստ հիմք կստեղծի հետագայում դիֆերենցելի բազմաձևությունների երկրաչափության ուսումնասիրության համար: Այս դասընթացում բավարարվում ենք երկչափ, կոմպակտ բազմաձևությունների Էյլերյան բնութագրիչի, նրանց կողմնորոշման և դասակարգման հետ կապված հարցերի ուսումնասիրությամբ: Տոպոլոգիական արտապատկերման / հոմեոմորֆիզմի / գաղափարը հնարավորություն է տալիս դասընթացի երկրորդ բաժնում կորերն ու մակերևույթները սահմանել մաթեմատիկական խստությամբ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – տոպոլոգիական տարածության և նրա կարևորագույն հատկությունների մասին, Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – Մակերևույթի գլխավոր կորությունների, ուղղությունների, լրիվ և միջին կորությունները մակերևույթի քառակուսային ձևերի, մակերևույթի կորի գեոդեզիական կորության գաղափարներին: Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – Հաշվել կորի կորությունն ու ոլորումը: – Մակերևույթի գլխավոր կորությունները, ուղղությունները, լրիվ և միջին կորությունները մակերևույթի քառակուսային ձևերը, մակերևույթի կորի գեոդեզիական կորությունը:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. տոպոլոգիայի տարրերը Թեմա 2. գծերը էվկլիդյան տարածությունում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է ստուգարք: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. В. Т. Базылев, К. И. Дуничев, В. П. Иваницкая, Геометия Iч., М. 1974. 2. Л. С. Атанасян, В. Т. Базылев, Геометрия Iч. , М.1986. 3. А. П. Норден, Краткий курс дифференциальной геометрии. 1958 4. С. Стренбрг, Лекции по диференциальной геометрии,. 1970 Լրացուցիչ 1. Дж. Милнор, А. Уоллес, Дифференциальная топология 1972 2. Дж. Л. Келли, Общая топология, 1968

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄԻ/բ-131- Արդի ծրագրավորման լեզուներ - 1</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">5 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 3-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">64</td><td>Դասախոսություն</td><td>32</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td>32</td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">86</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">150</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ընթացիկ քննություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Ուսուցանել ուսանողներին ծրագրավորում Python բարձր կարգի օբյեկտային կողմնորոշված ալգորիթմական լեզվի օրինակով: Զարգացնել ալգորիթմական մտածողություն, ստանալ Python ծրագրավորման լեզվով ծրագրավորելու հմտություններ, հմտանալ ծրագրերի սխալները ուղղելու և թեստավորելու գործում:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա
– ալգորիթմների տեսակներն ու դասակարգի ալգորիթմական լեզուները,
– օբյեկտա-կողմնորոշված ծրագրավորման լեզվի առանձնահատկությունները, Python ծրագրավորման լեզվի շարահյուսությունն ու քերականական կառուցվածքը, այդ լեզվով գրվող ծրագրերի կառուցման սկզբունքները,
– Python լեզվի հիմնական տարրերը, նկարագրի տարբեր տիպի և կառուցվածքի տվյալներ, լեզվի հիմնական ղեկավարող կառուցվածքները և աշխատանքի սկզբունքները
– ներկայացնել տարրական խնդիրների լուծման ալգորիթմները:
Հմտություն
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.
– տրված խնդրի լուծման ալգորիթմը կառուցելու և այն ծրագրավորման Python լեզվով իրականացնելու հմտությանը,
Կարողունակություն
Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.
– կիրառել ձեռք բերված գիտելիքները տարբեր ալգորիթմների ծրագրեր կազմելիս</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի բովանդակությունը</td><td colspan="4">Թեմա 1 Ինֆորմացիայի ներկայացումը համակարգչում: Հաշվման համակարգեր: Հաշվման դիրքային և ոչ դիրքային համակարգեր:
Թեմա 2 Համակարգչի կառուցվածքը, հիմնական սարքավորումներ՝ պրոցեսոր, հիշողություն /տեսակները/, ներմուծման և արտածման սարքեր և այլն, դրանց դերն ու նշանակությունը:
Թեմա 3 Գաղափար ալգորիթմի մասին: Ալգորիթմի հատկությունները: Ալգորիթմի տրման ձևերը, տեսակները: Ծրագրավորման լեզուները, դրանց զարգացման փուլերը,</td></tr>
</table>

	կոմպիլյատորներ, ինտերպրետատորներ: Թեմա 4 Python ծրագրային փաթեթի ներբեռնում, տեղակայում, շարահյուսական և տրամաբանական սխալներ, ֆորմալ և բնական լեզուներ: Թեմա 5 Փոփոխականներ, արտահայտություններ և նախադասություններ: Արժեքներ և տիպեր, փոփոխականներ, փոփոխականի անուն, բանալիային բառեր, նախադասություն, թվաբանական արտահայտության հաշվարկ: Թեմա 6 Օպերատորներ և օպերանդներ, գործողու-թյունների կատարման հաջորդականությունը, գործողություն տողերի հետ, ներմուծում, մեկնաբանություն Թեմա 7 Ֆունկցիաներ. սահմանում և կիրառում, կատարման քայլեր, պարամետրեր, արգումենտներ և import նախադասություն, ստեկային դիագրամա: Թեմա 8 Պայմանական օպերատորները Python-ում /If, elif, else/: Թեմա 9 Ցուցակները Python-ում: Թեմա 10 Ցիկլերի մեկնաբանությունը Python-ում: Թեմա 11 Բազմաչափ զանգվածները Python-ում: Թեմա 12 Դասերն ու օբյեկտները Python-ում: Թեմա 13 Կառուցվածքները Python-ում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է 2 ընթացիկ գրավոր քննություններ, յուրաքանչյուրը՝ 20 առավելագույն միավորով: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Д. П. Кириенко. Программирование на языке Python 2. https://pythontutor.ru/lessons/for_loop/ 3. https://pythonru.com/ Լրացուցիչ- 1. https://devpractice.ru/python-lessons/

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-132-Արդի ծրագրավորման լեզուներ-2**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 4-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը՝	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	32
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի դասավանդման նպատակն է ուսանողներին ուսուցանել C++ ժամանակակից ծրագրավորման լեզուն:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա			

	– Տիրապետում C++ ծրագրավորման լեզվին նշված թեմաների շրջանակներում: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – Նշված թեմաների շրջանակներում ուսուցողական բնույթի ծրագրերի կազմում C++ ծրագրավորման լեզվով: Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – C++ լեզվով գրված ծրագրերը համակարգչի օգնությամբ ստուգելու կարողություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Գաղափար օբյեկտային կողմնորոշմամբ ծրագրավորման լեզուների մասին: Գաղափար C ++ լեզվի մասին: Հիմնական գաղափարներ: C++ լեզվի ծագումը և հիմնական հասկացությունները: Թեմա 2. Գործողությունները, ստանդարտ ֆունկցիաները, տիպերը և հիմնական օպերատորները C ++ լեզվում: Թեմա 3. Ֆունկցիայի սահմանումը C ++ լեզվում: Ֆունկցիայի նախատիպը և կանչը: Թեմա 4. Ցուցիչները և հղումները C ++ լեզվում: Թեմա 5. Զանգվածները C++ լեզվում: Միաչափ, բազմաչափ և սիմվոլային զանգվածներ: Կառուցվածքներ և միավորումներ: Թեմա 6. Դասեր և օբյեկտներ:Ժառանգում: Բազմաձևություն: Թեմա 7. Տողեր և տողային տիպ: String դաս: Թեմա 8. Հոսքերը C++ լեզվում: Ֆայլային հոսքեր: Մանիպուլյատորներ: Շաբլոններ և բացառիկ իրավիճակների մշակում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Մասնակցություն դասընթացին Մասնակցություն և ակտիվություն լաբորատոր աշխատանքներին Ստուգողական աշխատանք Ինքնուրույն աշխատանք Քննություն
Գրականություն	Պարտադիր 1. Վ.Ս. Հովսեփյան - «C++ ծրագրավորման լեզու», ՎՄՎ-Պրինտ, Երևան, 2007 2. Х.М. Дейтел-"Как программировать на C++", Изд."Бином", М, 2001 Լրացուցիչ 1. Г.Шилдт – "Теория и практика C++" - 3-е изд, пер с англ., БХВ, Петербург, 2001 2. Г.Шилдт – "Самоучитель C++", БХВ, Петербург, 2001 3. Գ. Գևորգյան - Ծրագրավորման C++ լեզու(ուսումնական ձեռնարկ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-134-Մաթեմատիկական տրամաբանություն և դիսկրետ մաթեմատիկա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 3-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	44	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	20

	Ինքնուրույն	46
	Ընդամենը	90
Ստուգման ձևը	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակը	Մաթեմատիկական տրամաբանությունը, մի կողմից, ըստ իր առարկայի, լինելով տրամաբանություն, և մյուս կողմից, ըստ իր ուսումնասիրման մեթոդի՝ մաթեմատիկա, ուսումնասիրում է մարդկային մտածողության օրենքները, կշռադատության ձևերն ու ընթացքը մաթեմատիկական մեթոդներով վերջավոր թվով քայլերի միջոցով արտածելու հնարավորության հարցը: Մաթեմատիկայի ուղղվածությամբ մասնագետներին անհրաժեշտ է ստանալ գիտելիքներ և իրենց գիտելիքները խորացնել մաթեմատիկական տրամաբանության և դիսկրետ մաթեմատիկայի ասպարեզում, ինչին էլ պետք է ուղղված լինեն տեսությունների ֆորմալացման անհրաժեշտությունը, հնարավորությունները, ֆորմալ տեսությունների հատկություններն ու կիրառման ոլորտները, բազմությունների և կոմբինատորիկայի ժամանակակից տեսությունների ուսումնասիրությունը:	
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – Առարկայի ուսումնասիրության արդյունքում ուսանողները կստանան համապատասխան գիտելիքներ մաթեմատիկական տրամաբանության և դիսկրետ մաթեմատիկայի վերաբերյալ: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – ասույթների տրամաբանությանը, որն ուսումնասիրում է պարզագույն ասույթներից որոշակի կանոններով սահմանված տրամաբանական շաղկապների միջոցով բարդ ասույթներ կազմելու օրինաչափությունները, – պրեդիկատների տրամաբանությանը՝ աքսիոմների միջոցով պրեդիկատների ներկայացման սկզբունքները: – դիսկրետ մաթեմատիկայի բազմությունների կոմբինատորիկայի տեսությանը՝ կցման և արտաքսման սկզբունքի վերաբերյալ: Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – ձևավորել և զարգացնել ուսանողների մեջ տեսությունների ֆորմալացման անհրաժեշտության գիտակցումը, – նպաստել ուսանողների մեջ ֆորմալ տեսությունների հատկությունների և կիրառման հնարավորությունների վերաբերյալ գիտելիքների ձեռք բերմանը, – հաղորդել պրակտիկ նշանակություն ունեցող առարկայի տեսական մեկնաբանությունը, ուսումնասիրել բազմությունների տեսությունը, կոմբինատորիկայի տարրերը, կցման և արտաքսման սկզբունքը:	
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1.Գաղափար ասույթի մասին: Հիմնական տրամաբանական շաղկապները: Բանաձևեր, նրանց հավասարազորությունը: Թեմա2. Բանաձևերի պարզագույն ձևափոխություններ: Լուծելիության խնդիր: Բանաձևերի նորմալ ձևերը: Թեմա3. Կատարյալ նորմալ ձևեր: Երկարժեք ֆունկցիայի ներկայացումը ասույթների տրամաբանության բանաձևի տեսքով: Բանաձևի սահմանումը: Ճշմարիտ բանաձևեր: Թեմա4.Աքսիոմաներ: Արտածում: Ապացուցում: Թեմա5.Դեդուկցիայի թեորեմ: Արտածման մի քանի կանոններ:	

	Բանաձևերիի համարժեքությունը: Անհակասականության պրոբլեմը: Թեմա6.Լրիվության պրոբլեմը: Թեմա7.Հիմնական գաղափարներ բազմությունների տեսությունից: Կարգավորված ընտրություններ կրկնվող տարրերով, կարգավորություններ, տեղափոխություններ, զուգորդություններ, զուգորդություններ կրկնություններով: Ընտրություններ: Թեմա8. Նյուտոնի երկանդամի բանաձևը և նրա ընդհանրացումը: Անդրադարձ առնչություններ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները ուղղորդված են կրթության վերջնարդյունքներին. 1. Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ • դասերին հաճախման հաշվառում: Գնահատման չափանիշները՝ • ներկայություն, • մասնակցություն հարցերի քննարկմանը: 2. Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ • ներգրավվածության աստիճանի հաշվում: Գնահատման չափանիշները՝ • ներկայությունը, • ինքնուրույն աշխատանքների կատարում, • մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին: 3. Եզրափակիչ ստուգում Գնահատման մեթոդը՝ • Տրված հանձնարարության կատարման արդյունքի համակցված գնահատում Գնահատման չափանիշները՝ • Առարկայի իմացությունը • Առաջադրված կոնկրետ առաջադրանքի կատարումը համակարգչի միջոցով • Ներկայացման տրամաբանվածությունը, ծրագրային նյութի յուրացման աստիճանը 4. Ստուգողական աշխատանք (2աշխ., ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ • ստուգողական աշխատանքի գնահատում դասախոսի կողմից: Գնահատման չափանիշները՝ • Առաջադրված առաջադրանքի կատարում համապատասխան ծրագրի ընտրությամբ: • Առարկայի իմացությունը 5. Ինքնուրույն աշխատանք (2 աշխ., ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ • Անհատական աշխատանքի արդյունքում ներկայացված թեմայի պաշտպանություն Գնահատման չափանիշները՝ • Անհատական աշխատանքի ներկայացում • Անհատական առաջադրանքի կատարման համար կիրառված մեթոդների և միջոցների ընտրության հիմնավորում 6. Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) Գնահատման մեթոդը՝

	• Վերը նշված 5 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը Գնահատման չափանիշները՝ • Հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 5 կետերի արդյունքների հիման վրա տվյալ ուսանողի ունակության, կարողության և հմտության միավորների հաշվում:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ավետիսյան Ս.Հ. Մաթեմատիկական տրամաբանության հիմնական տարրերը.- Եր.: Լույս, 1969 Լրացուցիչ 1. Мендельсон Э. Введение в математическую логику. - М.: Наука, 1976. 2. Կյուրեղյան Ա.Ա. «Մաթեմատիկական տրամաբանություն և ալգորիթմների տեսություն», դասախոսություններ, էլեկտրոնային տարբերակ, 2003

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Մի/բ-159-Հաշվման մեթոդներ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,7-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	46	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
	Ինքնուրույն	44		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է տալ պրակտիկ նշանակություն ունեցող առարկայի տեսական մեկնաբանությունը, ուսումնասիրել ինտերպոլացիոն բազմանդամների, թվային ինտեգրման, ոչ գծային հավասարումների լուծման, գծային և ոչ գծային հավասարումների համակարգերի լուծման, թվային դիֆերենցման տեսությունները, նաև ուսանողներին բացատրել մի շարք նմուշային խնդիրների լուծումները, ընդ որում խնդիրները ընտրվում են այնպես, որ մեթոդական հիմք են դառնում այլ խնդիրների լուծման համար:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. - ինտերպոլացիոն բանաձևերը - թվային ինտեգրման մեթոդները - ոչ գծային վավասարումների լուծման մեթոդները - գծային և ոչ գծային հավասարումների համակարգերի լուծման մեթոդները - թվային դիֆերենցման մեթոդները			

	Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. - Ֆունկցիաների մոտարկման ժամանակակից տեսության հմտություններ - թվային ինտեգրման ժամանակակից տեսության հմտություններ - ոչ գծային վավասարումների լուծման ժամանակակից տեսության հմտություններ - գծային և ոչ գծային հավասարումների համակարգերի լուծման ժամանակակից տեսության հմտություններ - թվային դիֆերենցման ժամանակակից տեսության հմտություններ Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - Ֆունկցիաների մոտարկման տեսությունից ունեցած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ խնդիրներ լուծելիս: - թվային ինտեգրման տեսությունից ունեցած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ խնդիրներ լուծելիս: - ոչ գծային վավասարումների լուծման տեսությունից ունեցած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ խնդիրներ լուծելիս: - գծային և ոչ գծային հավասարումների համակարգերի լուծման տեսությունից ունեցած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ խնդիրներ լուծելիս: - թվային դիֆերենցման տեսությունից ունեցած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ խնդիրներ լուծելիս:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1՝ Ֆունկցիաների մոտարկում: Թեմա 2՝ Թվային ինտեգրում Թեմա 3՝ Ոչ գծային հավասարումների և համակարգերի լուծման մեթոդներ: Թեմա 4՝ Գծային հանրահաշվական հավասարումների համակարգերի լուծման մեթոդներ Թեմա 5՝Թվային դիֆերենցում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	1. Մասնակցությունը դասընթացին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - դասերին հաճախման հաշվառում: ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - ներկայություն, - մասնակցությու հարցերի քննարկմանը: 2 Մասնակցությունը և ակտիվությունը գործնական աշխատանքներին (20 միավոր) ➢ Գնահատման մեթոդը՝ - ներգրավվածության աստիճանի հաշվում: ➢ Գնահատման չափանիշները՝ - ներկայությունը, - տնային աշխատանքների կատարում, - մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին: 3 Ստուգողական աշխատանք (2 աշխ., ընդհանուր գնահատականի 20 % կամ 20 միավոր)

	– Գնահատման մեթոդը՝ - ստուգողական աշխատանքի գնահատում դասախոսի կողմից: – Գնահատման չափանիշները՝ - առաջադրված հարցերի պատասխանները, - առարկայի իմացությունը, - խնդիրների լուծումը: 4. Ինքնուրույն աշխատանք (2 աշխ., ընդհանուր գնահատականի 10 % կամ 10 միավոր) – Գնահատման մեթոդը՝ - անհատական աշխատանքի արդյունքում լուծված խնդիրների պաշտպանություն: – Գնահատման չափանիշները՝ - անհատական աշխատանքի ներկայացում, - խնդիրների լուծման համար կիրառված մեթոդների և միջոցների ընտրության հիմնավորում: 5.Բոնուսներ (ընդհանուր գնահատականի 30 % կամ 30 միավոր) – Գնահատման մեթոդը՝ - վերը նշված 5 տարբեր կետերից առաջացած արդյունքների հանրագումարը: – Գնահատման չափանիշները՝ հատուկ համակարգչային ծրագրի միջոցով վերը նշված 5 կետերի արդյունքների հիման վրա տվյալ ուսանողի ունակության, կարողության
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Վ.Ս. Բոնդարենկո, Յու.Գ. Դադայան, Յու.Ռ. Հակոբյան: Հաշվման մեթոդներ: 1 և 2 մասեր, Երևան, 1982 2. Демидович Б.П., Марон И.А. Основы вычислительной математики, М., Наука, 1960 3. Демидович Б.П., Марон И.А., Шувалова Э.З. Численные методы анализа, М., Наука, 1967 Լրացուցիչ- 1. Бахвалов Н.С. Численные методы, М., Наука, 1975

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-024 Մաթեմատիկական վիճակագրություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	54	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
	Ինքնուրույն	66		
	Ընդամենը	120		

Ստուգման ձևը	Քննություն
Դասընթացի նպատակը	«Մաթեմատիկական վիճակագրություն» առարկայի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տեսական և կիրառական բնույթի այնպիսի ունակություններ ու հատկանիշներ, որոնք հնարավորություն կտան նրանց տիրապետել կիրառական վիճակագրության հիմունքներին, առարկայի կիրառական ուղղվածության խնդիրների լուծման մեթոդներին և ճիշտ կողմնորոշվել տնտեսական հարաբերություններում, օգտվելով հավաքագրված անհրաժեշտ ինֆորմացիայից՝ արդյունավետ կիրառել այն տնտեսական գործունեության ընթացքում:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. - "ՀՀ վիճակագրության մասին օրենք"-ի դրույթներից , կարողանա ուսումնասիրել վիճակագրության ոլորտում առաջացած հիմնախնդիրները և կատարել համարժեք եզրահանգումներ, վիճակագրության մեթոդներին տիրապետելու և խնդիրների լուծման կարողություն, վիճակագրական ցուցանիշների վերլուծության և կիրառության կարողություն: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. - վիճակագրական և տնտեսագիտական բոլոր մեթոդներին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - իրագործել վիճակագրության վերաբերյալ բազմաբնույթ գիտելիքների համակարգում և տեսական վերլուծություններ իրականացնել վիճակագրության բնագավառում առաջացած խնդիրների ուսումնասիրում,՝ մշակել վիճակագրական հետազոտության համար անհրաժեշտ փաստաթղթեր:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մաթեմատիկական վիճակագրության առարկան, հիմնական հասկացություններ Թեմա 2. Գաղափարներ բաշխումների տեսությունից՝ որոշ դիսկրետ և բացարձակ անընդհատ Թեմա 3. Կետային գնահատականներ Թեմա 4. Միջակայքային գնահատականներ Թեմա 5. Վարկածների ստուգում՝ անհրաժեշտ գաղափարներ Թեմա 6 . Վարկածների ստուգում՝ ոչ պարամետրական մեթոդներ Թեմա 7. Երևույթների փոխկապվածության ուսումնասիրումը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է եզրափակիչ քննություն: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Մկոյան Խ., Գոմցյան Պ. Հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության խնդիրների ժողովածու: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Գյումրի: Հեղինակային հրատարակություն, 232 էջ 2. Հարությունյան Ե., Ղազանչյան Տ., Մեսրոպյան Ն. և ուրիշներ, Հավանականություն և կիրառական վիճակագրություն, խնդրագիրք: ՀՀ ԳԱԱ "Գիտություն" հրատ., Երևան 2000 թ. 150 էջ 3. Ֆահրադյան, Կոնստանդյան Վիճակագրության ընդհանուր տեսության խնդրիների ժողովածու 1984 4. Гмурман В.Е. Руководство к решению задач по теории вероятностей и математической стстистике. Москва «Высшая школа» 1975. 336с.1975

	5. Գասպարյան Կ. Վ., Տեսական և կիրառական վիճակագրության հիմունքներ, մաս 1, Երևան, «Գիտություն», 2015 Լրացուցիչ 1. Боровков А.А. Математическая статистика. – М.: Наука, 1984, 472 с. 1984

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ -177-Վարիացիոն հաշիվ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,7-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	40	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	50		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Տալ հիմնարար գիտելիքներ ինտեգրալային տիպի ֆունկցիոնալների էքստեմումի տարատեսակ խնդիրների լուծման մեթոդների վերաբերյալ և զարգացնել կիրառական խնդիրների լուծման ընթացքում այդ գիտելիքները կիրառելու հմտություններ :			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. – Վարիացիոն հաշվի հիմական խնդիրները և դրանց լուծման եղանակները Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի – Էքստեմումի տարատեսակ խնդիրների մաթեմատիկական ձևակերպմանը - Վարիացիոն հաշվի խնդիրների լուծման առանձնահատկություններին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա – Տարբեր բնագավառների էքստրեմումի խնդիրները բերել վարիացիոն հաշվի այս կամ այն խնդրի - Լուծել վարիացիոն հաշվի տարատեսակ խնդիրներ			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ֆունկցիոնալի վարիացիա Թեմա 2. Վարիացիոն հաշվի պարզագույն խնդիրը և դրա ընդհանրացումները Թեմա 3. Իզոպերիմետրիկ խնդիր Թեմա 4. Ազատ ծայրակետով խնդիրներ Թեմա 5. Լագրանժի խնդիր			
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է ստուգարք: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»			

Գրականություն	Պարտադիր 1. Վ. Ավետիսյան, Մ. Պողոսյան Վարիացիոն հաշիվ և օպտիմալ կառավարում: ԵՊՀ, Երևան-2008 2. Алексеев В. М., Галеев Э. М., Тихомиров В. М. -Сборник задач по оптимизации. Теория. Примеры. Задачи. М.: ФИЗМАТЛИТ, 2005-256 с. 3. Մամիկոնյան Հ. Ա. Վարիացիոն հաշիվ: Մեթոդական ցուցումներ, առաջադրանքներ: Վանաձոր,ՍԻՄ տպագրատուն 2020, 44 էջ: Լրացուցիչ 1. Գրիգորյան Մ. Օպտիմիզացիայի մեթոդներ: Խնդիրներ: ԵՊՀ, Երևան-1991 2. А. В. Ожегова, Р. Г. Насибуллин Вариационное исчисление: задачи, алгоритмы, примеры. Казань

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-063. Ֆիզիկա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 7-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	64	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	8
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	26		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	– Տալ գիտելիքներ ֆիզիկական երևույթների և օրենքների մասին: – Նպաստել ինքնուրույն պարզագույն հետազոտությունների անցկացնելու կարողությունների ձևավորմանը: – Նպաստել ֆիզիկայի տարբեր բաժինների միջև խորը կապերի ընկալմանը: – Նպաստել ֆիզիկայի և մաթեմատիկայի միջառարկայական կապերի ընկալմանը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք - մեխանիկայի առարկան, խնդիրները և կիրառելիության սահմանները, - պահպանման օրենքների դերը ֆիզիկայում, - նյութերի մոլեկուլյար-կինետիկ տեսությունը, թերմոդինամիկայի օրենքները, - էլեկտականության և մագնիսականության հիմունքները, - երկրաչափական և ալիքային օպտիկայի հիմնական օրինաչափությունները: Հմտություն - ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, - որոշ հետազոտական հարցերի վերաբերյալ հանդես բերել ինքնուրույնություն: Կարողունակություն			

	– տեսական խնդիրներ լուծելու հմտություններին, – ֆիզիկական մեծությունների չափման մեթոդներին:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Կինեմատիկա: Նյութական կետի դինամիկան: Թեմա 2. Աշխատանք: Էներգիա: Պահպանման օրենքները Թեմա 3. Մեխանիկական տատանումներ և ալիքներ Թեմա 4. Նյութի մոլեկուլյար-կինետիկ տեսություն Թեմա 5. Թերմոդինամիկայի օրենքները Թեմա 6. Իրական գազեր: Հեղուկների հատկությունները Թեմա 7. Էլեկտրաստատիկա: Էլեկտրական հոսանք Թեմա 8. Էլեկտրամագնիսականություն Թեմա 9. Էլեկտրամագնիսական տատանումներ և ալիքներ: Թեմա 10. Երկրաչափական օպտիկայի հիմունքներ Թեմա 11. Ալիքային օպտիկայի հիմունքներ Թեմա 12. Քվանտային օպտիկայի հիմունքներ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*1.* Գնահատման մեթոդներին և չափորոշիչներն ուղղորդված են կրթության վերջնարդյունքներին Դասընթացն ավարտվում է 6-րդ կիսամյակում՝ ստուգարքով: 1.1. Առաջին ընթացիկ ստուգում Գնահատման մեթոդը - դասընթացում ներկայացված նութերի ուսումնասիրության և վերլուծության համակարգված գնահատում Գնահատման չափանիշները (ընթացիկ ստուգումների) - տարբերակների երեք հարցերից յուրաքանչյուրին տրված պատասխանի բովանդակությունը - պատասխանի մեջ նյութի ինքնուրույն յուրացման մասնաբաժինը - շարադրանքի տրամաբանվածությունը, ծրագրային նյութի յուրացվածության աստիճանը - ծրագրային նյութից դուրս իմացությունը 1.2 Երկրորդ ընթացիկ ստուգում Գնահատման մեթոդը - դասընթացում ներկայացված նութերի ուսումնասիրության և վերլուծության համակարգված գնահատում Գնահատման չափանիշները - տարբերակների երեք հարցերից յուրաքանչյուրին տրված պատասխանի բովանդակությունը - պատասխանի մեջ նյութի ինքնուրույն յուրացման մասնաբաժինը - շարադրանքի տրամաբանվածությունը, ծրագրային նյութի յուրացվածության աստիճանը - ծրագրային նյութից դուրս իմացությունը 1.3. Գործնական աշխատանքների ընթացքում իմացության ստուգում 1.4. Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում - Դասընթացի համապատասխան թեմաների մշակում և վերլուծություն 1.5. Հաճախելիություն Գնահատման մեթոդը - դասերին հաճախման հաշվառում Գնահատման չափանիշը - ներկայություն - մասնակցություն հարցերի քննարկմանը 1.6. Ուսուցման վերջնական արդյունքների գնահատում 1.1-1.5 արդյունքների հանրագումար գնահատման հարյուրմիավորանոց սանդղակով:

Գրականություն	Պարտադիր 1. Գևորգյան Ռ.Գ.- Ընդհանուր ֆիզիկայի դասընթաց 2. Կալաշնիկով Ս. Գ., Էլեկտրականություն, 1968 3. Կիկոին Ի. Կ., Կիկոին Ա. Կ., Մոլեկուլային ֆիզիկա, 1968 4. Սավելև Ի.Վ., Ֆիզիկայի ընդհանուր դասընթաց, հ. 1, 2, 1972 5. Վոլկենշտեյն Վ. Ս., Ֆիզկայի ընդհանուր դասընթացի խնդիրներ, 2000 6. Борн М., Вольф Э., Основы оптики, 1973 7. Иродов И.Е. Задачи по общей физике, 1998 8. Иродов И. Е., Основные законы механики. 1985 9. Метвеев А. Н., Молекулярная физика, 1981 10. Сивухин Д. В. Общий курс физики, т.1, Механика. 1974 11. Сивухин Д. В. Общий курс физики, т.2, Термодинамика и молекулярная физика. 1990 12. Сивухин Д. В. Общий курс физики, т.3, Электричество. 1983 13. Сивухин Д. В. Общий курс физики, т.4, Оптика. 1980 Լրացուցիչ 1. Սարգսյան Վ. Ա., Մեխանիկայի ֆիզիկական հիմունքները, 2006 2. Աբրահամյան Մ. Գ., Մեխանիկայի ֆիզիկական հիմունքները, 1997 3. Յուզբաշյան Է. Ս. Ֆիզիկայի ընհանուր դասընթացի խնդիրներ, Մեխանիկա

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՔԿ/բ-125-Տեսական մեխանիկա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 6-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	16
			Գործնական աշխատանք	24
	Ինքնուրույն	34		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին նյուտոնյան մեխանիկայի հիմնական սկզբունքներին, օրենքներին և նրանց կոնկրետ կիրառությանը տեսական և գործնական խնդիրներ լուծելիս:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք – հիմնական տեղեկություններ կարևորագույն մեխանիկական փաստերի, հասկացությունների, օրենքներին և սկզբունքների վերաբերյալ, – դասական և ժամանակակից ֆիզիկայի կիրառության սահմանները, որոնցում կիրառելի են այս կամ այն ֆիզիկական կոնցեպցիաները, մոդելները և տեսությունները: Հմտություն – հիմնարար գիտելիքների մեխանիկական հիմնական երևույթների, օրինաչափությունների և ֆիզիկական			

	չափումների վերաբերյալ: Կարողունակություն – ֆիզիկական մեխանիկայի հիմնական օրինաչափությունները, մեթոդները և մոտեցումները կիրառել վերլուծական, հետազոտական, տեխնիկական, գիտամեթոդական խնդիրների լուծման նկատմամբ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Նյութական կետի կինեմատիկական նկարագրության եղանակները: Պինդ մարմնի կինեմատիկա: Թեմա 2. Նյութական կետերի համակարգի դինամիկա: Նյուտոնի օրենքները: Երկու մասնիկների համակարգ: Բերված զանգված: Նյութական կետերի համակարգի իմպուլսի մոմենտը: Մոմենտների հավասարումը: Թեմա 3. Պահպանման օրենքները մեխանիկայում: Իմպուլսի պահպանման օրենքը: Իմպուլսի մոմենտի պահպանման օրենքը: Պոտենցիալ էներգիա: Էներգիայի պահպանման օրենքը մեխանիկայում: Թեմա 4. Պինդ մարմնի դինամիկա: Իմպուլսի մոմենտի և անկյունային արագության կապը: Առանցքի նկատմամբ իներցիայի մոմենտ: Հյուգենսի և Շտեյների թեորեմը: Թեմա 5. Հաշվարկման ոչ իներցիալ համակարգեր: Գաղափար իներցիայի ուժի մասին: Ձգողական (գրավիտացիոն) և իներտ զանգվածների հավասարությունը: Համարժեքության սկզբունքը: Պտտվող ոչ իներցիալ համակարգ: Կորիոլիսյան արագացում: Թեմա 6. Դինամիկայի օրենքների որոշ կիրառություններ: Փոփոխական զանգվածով մարմնի շարժումը: Երկու մասնիկների բախումը: Գնդային մարմնի ձգողականության (գրավիտացիոն) էներգիան: Կեպլերի օրենքները: Երկրի արհեստական արբանյակների շարժումը: Տիեզերական առաջին, երկրորդ և երրորդ արագություններ: Թեմա 7. Ներդաշնակ տատանումներ: Հարկադրական տատանումներ: Ռեզոնանս: Թեմա 8. Հեղուկների շարժման ու հավասարակշռության հիմնական հավասարումը: Բարոմետրական բանաձևը: Բեռնուլու հավասարումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Հաճախումները դասերին 20 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք 20միավոր Գործնական աշխատանք 20 միավոր Ստուգողականաշխատանք 20 միավոր Ամփոփիչ ստուգում 20 միավոր ——————————————————— Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը —— 100 % Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում՝ 1. Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 6-րդ շաբաթ) Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ Գրավոր ստուգում՝ թեստային առաջադրանքների ձևով, պատասխանների գնահատում դասախոսի կողմից՝ յուրաքանչյուր հարցի համար նախապես նշված միավորների հատկացմամբ: Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը, - Առարկայի իմացություն: 2. Երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 12-րդ շաբաթ) Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ Գրավոր ստուգում՝ թեստային առաջադրանքների ձևով, պատասխանների գնահատում դասախոսի կողմից՝ յուրաքանչյուր

	հարցի համար նախապես նշված միավորների հատկացմամբ: Գնահատման չափանիշները՝ - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը - Առարկայի իմացությունը 3. Մասնակցությունը դասընթացին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում Գնահատման չափանիշները՝ - ներկայություն 4. Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - բանավոր հարցման արդյունքների հաշվառում, հիմնախնդիրների քննարկում համակուրսեցիների հետ, գործնական –կիրառական ուղղվածություն ունեցող հանձնարարություններ, թեստային աշխատանք և այլն, 5. Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ փորձի ցուցադրում, ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների փորձաքննական գնահատում, մասնակցություն խմբային նախագծերում և այլն, - բառարանային աշխատանքների ստուգում: 6.Գործնական հմտություններ (ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10միավոր) Գնահատման մեթոդը՝ - մենառարկայական և միջառարկայական բնույթի ինքնուրույն և խմբային նախագծեր, գաղափարների / հասկացությունների ձևակերպում, գնահատվող բանավեճ:
Գրականություն	Պարտադիր 1. U. S. Տարգ «Տեսական մեխանիկայի համառոտ դասընթացե 2. И. М. Воронков "Курс теоретической механики" 3. Մ. Մ. Մեշչերսկի «Տեսական մեխանիկայի խնդիրներե Լրացուցիչ 1. А.А. Яблонский ,, Курс теорической механики,, 2. Ն.Վ. Բուտեվին, Յ.Ա. Մերկին «Տեսական մեխանիկայի դասընթացե

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-026-Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 7-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	24
	Ինքնուրույն	72		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի	Դասընթացի նպատակն է զարգացնել տարածական և քանակական			

նպատակը	պատկերացումների ունակությունները: Ստացված գիտելիքները կիրառել կյանքի զարգացման տարբեր բնագավառներում:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – Ընդհանուր մեթոդիկայի և մաթեմատիկայի դասավանդման մասնավոր մեթոդիկայի հարցերը: *Հմտություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – դասագրքերի կառուցվածքին, կարողանալ լուծել նրանցում զետեղված բոլոր խնդիրները: *Կարողունակություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – Ձինվել մաթեմատիկայի դասավանդման արդի մեթոդներով, աշակերտների գիտելիքների ստուգման ձևերը և մեթոդները, ինքնուրույն աշխատանքների կազմակերպումը
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1 Ընդհանուր մեթոդիկա 1. Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկայի առարկան (բովանդակությունը, նպատակը, խնդիրները) 2. Մաթեմատիկայի դպրոցական դասընթացի վերլուծությունը, ներառարկայական և միջառարկայական կապեր 3. Դիդակտիկայի սկզբունքները 4. Մաթեմատիկայի ուսուցման մեթոդները, դիտում և փորձ, համեմատում, անալոգիա, նմանություն, ընդհանրացում, վերացարկում 5. Դպրոցական մաթեմատիկայում անալիզի և սինթեզի, ինդուկցիայի և դեդուկցիայի կիրառումը, ուսուցման մեթոդները 6. Մաթեմատիկական հասկացությունների ծավալը և բովանդակությունը, սահմանումները և նրանց դասակարգումը, մաթեմատիկական հասկացությունների ներմուծման մեթոդիկան, աքսիոմա, թեորեմա, թեորեմաների կառուցվածքը և տեսակները, անհրաժեշտ և բավարար պայմաններ, ապացուցում 7. Խնդիրների դերը մաթեմատիկայի ուսուցման մեջ, խնդիրների լուծման ընդհանուր մեթոդներ 8. Դասը և նրա կառուցվածքը, դասին ներկայացվող պահանջները, դասի վերլուծությունը 9. Աշակերտների գիտելիքների ստուգման ձևեր և մեթոդներ, ինքնուրույն աշխատանքների կազմակերպում, ինքնաստուգում, անհատական և դիֆերենցված մոտեցում 10. Նախասիրական պարապմունքներ, արտադասարանական աշխատանքներ և նրանց ձևերը: Թեմա 2Հատուկ մեթոդիկա 1. Դպրոցական մաթեմատիկայի հիմնական հասկացությունների ներմուծման մեթոդիկան 2. Թվային համակարգերի ուսուցման մեթոդիկան, բնական թվեր և գործողությունները նրանց հետ, սովորական և տասնորդական կոտորակներ, դրական և բացասական թվեր, ռացիոնալ և իրական թվեր, գործողություններ նրանց հետ 3. Հավասարումներ և անհավասարումներ, համարժեքություն, հավասարումներ կազմելու վերաբերյալ խնդիրներ 4. Հանրահաշվական արտահայտություններ, նույնական

	ձևափոխություններ 5. «Ֆունկցիա» հասկացության ուսուցումը, էլեմենտար ֆունկցիաներ. գծային, քառակուսային, աստիճանային, ցուցչային լոգարիթմական և եռանկյունաչափական ֆունկցիաներ 6. Թվային հաջորդականությունները և պրոգրեսիաները դպրոցական մաթեմատիկայում 7. Ֆունկցիայի անընդհատության և սահմանի հասկացությունները, ածանցիալը և նրա կիրառությունները 8. Ինտեգրալի ուսուցման մեթոդիկան 9. Երկրաչափության տրամաբանական կառուցվածքը 10. Կառուցման խնդիրների ուսուցման մեթոդիկան 11. Երկրաչափական ձևափոխությունների ուսուցման մեթոդիկան, «Բազմանկյուններ», «Վեկտորներ», «Կոորդինատական մեթոդ» թեմաների ուսուցում 12. Տարածաչափության առաջին դասերի ուսուցման մեթոդիկան 13. Ուղիղների և հարթության զուգահեռության և ուղղահայացության ուսուցման մեթոդիկան 14. Տարածաչափական խնդիրները և նրանց լուծման մեթոդները 15. Երկարության, մակերեսի և ծավալի ուսուցման մեթոդիկան:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է եզրափակիչ քննություն: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ю.М. Калягин и др. Методика преподавания математики в средней школе. 1975г. 2. В.И.Мишин. Методика преподавания математики в средней школе. 1987г. Լրացուցիչ 1. Д.Пойя Математическое открытие. 1975г.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄՀ/բ-128- Հոգեբանություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 4-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	24
			Լաբորատորաշխատանք	
			Գործնականաշխատանք	
	Ինքնուրույն	102		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Առարկային պատակն է. 1. Ուսանողներին զինել հոգեբանության մասին գիտելիքներով: 2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, հոգեբանական և մեթոդական գիտելիքները: 3. Ուսանողներին գաղափար տալ ընդհանուր			

	հոգեբանության օրինաչափությունների մասին: 4. Ընդհանուր հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: 5. Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (սոցիալական հոգեբանություն, սոցիոլոգիա, սպորտային հոգեբանություն և այլն) հետագա առավե լգիտական և լուրջ ուսումնասիրություններին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք • Հոգեբանության սահմանումը, • Հոգեբանության առարկան, • Հոգեբանության հիմնական մեթոդները, • Հոգեբանության կողմից լուծվող հիմնական խնդիրները, • Գործունեության կառուցվածքը: • Իմացական գործընթացները՝ զգայություն, ընկալում, ուշադրություն, հիշողություն, մտածողություն, երևակայություն: • Մարդու հույզերն ու զգացմունքները, • Ըստ խառնվածքի դասակարգումը, յուրաքանչյուր տիպի առանձնահատկությունները: Հմտություն • Տիրապետում է հոգեբանություն գիտության առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին: • Տիրապետում է անձի և գործունեության կառուցվածքի մասին գիտելիքներին: • Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական ործընթացներիվերաբերյալ: • Ունի անրաժեշտ գիտելիքներ հուզակամային գործընթացների վերաբերյալ: Կարողունակություն - Ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, - Կիրառել դհանուր հոգեբանության հետազոտության մեթոդները, որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Հոգեբանությանառարկան, արդիխնդիրները, մեթոդները: Թեմա 2 Հոգեբանության ծագումն ու զարգացումը, ներկավիճակը, ճյուղերը, կառուցվածքը: Թեմա 3.Հոգեկանի ծագումն ու զարգացումը: Թեմա 4 .Անձնավորություն : Թեմա 5.Միջանձնային հարաբերությունների հոգեբանություն:՛Թեմա 6 Գործունեության հոգեբանականբնութագիրը: Թեմա 7 Ուշադրություն: Թեմա 8. Հաղորդակցումևլեզու: Թեմա 9. Զգայություն: Թեմա 10. Ըմբռնում: Թեմա 11. Հիշողություն: Թեմա 12. Մտածողություն: Թեմա13. Երևակայություն: Թեմա 14. Հույզերևզգացմունքներ Թեմա15. Խառնվածք, բնավորություն:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ - Ընթացիկ ստուգումների հաշվառում: Գնահատմանչափանիշները՝ • Երկու ընթացիկ ստուգումների՝ թեստային առաջադրանքներիհաշվառում, • երկու ինքնուրույն աշխատանքների հաշվառում /ռեֆերատ, մշակում, զեկույց/, • հաճախելիության ցուցանիշների հաշվառում, • գործնական աշխատանքների հաշվառում:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Նալչաջյան Ա.Ա. Հոգեբանության հիմունքներ, Ե.1997 2. Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., հովհաննիսյան Ս., Ասրիյան Է. Հոգեբանություն. դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնականձեռնարկ. Եր. ԵՊՀ հրատ. 2010,204 էջ 3. Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005 3. Маклаков А. Г. Общая психология. М., 2007 4. СтоляренкоЛ. Д. Основы психологии. Ростов-на-Дону, 2005 5. Блейхер, Вадим Моисеевич, and Инна Вадимовна Крук. "Толковый словарь психиатрических терминов Լրացուցիչ 1. КАЗАКОВ Ю.Н, ЗОЛОТАРЁВА Г.К "ОБЩАЯ ПСИХОЛОГИЯ РАЗДЕЛ “ВВЕДЕНИЕ В ПСИХОЛОГИЮ” Конспект лекций." 2. Немов, Р. С. "Психология: учеб.для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003). 3. http://www.uni.edu/tan/structuralism.htm 4. http://psychology.about.com/od/historyofpsychology/a/schoolsthought.htm

Դասընթացիթվանիշը, անվանումը	**ՄՀ/բ-132 -Մանկավարժություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի,5-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	48	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	24
			Լաբորատորաշխատանք	
			Գործնականաշխատանք	
	Ինքնուրույն	102		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	Քննություն,			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին զինել մանկավարժական տեսական գիտելիքները արդյունավետ կիրառելու կարողություններով և հմտություններով, ընդարձակել նրանց մանկավարժական աշխարհայացքը զարգացնել մանկավարժական վերլուծական, համադրական և ստեղծագործական կարողությունները: Ձևավորել մանկավարժական տարբեր իրավիճակներում արագ կողմնորոշվելու կարողություն:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* – մանկավարժության առարկան, հիմնական			

	հասկացությունները, կարևորագույն խնդիրները, – մանկավարժության կապը այլ գիտությունների հետ, – մանկավարժական գիտաճյուղերի բնութագիրը, – մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդները, – անձնավորության զարգացման և ձևավորման գործոնները, – անձնավորության զարգացման տարիքային փուլերը, – կրթության բովանդակության ընդհանուր բնութագիրը, – ուսուցման գործընթացի էությունը, – ուսուցման սկզբունքները, – ուսուցման մեթոդները և միջոցները, – ուսուցման կազմակերպման ձևերի էվոլյուցիոն զարգացումը, – դասըորպեսուսուցմանկազմակերպմանիհիմնականձև, – ուսուցմանկազմակերպմանօժանդակձևերը, – ուսուցման գործընթացի կազմակերպման դիդակտիկական նոր համակարգերը, – ուսուցման գործընթացի ախտորոշումն ու վերահսկումը, – ուսուցման ժամանակակից մեթոդների ու տեխնոլոգիաների կիրառումը դպրոցում, – ուսուցչին ներկայացվող կոմպետենցիաներ և մասնագիտական կոմպետենտություն, – դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը, – դաստիարակության գործընթացի էությունը, առանձնահատկությունները, – դաստիարակության օրինաչափությունները, սկզբունքները, – դաստիարակության մեթոդները և կազմակերպման ձևերը, – դաստիարկության բաղադրամասերը: *Հմտություն* – մանկավարժության հիմնական հասկացությունների բնութագրմանը, – տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելուն – ուսուցման և դաստիարակության մեթոդների ու տեխնոլոգիաների իմաստավորմանը, – ուսուցման և դաստիարակության սկզբունքների իմաստավորմանը, – տնօրենի, փոխտնօրենների, ուսուցիչ-դաստիարակի կոմպետենցիաների գաղափարագրմանը – մանկավարժական վարպետությանը: *Կարողունակություն* – արդյունավետ օգվտել մանկավարժության գիտահետազոտական մեթոդներից, – իմաստավորել անձի զարգացման գործոնները, – իմաստավորել անձի զարգացման տարիքային շրջափուլերը, – իմաստավորել ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման օժանդակ ձևերը, – բնութագրել ուսուցողական և միավորային մատյանները, – ներկայացնել արդի գնահատման համակարգը, – ներկայացնել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաները, – կարևորել ուսուցչին ներկայացվող կոմպետենցիաները, – տրամաբանել մասնագիտական կոմպետենտության ձեռքբերման պահանջները – արագ կողմնորոշվել տարաբնույթ դաստիարակչական իրավիճակներում, – տիրապետի մանկավարժական տեխնիկային, – տիրապետի կոլեկտիվի տեսական հիմունքներին, – տիրապետի դպրոցի կառավարման հիմունքներին:

Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մանկավարժությունը ծագումը, օբյեկտը, առարկան, հիմնականհասկացությունները: Դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը մանկավարժության մեջ: Թեմա 2. Անձնավորության զարգացման գործոնները, տարիքային փուլերը: Անձնավորության ձևավորման խնդիրը մանկավարժության մեջ: Թեմա 3. Դիդակտիկայի էությունը, հիմնական հասկացությունների բնութագիրը: Ուսուցման գործընթացի էությունը, օրինաչափությունները, սկզբունքները: Ուսուցման մեթոդները, կազմակերպման ձևերը: Թեմա 4. Դաստիարակության գործընթացի էությունը, իմաստները, օրինաչափությունները, առանձնահատկությունները: Դաստիարակության սկզբունքները: Դաստիարակության մեթոդները, դրանց դասակարգումը, դաստիարակության կազմակերպման ձևերը: Թեմա 5. Աշակերտական կոլեկտիվի ձևավորումը: Թեմա 6.Դպրոցականների աշխարհայացքի ձևավորումը: Թեմա 7. Դաստիարակության բաղադրամասերը: Թեմա 8. Դպրոցի կառավարման հիմունքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Բանավոր, գրավոր հարցում, թեստ Ներկայություն, գիտականություն, ինքնուրույնություն, ակտիվություն, խոսքի հստակություն:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Յու. Ամիրջանյան, Ա. Ա. Սահակյան, Մանկավարժություն, Ե.2004 2. Ն. Ե. Կովալյով, Բ. Ֆ. Ռայսկի, Ն.Ա.Սորոկին, Մանկավարժությաններածություն 3. Գ. Ե. Ղույումչյան, Մանկավարժություն, 1,2 գիրք, Ե 2005 4. Յու. Կ. Բաբանսկի, Մանկավարժություն, հատոր 1-2, Ե. 1986 5. Վ. Ա. Կրուտեցկի, Մանկավարժականհոգեբանությանհիմունքներ, Ե.1976 6. Ս. Պ. Մանուկյան, Մանկավարժականընդհանուրհիմունքներ, Ե.1999 7. Լեոնտև, Հոգեկանիզարգացմանպրոբլեմները, Ե. 1968 8. И. П. Подласый, Педагогика, М. 2003 9. Б. П. Есупова, Основыдидактики, 1967 10. .А. С. Макаренко, Педагогическаяпоема, М. 1979 Լրացուցիչ- 1. Յան Ամոս Կոմենսկի «Մեծ դիդակտիկա», Երևան, 1962թ. 2. Ա. Մակարենկո «Մանկավարժական ընտիր երկեր», Երևան, 1950թ. 3. Ա. Դիստերվեգ«Մանկավարժական ընտիր երկեր», Երևան, 1963թ. 4. Ժ.Ժ. Ռուսսո«Էմիլկամ դաստիարակության մասին», 2 հատոր, Երևան, 1960թ., 1962թ. 5. 10Կ. Դ. Ուշինսկի «Մանկավարժական ընտիր երկեր», 2 հատոր, Երևան, 1958թ., 1959թ. 6. Խ. Աբովյան «Պատմություն Տիգրանի կամ բարոյական խրատներ հայ մանուկներին»: 7. Կրթությանմասին՝ՀՀօրենք, 2003 8. Մանուկ Մկրտչյան՝ ՀՀ կրթակարգը և պետական չափորոշիչները՝, 2004 9. СластенинВ. А., ИсаевИ. Ф., МищенкоА. И., ШияновЕ. Н., Педагогика, М., 2004

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄՀ/բ-178-Մանկավարժության պատմություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">2 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">3-րդ տարի, 6-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">24</td><td>Դասախոսություն</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">60</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4"><u>ստուգարք</u></td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Ուսանողներին զինել մանկավարժական մտքի, դպրոցի, դաստիարակության բազմաբնույթ գիտելիքներով, խորացնել մանկավարժական գիտելիքները, որպեսզի ուսանողը կարողանա վերլուծել, համեմատել և համապատասխան եզրահանգումներ կատարել անցյալի մանկավարժության վերաբերյալ, ճիշտ իմաստավորի անցյալի մանկավարժական փորձը և այ նստեղծագործաբար կիրառի:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
– Դաստիարակության պատմական և հասարակական բնույթը
– Մանկավարժականգործունեությանհիմնականբնութագրերը
– Դպրոցի, կրթության, դաստիարակության դրվածքը պատմական տարբեր ժամանակաշրջաններում
– Ուսուցչի մասնագիտության ժամանակակից խնդիրներին
Հմտություն
- Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները ավելի արդյունավետ դարձնելու կարողություններին և հմտություններին
- Ժամանակակից մանկավարժական տեսություններին
- Ճիշտ իմաստավորել անցյալի մանկավարժական փորձը և այն կիրառել ստեղծագործաբար
- Արագ կողմնորոշվելու ունակություն
- Գիտելիքներն արդյունավետ մատուցելու հմտություն
Կարողունակություն
- Բացահայտել դաստիարակության, կրթության և ուսուցման տեսականի ու գործնականի, դպրոցի զարգացման ընթացքը՝ մանկավարժական մտքի ականավոր գործիչների գործունեությամբ
- Բացատրել և հիմնավորել դաստիարակության պատմական բնույթը
- Ընդգծել դաստիարակության տեսության գործնականի սերտ կապը ու զարգացումը
- Ցույց տալ մանկավարժական մտքի զարգացման որակական փոփոխությունները, լուսավորության բնագավառի գործիչների հայացքները լուսաբանելիս և զատել այն դրականը, որը կնպաստի մանկավարժության տեսության</td></tr>
</table>

	առաջընթացի
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Դաստիարակության ծագումը: Կրթության և մանկավարժական միտքը հինաշխարհում: Դաստիարակության ձևերը նախնադարում: Առաջին կրթադաստիարակչական համակարգերի ձևավորումը: Դպրոցը և դաստիարակությունը Հի նԱրևելքի երկրներում՝ Եգիպտոս, Չինաստան, Հայաստան: Կրթությունը հին աշխարհում (Աթենք և Սպարտա), Սոկրատեսի, Պլատոնի, Արիստոտելի, Դեմոկրիտի մանկավարժական գործունեությունն ու հայացքները: Թեմա 2. Դաստիարակությունը Հին Հռոմում: Մարկոս Ֆաբիոս Քվինթիլիանոսի մանկավարժական հայացքները: Դաստիարակությունը Հայաստանում հին ժամանակներից մինչև մ.թ. 4- րդդարիվերջ: Թեմա 3. Կրթությունը և մանկավարժական միտքը միջնադարում՝ Եվրոպայում: Միջնադարի քրիստոնեական փիլիսոփայությունը և կրոնաբարոյականարժեքները: Ասպետականդաստիարակություն: Եկեղեցու դերը միջնադարյանկրթությանգործում: Եկեղեցիական դպրոցներ: Աստվածաբանականդպրոցներ: Արհեստավորականևհամայնքայինդպրոցներ: Առաջինհամալսարաններ: ԴպրոցըևմանկավարժականմիտքըմիջնադարյանՀայաստանում: Մ. Մաշտոցիկյանքնումանկավարժականգործունեությունը: Հետմեսրոպյան շրջանի մանկավարժական միտքը (Դ. Անհաղթ, Ա. Ծիրակացի): Թեմա 4. Վերածննդիդարաշրջանիկրթությունըումանկավարժականմիտքը: Է. Ռոտերդամցի, Վիտտորինոդա-Ֆելտրե, Ֆ. Ռաբլե, Թ. Մոր, ԹոմազոԿամպանելլա: Հայկական վերածննդի դարաշրջանի դպրոցըևմանկավարժականմիտքը (10-րդդարավերջև 12-րդդարիսկիզբ): Գր. Նարեկացի, Գր. Մագիստրոս, Հովհ. Սարկավագ Իմաստասեր: Հայկական բարձր տիպի դպրոցների և համալսարանների ձևավորումը: Թեմա 5. Նո րշրջանի դպրոցնում անկավարժական միտքը: ՅանԱմոսԿոմենսկի, նրա դերը մանկավարժության՝որպես ինքնուրույն գիտության կայացման գործում: ՋոնԼոկիփիլիսոփայական և մանկավարժական հայացքները: Ժ.Ժ. Ռուսոյի մանկավարժական տեսությունը: Թեմա 6. Մանկավարժությունը 19-20-րդդարերում: Ի.Հ. Պեստալոցցու մանկավարժական գործունեությունը: Ի.Ֆ. Հերբարտի մանկավարժական համակարգը: Ֆ.Ա. Դիստերվեգիմանկավարժական գործունեությունը և հայացքները: Կ.Դ. Ուշինսկու մանկավարժական հայացքները: 15 Նոր շրջանի հայ դպրոցն ու մանկավարժական միտքը (19-րդդ.): Խ. Աբովյան, Ղ. Աղայան մանկավարժական հայացքները: Իգական դպրոցների կազմակերպումը, Ծաղկոց-մանկապարտեզների կազմակերպումը. Ս. Բաբայան, Գ. Հովհաննիսյան, Ս. Արղության-Երկայնաբազուկ: Թեմա 7. Խորհրդայի նդպրոցն ու մանկավարժակա միտքը: Ա.Ս. Մակարենկո, Վ.Ա. Սուխոմլինսկի: Թեմա 8. Կրթությունը ժամանակակից աշխարհում: Եվրոպական միասնական կրթական տարածքի ձևավորման գործընթացը /ընդհանուր հետազոտական, կրթական, մշակութային տարածք/: Հետխորհրդային շրջանի կրթական տարածքի ձևավորումը: Բարձրագույն կրթության երկաստիճան

	համակարգի ներդրումը՝ «բակալավրիատ«, «մագիստրատուրա»: ՀՀ-իինտեգրումըբոլոնյանգործընթաց: Հետբուհականկրթությանհամակարգը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	• գնահատմանձևեր՝ ռեֆերատ, թղթապանակաստուգարք • գնահատմանընթացակարգեր՝ ընթացիկերկուստուգումներիարդյունքներիմիջինացում • գնահատմանգործիքներ՝ յուրաքանչյուրստուգմանհամար 20 միավորանոց սանդղակ և գիտելիքների,ակտիվության, ինքնուրույնաշխատանքներիկատարմանմակարդակ, հաճախումներիբաղադրիչներ
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ն.Հարությունյան, Առաքելբահաթրյան, Եր., 1992: 2. ՄովսիսյանԱ.: Ուրվագծերհայդպրոցիևմանկավարժականմտքի պատմություն: Երևան, 1958: 3. ՇավարշյանԱ. Հայմանկավարժներ, հ. 1.2., Եր., 1958-1961: 4. Вершинина, Н.А. Историяпедагогикикакнауковедческаядисциплина Изд.Рос.гос.пед.ун-таим. А.И. ГерценаСер. Психол.-пед.науки. - 2007. - №8.- С.56-68. - 5. Историяпедагогикииобразования. Отзарожденияивоспитанияв первобытномобществедоконцаXXв. [Текст]: учеб. пособие / Под ред. А.И. Пискунов. - 2-еизд., испр. идоп. - М. : Сфера, 2005. - 512 с. 6. Историяпедагогики: учебникдляаспирантовисоискателейучен. под ред. Н.Д. Никандрова. – М., 2007. 7. Латышина, Д.И. Историяпедагогики. Историяобразованияипедагогическоймысли [Текст]: учеб. пособие. - М., 2002. - 603 с. 8. Попов, В.А. Историяпедагогикииобразования [Текст]: учеб. пособие длястудентоввузовред. В. А. Сластенин. - М.: Академия, 2010. - 203с. 9. Старикова, Л.Д. Историяпедагогикиифилософияобразования [Текст]: учеб. пособиедлястудентов - Ростовн/Д: Феникс, 2008. - 435с. 10.ШацкийС.Т. Педагогическиесочинения, Т. 1.2.3.4, М. 1962,1964.1965. Լրացուցիչ- 1. ՆերսեսԾնորհալի, Թուղթընդհանրական, Գանձասարհանդես, 1991: 2. ՆերսեսԾնորհալի, Յաղագսերկնիևզարդուցնորա, Հանելուկներ, Ողբ Եդեսիոյ, Ե., 1968: 3. ՄխիթարԳոշ, Առակներ, Ե., 1951: 4. Մ.Աբեղյան, Հայոցհինգրականությանպատմություն, Գիրքբ, Ե., 1964: 5. Վրթ. Փափազյան, Պատմությունհայոցգրականության, Թիֆլիս, 1910: 6. Հր.Աճառյան, Հայոցանձնանուններիբառարան, հ.բ, Ե., 1944: 7. Լեո, Երկերիժողովածու, հ.3, ԳիրքԱ., Ե., 1969: 8. Ղ.Ալիշան, ՀուշիկՀայրենեացՀայոց, հ.Ա., Վենետիկ, 1869: 9. Տ.Թ.Աբգարյանց, ՆորՁուղայիսպրոցները, ՆորՁուղա, 1914: 10. Գ.Պետրոսյան, Մաթեմատիկանհինևմիջինդարերում, Ե., 1959: 11. Տեղեկագիր 252- ամյահոբելյանիՂազիրիկուրանոցդպրոցիննաչազարկներու ուհամբերուդպրոցիներկակյանքին, Բեյրութ- Լինբանան, 1953: 12. Մ.ԲաղրամյանՆորտետրակ, որկոչիՀորդորակ, Ե., 1991: 13. Ծ.Շահամիրյան, Գիրքանվանյալորոգայթփառաց, Թիֆլիս, 1913: 14. Եղիշե, ՊատմությունՎարդանանց, Թիֆլիս 1913:

	15. Աբ.մովսիսյան, Ուրվագծերհայդպրոցիևմանկավարժության / X- XV դարեր/, Ե., 1958: 16. Լ.Գ.Խաչերյան, Գլաձորիհամալսարանըհայմանկավարժականմտքի զարգացմանմեջ / XIII – XIV դդ./, Ե., 1973:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄՀ/բ 057 Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի,5-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	1. Ուսանողներին զինել մարդու օնտոգենեզի զարգացման մասին գիտելիքներով: 2. Խորացնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, պրակտիկ, հոգեբանական և մեթոդական գիտելիքները: 3. Ուսանողներին գաղափար տալ մարդու զարգացման ֆիզիոլոգիականկան, սոցիալական և հոգեբանական օրինաչափությունների մասին: 4. Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության բնագավառում ձեռքբերած գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: 5. Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների ցիկլի առարկաների (սոցիալական հոգեբանություն, ընտանիքի հոգեբանություն, հոգեբանամանկավարժական խորհրդատվություն և այլն) հետագա ուսումնասիրություններին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* • հոգեկանի զարգացման օրինաչափություններն ու նորագոյացությունները, • յուրաքանչյուր տարիքային փուլի հոգեբանական բնութագիրը, • ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման և իրականացման օպտիմալ եղանակները • սոցիալական միջավայրի դերն ու ազդեցությունը անձի ձևավորման վրա: *Հմտություն* ✓ տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության առարկային ✓ տարիքային հոգեբանության ժամանակակից մեթոդներին, ✓ հոգեբանամանկավարժական հետազոտության առանձնահատկություններին, ✓ երեխաների հետ աշխատանքի առանձնահատկություններին			

	Կարողունակություն ✓ բացահայտել հասարակության մեջ տեղ գտած բացասական երևույթները և ուսումնասիրել դրանց դրսևորման պատճառները, ✓ անցկացնել հոգեբանամանկավարժական հետազոտություն, ✓ խորհրդատվական աշխատանք իրականացնել չառաջադիմող և «դժվար» և <<ռիսկի խմբի>> աշակերտների հետ, ✓ կատարել անձի հոգեբանական վերլուծություն, ✓ · կազմել աշակերտի և դասարանային կոլեկտիվի հոգեբանական բնութագիրը:
Դասընթացի բովանդակությունը	Դասընթացի ընդհանուր նկարագիրը Դասընթացում դիտարկվում են մարդու հոգեկանի զարգացման մեխանիզմները, օրինաչափությունները, հոգեկան զարգացման տարիքային դինամիկան, մանկավարժական գործունեությունը, ուսուցման և դաստիարակության հոգեբանությունը:Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել գիտելիքներով օնտոգենեզում հոգեկանի զարգացման մեխանիզմների և օրինաչափությունների, մարդու անձի հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունների և տարիքային հոգեբանական առանձնահատկությունների մասին: Իսկ մանկավարժական հոգեբանությունը և հոգեբանությունը նպաստում են աշակերտների անձնային աճին, ինքնաճանաչմանը: Դասընթացը ընդլայնում է ուսանողների ընդհանուր տեսական, կիրառական և մեթոդական գիտելիքները, գաղափար է տալիս մարդու հոգեկան զարգացման օրինաչափությունների և դինամիկայի մասին: Տարիքային հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքները և կարողությունները ուսանողը պատրաստ է կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: Թեմա 1. Տարիքային և մանկավարժականհոգեբանության առարկան, խնդիրները, մեթոդները:Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության՝ որպես գիտության սահմանումը: Ուսումնասիրման օբյեկտը, տարիքային հոգեբանության հիմնական բաժինները. նորածնություն, մանկիկություն, վաղ մանկություն, նախադպրոցական, կրտսեր դպրոցական տարիք, դեռահասություն, վաղ պատանեկություն: Իսկ մանկավարժական հոգեբանության բաժիններից՝ ուսուցման, ուսուցչի և դաստիարակության հոգեբանություն: Մանկավարժական հոգեբանությունն ուսումնասիրում է հոգեկանի զարգացումը ուսուցման և դաստիարակության պրոցեսում: Տարիքային հոգեբանության կապը այլ գիտությունների հետ: Թեմա 2. Մանկիկային և վաղ մանկական տարիքի հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները: Վաղ տարիքի երեխաների զարգացման սոցիալական իրադրությունը: Առարկայական-գործիքային գործունեության զարգացումը վաղ մանկության տարիքում: Երեխայի ճանաչողական ոլորտի կայացումը, անձնային ոլորտի ձևավորումը, խոսքի զարգացումը վաղ մանկության տարիքում: Երեք տարեկանի ճգնաժամը: Թեմա 3. Հոգեկան զարգացումը նախադպրոցական և կրտսեր դպրոցական տարիքում Նախադպրոցականի զարգացման սոցիալական իրադրությունը: Նախադպրոցականի առաջատար գործունեությունը: Խաղի ազդեցությունը երեխայի հոգեկան զարգացման վրա: Նախադպրոցականի իմացական ոլորտի զարգացման

	առանձնահատկությունները, խոսքի զարգացումը, հուզական ոլորտի և կամքի զարգացումը որպես վարքի կառավարման ընդունակություն: Նախադպրոցականի անձի ձևավորումը և հարաբերությունների և հաղորդակցման առանձնահատկությունները: Նախադպրոցական տարիքի հիմնական հոգեբանական նորագոյացությունները: Երեխայի հոգեբանական պատրաստությունը դպրոցական ուսուցմանը: Կրտսեր դպրոցականի զարգացման սոցիալական իրադրությունը, հաղորդակցման և հարաբերությունների առանձնահատկությունները: Կրտսեր դպրոցականի սոցիալական կարգավիճակը և Ես-կոնցեպցիան: Կրտսեր դպրոցականի ուսումնական գործունեությունը, իմացական ոլորտի զարգացումն ու առանձնահատկությունները: Կրտսեր դպրոցական տարիքի հիմնական հոգեբանական նորագոյացությունները: Թեմա 4. Անձի ձևավորման և զարգացման հոգեբանական առանձնահատկությունները դեռահասության տարիքում: Դեռահասների զարգացման ժամանակակից սոցիալական իրադրությունը: Դեռահասության տարիքի ճգնաժամը: Փոփոխություններ դեռահասի ֆիզիկական զարգացման մեջ: Դեռահասների սեռական նույնականացումը /իդենտիֆիկացիան/: Դեռահասի Հարաբերությունները մեծահասակների և հասակակիցների հետ: Փոփոխությունները դեռահասների կոգնիտիվ ոլորտում: Դեռահասների առաջատար գործունեությունը: Դեռահասի մոտիվացիոն-պահանջմունքային ոլորտի առանձնահատկությունները: Մեծության զգացումը դեռահասության տարիքում: Դեռահասի անձի առանձնահատկությունները: Բնավորության շեշտվածություն: Թեմա 5. Անձի ձևավորման և զարգացման հոգեբանական առանձնահատկությունները պատանեկության տարիքում: Պատանեկությունը որպես զարգացման և ինտեգրացիայի փուլ: Կոգնիտիվ փոփոխությունները պատանեկության տարիքում: Մասնագիտության ընտրություն: Ավագ դպրոցականի առաջատար գործունեությունը: Փոխհարաբերությունները շրջապատողների հետ պատանեկության տարիքում: Թեմա 6. Ուսուցչի հոգեբանություն: Ուսուցիչըուսումնականգործընթացիկազմակերպիչ: Ուսուցիչիդերըաշակերտներիփոխհարաբերություններիձևավորմանգործում: Ուսուցչիմասնագիտականգործունեությանկարևորգործոնները /իմացական, կառուցողական, կազմակերպչական, կոմունիկատիվ: Պատկերացումտալմանկավարժականընդունակությունների, մանկավարժականտակտի, հեղինակության, դիրքորոշումներիևայլկարևորկողմերիմասին, որոնքապահովումենուսուցչիաշխատանքիարդյունավետությունը: Թեմա 7. 8. Ուսուցման և դաստիարակության հոգեբանություն: Ուսուցումը որպես երկկողմանի պրոցես: Ուսուցումը գիտելիքների, հմտությունների, կարողությունների ձեռքբերման պրոցես: Գիտելիքների արդյունավետ յուրացումը հիմնականում կախված է երեք գործոններից՝ ա. ինչ են սովորեցնում, բ. ինչպես են սովորեցնում, գ. ում են սովորեցնում: Ի վերջո, շատ կողմեր կան, որոնց պետք է անդրադառնալ և պետք է ուսուցանել դաստիարակելով և ընդհակառակը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	*<u>Նյութի քննարկման ժամանակ</u>* ✓ Հանձնարարված նյութի լիարժեք տիրապետում, վերջինիս վերածումը սեփական գիտելիքի. 15 միավոր ✓ Հարցադրումներ ընթացիկ թեմայի շուրջ

	(խրախուսվում է). 2 միավոր ✓ Լիարժեք պատասխաններ դասախոսի և համակուրսեցիների հարցերին(դասախոսի վերահսկողությամբ) ընթացիկ թեմայի շուրջ. 3 միավոր *<u>Առաջադրանքի կատարման ժամանակ</u>* ✓ Արագ կողմնորոշում թեմայի շուրջ առաջադրված խնդիրների լուծման ընթացքում. 2 միավոր ✓ Սեփական կարծիքի արտահայտում՝ հիմնավորված գիտական գիտելիքի հենքի վրա. 3 միավոր ✓ Խմբային և անհատական աշխատանքներում համապատասխան դերի ստանձնում և տրված ժամկետում հանձնարարականների կատարում. 15 միավոր Խրախուսվում են հատկապես վերլուծելու, սինթեզելու, կազմակերպելու, պլանավորելու, քննադատության, ինքնաքննադատության, տեղեկատվության կառավարման, նոր տեղեկատվությունը համապատասխան համատեքստում ընկալելու, մեկնաբանելու բազմաձեւության, բազմամշակութայնության ընդունման, նոր գաղափարներ առաջադրելու, յուրացված գիտելիքը տրամաբանորեն և հետեւողականորեն ներկայացնելու, առարկայի մեթոդները և տեխնոլոգիաները ճիշտ օգտագործելու, տվյալ առարկայական ոլորտում հետազոտությունների արդյունքները գնահատելու, նոր գաղափարներ առաջ քաշելու որակի մասին հոգածության, թիմում աշխատելու կարողությունները:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Բալյան Ա., Մանկավարժական հոգեբանության հարցեր, Երևան, 1983, 456 էջ 2.Սովետահայ հոգեբանություն, Ընտևր էջեր,, կազմ. Թութունջյան Հ., Երևանի համալս., հրատ., 1988, 528 էջ 3. Տարիքային և մանկավարժ. հոգեբանություն, խմբ. Ա. Պետրովսկի, Ե., 1977, 398 էջ 4. Ղազարոսյան Ա., Ս. Սեդրակյան, Հոգեբանական թեստերի և զարգացնող վարժությունների ժողովածո ւ, Զանգակ հրատ., Ե., 2015, 188էջ 5. Ղազարոսյան Ա., Ս. Սեդրակյան, Հոգեբանական աշխատանքները ուսումնական հաստատություններում, մեթ. Ձեռնարկ, Ե., 2016, 184 էջ 6. Ղազարոսյան Ա., Հոգեբանական աջակցություն ուսուցիչներին, ուս. Ձեռնարկ,, Վանաձոր, 2019, 208 էջ 7.Гамезо М.В., Петрова Е.А.,. Орлова Л.М Возрастная и педагогическая психология М 2004 8. Детская психология, под ред. Я. Коломинского, Е. Панько, Минск, 1988, 399 с. 9. Крайг Г. Психология развития1 7- е изд., Питер 2003, 992 с. 10. Мир детства, Младший школьник, сост. А. Захарова, В. Словодчиков, 2-е изд., М.,1988, 272 11. Психология, Словарь, под ред. А. Петтовского, М. Ярошевского, изд. 2-е, М,. 1990, 494 с. 12. Проблемы общей, возрастной и педагогической психологии, под ред. В. Давыдова, М., 1978, 238 с.

	13. Фридман Л., Волков К., Психологическая наука – учителю, М., 1985, 224 с Լրացուցիչ- 1. Мухина В.С. Возрастная психология М. 1999 2. Нью Комб Развитие ребенка 3. Обухова Л.Ф. Возрастная психология М. 2004 4. Проблемы общей, возрастной и педагогической психологии, под ред. В. Давыдова, М., 1978, 238 с 5. Фридман Л., Волков К., Психологическая наука – учителю, М., 1985, 224 с

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-038-Տարրական մաթեմատիկայի ընտրովի գլուխներ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 5-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է դիֆերենցիալ հաշվի օգնությամբ ուսումնասիրել ավագ դպրոցում դասավանդվող մաթեմատիկական անալիզի հիմունքները, ինչպես նաև ձևավորել սպատկերացումներ Էվկլիդյան, Լոբաչևսկու և պրոյեկտիվ երկրաչափությունների մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – Էվկլիդյան, Լոբաչևսկու և պրոյեկտիվ երկրաչափությունների կարևորագույն հասկացությունները և թեորեմները կյուրացնի Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – դպրոցական մաթեմատիկայի կարևորագույն բաժիններին: Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - Ստացած գիտելիքները բարձրագույն մաթեմատիկայի տեսանկյունից կիրառել դպրոցական դասընթացում:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1.Ֆունկցիայի հետազոտումը: Մաթեմատիկական ինդուկցիայի մեթոդը:. Իռացիոնալ, մոդուլ պարունակող, պարամետր պարունակող հավասարումներ և անհավասարումներ: Թեմա2..Կրիտիկական կետեր, էքստրեմումներ, մեծագույն ևփոքրագույն արժեքներ: 6-10-րդ դասարանների երկրաչափության դասընթացում աքսիոմատիկ մեթոդի կիրառման առանձնահատկությունները: Թեմա3. Աքսիոմատիկ համակարգը: Չուգահեռությունը ըստ Լոբաչևսկու Լոբաչևսկու երկրաչափության անհակասելիությունը: Պուանկարեի մոդելը: Թեմա 4. Տարրական երկրաչափությունները Լոբաչևսկու			

	տարածության մակերևույթների վրա: Պրոյեկտիվ երկրաչափության աքսիոմները, Դեզարգի թեորեմը և հակադարձ թեորեմը, Պասկալի և Բրիանշոնի թեորեմները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է ստուգարք: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1.Դպրոցական դասագրքերը 2. Տարրական մաթեմատիկայի լրացուցիչ գրականություն 3. Մաթեմատիկան դպրոցում ամսագիրը Լրացուցիչ 1. Քվանտ ամսագիրը

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-036-Մաթեմատիկայի պատմություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	32	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ճիշտ պատկերացում կազմել գիտության ու նրա զարգացման օրինաչափությունների մասին: Պարզաբանել արդի մաթեմատիկայի տրամաբանական կառուցվածքը: Ուսանողներին կօգնի հետագա գործունեության ճիշտ ձև ու ուղղություն ընտրել:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – Մաթեմատիկայի տարբեր ճյուղերի պատմությունը և այն խնդիրները, որոնք հիմք են հանդիսացել այդ ճյուղի առաջացման համար: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. - մաթեմատիկայի հիմնական հասկացությունների ծագման պատմությանը, - մաթեմատիկայի զարգացման փուլերին և մաթեմատիկայի տարբեր ճյուղերի առաջացման շարժառիթներին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - Ստացած գիտելիքները կիրառել դպրոցական դասընթացի ուսուցման պրոցեսում, գիտելիքները կապի կյանքի մյուս բնագավառների հետ::			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1: Մաթեմատիկայի զարգացման փուլերը Թեմա 2: Մաթեմատիկայի զարգացումը փաստարկման նյութերի կուտակման շրջանում:			

	Թեմա 3: Մաթեմատիկայի զարգացման հաստատուն մեծությունների փուլը Թեմա 4: Աթենքի մաթեմատիկական, անվերջ փոքրի հասկացությունը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է ստուգարք: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Б.В.Болгарский. Очерки по истории математики. 1974. 2. Г.И. Глейзер. История математики в школе. 1983. 3. С.Е. Белозеров. Пять знаменитых задач древности. 1975. Լրացուցիչ 1. С.Е. Белозеров. Пять знаменитых задач древности. 1975.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-029- Ամբողջ թվերի օղակի և ռացիոնալ թվերի դաշտի աքսիոմատիկ կառուցումը**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	72	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	108		
	Ընդամենը	180		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է 1.1Գաղափար տալ բովանդակալից և ձևական աքսիոմատիկ տեսություննեի, աքսիոմատիկ տեսության ձևակերպումների, դրանց մեկնաբանության և մոդելի մասին: 1.2 Համառոտ կառուցել բնական թվերի Պեանոյի աքսիոմատիկ տեսությունը: 1.3 Կառուցել ամբողջ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը՝ նախապես հիշեցնելով կարգավորված բազմությունների, խմբերի, օղակների, դաշտերի, հանրահաշվական համակարգերի մասին; 1.4 Կառուցել ռացիոնալ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – Բովանդակալից և ձևական աքսիոմատիկ տեսությունների կառուցվածքը, աքսիոմատիկ տեսության ձևակերպումները, դրանց մեկնաբանությանը և մոդելները: – Բնական թվերի Պեանոյի աքսիոմատիկ տեսությունը: – Ամբողջ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը: – Ռացիոնալ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը: *Հմտություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.			

	– Բովանդակալից և ձևական աքսիոմատիկ տեսություններին, աքսիոմատիկ տեսության ձևակերպումներին, դրանց մեկնաբանությանը և մոդելներին: – Բնական թվերի Պեանոյի աքսիոմատիկ տեսությունը: – Ամբողջ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը: – Ռացիոնալ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը: *Կարողունակություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – Բովանդակալից և ձևական աքսիոմատիկ տեսություննեի, աքսիոմատիկ տեսության ձևակերպումների, դրանց մեկնաբանության և մոդելի հարցերը պարզաբանել: – Բնական թվերի Պեանոյի աքսիոմատիկ տեսությունը վերլուծել: – Ամբողջ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը վերլուծել: – Ռացիոնալ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը վերլուծել:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Բովանդակալից և ձևական աքսիոմատիկ տեսություններ: Աքսիոմատիկ տեսության ձևակերպում« մեկնաբանություն և մոդել: Աքսիոմատիկ տեսության հակություննները՝ անհակասելիություն և կատեգորիկություն« աքսիոմների համակարգում« աքսիոմի անկախություն: Թեմա 2. Բնական թվերի Պեանոյի աքսիոմատիկ տեսությունը:Գումարման և բազմապատկման աքսիոմատիկ ներմուծումը և դրանց հատկությունները: Թեմա 3.Բնական թվերի բազմության կարգավորվածությունը: Պեանոյի աքսիոմատիկ տեսության կատեգորիկությունը: Բնական թվերի ձևական աքսիոմատիկ տեսությունը և Գյոդելի թեորեման£Կարգավորված բազմություններ« կիսախմբեր« խմբեր«օղակներ«դաշտեր Թեմա 4.Ամբողջ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը: Ամբողջ թվի ներկայացումը երկու բնական թվերի տարբերությամբ£ Ամբողջ թվերի օղակի կարգավորվածությունը Ամբողջ թվերի աքսիոմատիկ տեսության կատեգորիկությունը և մոդելը: Թեմա 5.Ռացիոնալ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը:Ռացիոնալ թվի ներկայացումը երկու ամբողջ թվերի հարաբերության տեսքով: Ռացիոնալ թվերի դաշտի կարգավորվածությունը: Ռացիոնալ թվերի աքսիոմատիկ տեսության կատեգորիկությունը և մոդելը£ Թեմա 6.նորմավորված դաշտեր« նորմի հատկությունները: նորմավորված դաշտերում զուգամետ և ֆունդամենտալ հաջորդականություններ£ Գաղափար P ¬ադիկ թվերի մասին£ Թեմա 7.Իրական թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը:Իրական թվի ներկայացումը ռացիոնալ թվերի զուգամետ հաջորդականության սահմանի միջոցով: Իրական թվերի աքսիոմատիկ տեսության կատեգորիկությունը և մոդելը: Թեմա 8.Կոմպլեքս թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը:Կոմպլեքս թվի ներկայացումը a+bi տեսքով£ Կոմպլեքս թվերի դաշտի գծորեն կարգավորվածության բացակայությունը£ Կոմպլեքս թվերի աքսիոմատիկ տեսության կատեգորիկությունը և մոդելը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է եզրափակիչ քննություն: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»

Գրականություն	Պարտադիր 1. А.И. Кострикин "Введение в алгебру", М. 1977 г. 2. Р. Р. Столл , Множества, Логика, аксиоматические теории, М. 1968. Լրացուցիչ 1. С. Феформан , Числовые системы, М., 1971. 2. Нечаев В. И. Числовые системы. Москва 1975 3. Ա. Ս. Առաքելյան, Թվային համակարգեր, Վանաձոր ՝Արմինֆո՝ 2006 թ:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-030- Պեանոյի աքսիոմատիկ թվաբանություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	72	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	108		
	Ընդամենը	180		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է գաղափար տալ բովանդակալից և ձևական աքսիոմատիկ տեսություններին, աքսիոմատիկ տեսության ձևակերպումների, դրանց մեկնաբանության և մոդելի մասին:Կառուցել բնական թվերի Պեանոյի աքսիոմատիկ տեսությունը:Կառուցել ամբողջ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը՝ նախապես հիշեցնելով կարգավորված բազմությունների, խմբերի, օղակների, դաշտերի, հանրահաշվական սիստեմների մասին:Կառուցել ռացիոնալ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը:Կառուցել իրական թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը՝ նախապես տալով նորմավորված դաշտերի սահմանումը և նորմի հատկությունները: Կառուցել կոմպլեքս թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – Բովանդակալից և ձևական աքսիոմատիկ տեսությունների կառուցվածքը, աքսիոմատիկ տեսության ձևակերպումները, դրանց մեկնաբանությանը և մոդելները: – Բնական թվերի Պեանոյի աքսիոմատիկ տեսությունը: – Ռացիոնալ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը: – Իրական թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը: – Կոմպլեքս թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – Բովանդակալից և ձևական աքսիոմատիկ տեսություններին, աքսիոմատիկ տեսության ձևակերպումներին, դրանց մեկնաբանությանը և մոդելներին:			

	– Բնական թվերի Պեանոյի աքսիոմատիկ տեսությունը: – Ռացիոնալ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը: – Իրական թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը: – Կոմպլեքս թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը: Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – Բովանդակալից և ձևական աքսիոմատիկ տեսություններ, աքսիոմատիկ տեսության ձևակերպումների, դրանց մեկնաբանության և մոդելի հարցերը պարզաբանել: – Բնական թվերի Պեանոյի աքսիոմատիկ տեսությունը վերլուծել: – Ռացիոնալ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը վերլուծել: – Իրական թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը վերլուծել: – Կոմպլեքս թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը վերլուծել:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Բովանդակալից և ձևական աքսիոմատիկ տեսություններ: Աքսիոմատիկ տեսության ձևակերպում« մեկնաբանություն և մոդել: Աքսիոմատիկ տեսության հակություններ՝ անհակասելիություն և կատեգորիկություն« աքսիոմների համակարգում« աքսիոմի անկախություն: Թեմա 2. Բնական թվերի Պեանոյի աքսիոմատիկ տեսությունը:Գումարման և բազմապատկման աքսիոմատիկ ներմուծումը և դրանց հատկությունները: Թեմա 3.Բնական թվերի բազմության կարգավորվածությունը: Պեանոյի աքսիոմատիկ տեսության կատեգորիկությունը: Բնական թվերի ձևական աքսիոմատիկ տեսությունը և Գյոդելի թեորեման£Կարգավորված բազմություններ« կիսախմբեր« խմբեր«օղակներ«դաշտեր Թեմա 4.Ամբողջ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը: Ամբողջ թվի ներկայացումը երկու բնական թվերի տարբերությամբ£ Ամբողջ թվերի օղակի կարգավորվածությունը Ամբողջ թվերի աքսիոմատիկ տեսության կատեգորիկությունը և մոդելը: Թեմա 5.Ռացիոնալ թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը:Ռացիոնալ թվի ներկայացումը երկու ամբողջ թվերի հարաբերության տեսքով: Ռացիոնալ թվերի դաշտի կարգավորվածությունը: Ռացիոնալ թվերի աքսիոմատիկ տեսության կատեգորիկությունը և մոդելը£ Թեմա 6.նորմավորված դաշտեր« նորմի հատկությունները: նորմավորված դաշտերում զուգամետ և ֆունդամենտալ հաջորդականություններ£ Գաղափար P ¬ադիկ թվերի մասին£ Թեմա 7.Իրական թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը:Իրական թվի ներկայացումը ռացիոնալ թվերի զուգամետ հաջորդականության սահմանի միջոցով: Իրական թվերի աքսիոմատիկ տեսության կատեգորիկությունը և մոդելը: Թեմա 8.Կոմպլեքս թվերի աքսիոմատիկ տեսությունը:Կոմպլեքս թվի ներկայացումը a+bi տեսքով£ Կոմպլեքս թվերի դաշտի գծորեն կարգավորվածության բացակայությունը£ Կոմպլեքս թվերի աքսիոմատիկ տեսության կատեգորիկությունը և մոդելը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է եզրափակիչ քննություն: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ա. Ս. Առաքելյան, Թվային համակարգեր, Վանաձոր «Արմինֆոե 2006 թ:

	2. Бухштаб А.А.”Теория чисел”, 1966 3. Куликов Л.Я. “Алгебра и теория чисел”, 1979 Լրացուցիչ 1. Միքայելյան Հ.Ս. «Բարձրագույն հանրահաշվի դասընթաց» 1-2 հատոր 2004 2. Մովսիսյան Յու. Մ. «Բարձրագույն հանրահաշիվ և թվերի տեսություն 2008

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-031-Երկրաչափության հիմունքներ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	72	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	108		
	Ընդամենը	180		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ պատմական տեղեկություններ Էվկլիդի 5-րդ պոստուլատի մասին, տալ գիտելիքներ աքսիոմատիկ տեսության տարրերի, Հիլբերտի, Վեյլլի համակարգերի և դրանց համարժեքության, երկարության, մակերեսի, ծավալի, ոչ էվկլիդյան երկրաչափությունների մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – Աքսիոմատիկ տեսությունը: – Հիլբերտի, Վեյլլի, Կոլմոգորովի, Պոգորելովի, Աթանասյանի աքսիոմատիկ տեսությունները և նրանց համարժեքությունը: – Էվկլիդյան երկրաչափության հիմնավորումը ըստ Վեյլլի: – Սֆերիկ երկրաչափության տարրերը: – Լոբաչևսկու երկրաչափության տարրերը: *Հմտություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – Էվկլիդյան երկրաչափության տարրերին – Լոբաչևսկու երկրաչափության տարրերին *Կարողունակություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - Դպրոցում դասավանդելիս մատչելի կբացատրի աքսիոմ, թեորեմ հասկացությունը: - Ծանոթացնել աշակերտին ոչ էվկլիդյան երկրաչափության նախնական հասկացություններին:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. պատմական ակնարկ էվկլիդյան երկրաչափության մասին; աքսիոմատիկայի ընդհանուր հարցեր; լոբաչեվսկու երկրաչափության տարրերը Թեմա 2. երկարություն, մակերես, ծավալ, աքսիոմատիկ տեսությունը Թեմա3. ոչ էվկլիդյան երկրաչափություն:			

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է եզրափակիչ քննություն: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	**Պարտադիր** 1. В. Т. Базылев, К. И. Дуничев , Геометрия IIч. М.1975. 2. Л. С. Атанасян, В. Т. Базылев , Геометрия IIч. М.1986. 3. Н. В. Ефимов , Высшая геометрия М.1961. **Լրացուցիչ** 1. Д. Гильберт , Основания геометрии М. 1948. 2. В. Ф. Каган ,Основания геометрии. 3. Б. А. Резенфельд. Неевклидовы прострснства, М. 1969. 4. И. П. Егоров, Основания геометрии, М. 1984.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-032-Դիֆերենցելի բազմաձևությունների երկրաչափություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	72	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	108		
	Ընդամենը	180		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է 1.1ուսանողներին գիտելիքներ տալ ժամանակակից երկրաչափության հիմնական հարցերի վերաբերյալ 1.2 Ուսանողներին տալ տեսական գիտելիքներ դիֆերենցելի բազմաձևություններից, սահմանել դիֆերենցելի արտապատկերումը, իրական ֆունկցիա բազմաձևության x կետում: Ներմուծել բազմաձևության տված կետի շոշափող և կոշոշափող (շոշափողակից) տարածությունները ստանալ ռեպերների ձևափոխման օրենքները: 1.3 Գիտելիքներ տալ շերտավորված տարածությունների վեկտորական տարածությունների թենզորական արտադրյալի, ինչպես նաև թենզորների հետ կատարվող գործողությունների մասին: Տեղեկություններ տալ արտաքին հանրահաշվի՝ արտաքին ֆորմերի, արտաքին դիֆերենցիալի մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – դիֆերենցելի բազմաձևություններ, – դիֆերենցելի արտապատկերում, – իրական ֆունկցիա բազմաձևության x կետում: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – Դիֆերենցելի բազմաձևություններին և դիֆերենցելի			

	արտապատկերումներին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - Ներմուծել բազմաձևության տված կետի շոշափող և կոշոշափող (շոշափողակից) տարածությունները ստանալ ռեպերների ձևափոխման օրենքները:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Տոպոլոգիական բազմաձևություններ: Դիֆերենցելի բազմաձևություններ, օրինակներ: Դիֆ. արտապատկերում: Թեմա 2. Բազմաձևությունների արտադրյալ, շերտավորված տարածություններ: Վեկտորական տարածությունների թենզորական արտադրյալ: Թեմա3. Գործողություն թենզորների հետ: Արտաքին հանրահաշիվ, արտաքին արտադրյալ, արտաքին դիֆերենցիալ: Կարտանի լեմման: Թեմա 4. Էվկլիդյան, աֆֆինական, պրոյեկտիվ տարածությունների կառուցվածքային հավասարումները: Վեկտորական դաշտ: Վեկտորների զուգահեռ տեղափոխությունը մակերևույթի վրա:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է ստուգարք: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգիե
Գրականություն	Պարտադիր 1. А. М. Васильев, Ю. П. Соловьев “Диференциальная геометрия”, М. 1988 2. Э. Картан “Теория конечных непреривных групп и дифференциальная геометрия”, М.1963 Լրացուցիչ 1. Международный конгресс математиков в Беркли, издательство “Мир” М 1991 2. Ж.Н. Багдасарян “геометрия гиперповерхности в P_n, оснащенной семейством конусов второго порядка” , “Дисертация’, М. 1978

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-033-Շտուրմ-Լիուվիլի եզրային խնդիրը**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	72	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	108		
	Ընդամենը	180		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել Շտուրմ-Լիուվլի եզրային խնդիրների տեսությանը, որ կարևոր դեր ունի թե դասական, թե քվանտային մեխանիկայում, որը և ծնունդ է տվել			

	ժամանակակից մաթեմատիկայի շատ հասկացություններին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – ինքնահամալուծ տեսության տարրերը՝ սեփական արժեք և սեփական ֆունկցիա հասկացությունները և նրանց հատկությունները, ինչպես նաև սեփական ֆունկցիաների համակարգի լրիվության և բազիսության հասկացությունները Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – Շտուրմի տեսության հիմնական արդյունքներին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – ստացած գիտելիքները կիրառել մաթեմատիկայի տարբեր բնագավառներում
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1՝ Շտուրմ-Լիուվիլի հավասարման լուծման հասկացությունը հանրագումարելի գործակցի դեպքում: Լուծման գոյությունը և անալիտիկ կախվածությունը գործակցից, սպեկտալ պարամետրից և սկզբնական պայմաններից: Լուծումների ասիմպտոտիկան: Թեմա 2՝ Շտուրմ- Լիուվիլի եզրային խնդրի սեփական արժեքների գոյությունը և հաշվելիությունը, նրանց կախվածության բնույթը գործակցից և եզրային պայմաններից: Եզրային խնդիրների ընտանիքի սեփական արժեքների ֆունկցիան: Սեփական արժեքների ասիմպտոտիկան: Թեմա 3՝ Շտուրմի տեսությունը: Թեմա 4՝ Վերլուծություն ըստ սեփական ֆունկցիաների:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է եզրափակիչ քննություն: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Л. А. Люстерник и В. И. Соболев. . Краткий курс функционального анализа, М. 1982г. 2. Колмагоров А.Н,Фомин С.В. "Элементы теорий функций и функцианального анализа", М., Наука 1980 Լրացուցիչ 1. Садовничий В. А. , Теория операторов М. 1986 г 2. Рудии У. . Фынкциональный анализ , М. 1975г.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-034-Զուգամիտության կայուն օրենքներ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	72	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	108		
	Ընդամենը	180		

Ստուգման ձևը	Քննություն
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպպատակն է ձևավորել հավանականային մտածելակերպը, որը կօգնի ուսանողներին հասկանալ սահմանային թեորեմների կառուցվածքը գումարելիների դիսպերսիայի անվերջ լինելու դեպքում, երբ սահմանում առաջանում են կայուն օրենքներ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – անկախ միատեսակ բաշխված մեծությունների գումարներին վերաբերող սահմանային թեորեմների կառուցվածքը *Հմտություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – կայուն բաշխումների պարամետրիկական դասի նուրբ օրինաչափություններին *Կարողունակություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - կիրառել արդյունքները կենսաինֆորմատիկայում:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Կայուն բաշխումների տարբեր սահմանումներ և նրանց կապերը: Թեմա 2. Կոշու, Լևիի և նորմալ օրենքներ՝ հատկություններ: Թեմա 3. Պարամետրերի ներկայացում: Թեմա 4. Կանոնավոր փոփոխում, կապ կայուն բաշխումների հյետ: Թեմա 5. Կանոնիկ ներկայացումներ: Թեմա 6. Զուգամիտության անհրաժեշտ և բավարար պայմաններ: Թեմա 7. Կիրառություններ կենսամոլեկուլյար համակարգերում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է եզրափակիչ քննություն: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգիե
Գրականություն	Պարտադիր 1. Боровков А.А., Курс теории вероятностей.-М.: Наука, 1976. 2. Пугачев В.С., Теория вероятностей и математическая статистика. -М.:, Наука, 1979. Լրացուցիչ 1. Солодовников А.С.- Теория вероятностей, Москва, Просвещение, 1978. 2. Вентцель Е.С., Овчаров Л.А.- Теория вероятностей (задачи и упражнения), Москва, Наука, 1973

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-035-Ֆուրյեի ինտեգրալ ձևափոխություններ և կիրառություններ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	72	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	40

	Ինքնուրույն	108
	Ընդամենը	180
Ստուգման ձևը	Քննություն	
Դասընթացի նպատակը	Տալ հիմնարար գիտելիքներ ինտեգրալ ձևափոխությունների տեսությունից, ինչպես նաև ձևավորել այդ գիտելիքները տարաբնույթ խնդիրներում կիրառելու հմտություններ:	
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – Խնդիրների այն շրջանակը, որտեղ կիրառվում է Ֆուրյեի ինտեգրալ ձևափոխությունը – Ֆունկցիաների փաթույթի սահմանումը, հատկությունները – Ֆուրյեի ինտեգրալ ձևափոխությունը,ինչպես նաև Ֆուրյեի հակադարձ ձևափոխությունը *Հմտություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – Ֆուրյեի ինտեգրալ ձևափոխության և Ֆուրյեի հակադարձ ձևափոխության կիրառման առանձնահատկություններին *Կարողունակություն* Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. - Լուծել մաթեմատիկական ֆիզիկայի, ինչպես նաև տարաբնույթ այլ խնդիրներ Ֆուրյեի ինտեգրալ ձևափոխության և Ֆուրյեի հակադարձ ձևափոխության կիրառմամբ:	
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1.Ֆունկցիաների փաթույթ Թեմա 2. Ֆուրյեի ինտեգրալ ձևափոխությունը Թեմա3. Ընհանրացված ֆունկցիաներ Թեմա 4. Դանդաղ աճի ընդհանրացված ֆունկցիայի Ֆուրյեի ձևափոխությունը	
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է եզրափակիչ քննություն: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»	
Գրականություն	Պարտադիր 1. Краснов М.Л. Интегральные уравнения М. Наука 1975, 304 с. 2. Աֆյան Ս.- Մաթեմատիկական ֆիզիկայի հավասարումներ,ԵՊՀ հրատարակչություն, Երևան 2007,336 էջ Լրացուցիչ 3. А.Н. Колмогоров, С.В. Фомин Элементы теорий функций и функционального анализа	

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄՀ/բ – 146 Ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14

			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին զինել ուսուցման ժամանակակից մեթոդներով՝ ձևավորելով գործիքակազմի ընտրության և հետևողական կիրառման կարողունակություն:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալվ երջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Գիտի. • ուսուցմանմեթոդներիմոդեռնիզացիան, • ինտերակտիվ /փոխներգործուն/ մեթոդներ • խաղայինմեթոդներ • նախագծայինմեթոդը • քեյս մեթոդը • ԽԻԿ համակարգը, • խթանմանփուլիմեթոդները, • իմաստավորմանփուլիմեթոդները, • կշռադատմանփուլիմեթոդները, • ուսուցմանալգորիթմացումը, • ուսուցմանմեթոդների և տեխնոլոգիաներիփոխկապակցվածությունը, • ուսուցմանտեխնոլոգիաներ: Հմտություն Տիրապետում է. • մեթոդներիճիշտընտրությանը, • ուսուցմանգործընթացինախագծմանըժամանակակիցմեթոդներով, • ուսուցմանալգորիթմացմանը: Կարողություն Կարողանում է. • մասնագիտական գործունեությունը կազմակերպել ուսուցմանժամանակակիցմեթոդներովուտեխնոլոգիաներով, • կիրառել ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ:			
Դասընթացիբովանդակությունը	Ուսուցման ժամանակակից մեթոդների էությունը: "Ուսուցման մեթոդ" հասկացության էությունը: Ուսուցման ավանդական և ժամանակակից մեթոդներ: Ժամանակակից մեթոդների առավելությունները: Ժամանակակից մեթոդների կիրառման առանձնահատկությունները: Ուսուցման մեթոդների մոդեռնիզացիան /արդիականացումը/: Ավանդական ուսուցման մեթոդների մոդեռնիզացիան: Ուսուցման մեթոդների մոդեռացման անհրաժեշտությունը: Ինտերակտիվ մեթոդներ: Ակտիվ և պասիվ մեթոդներ: Անձնակենտրոն և անձնակողմնորոշիչ մեթոդներ: Համագործակցային մեթոդներ: Խաղային մեթոդներ: Խաղային մեթոդների տեսակները: Դերային			

	խաղեր: Նախագծային մեթոդ: Հետազոտական, ստեղծագործական կարողությունների զարգացում: Կառուցողական մտածողություն: Նախաձեռնողականություն, ինքնուրույնություն: ԽԻԿ համակարգ: Ուսուցման գործընթացի փուլերը: Խթանման, իմաստի ընկալման և կշռադատման փուլերի նպատակները: Խթանման փուլի մեթոդները: Մտագրոհ, խմբավորում, պրիզմա, մտածիր- զույգ կազմիր -քննարկիր, ձնակույտ մեթոդների համառոտ նկարագիրը: Իմաստի ընկալման փուլի մեթոդները: T -աձև աղյուսակ, գաղափարների քարտեզ, Վեննի դիագրամ, փոխգործուն նշանների համակարգ, խորանարդում, խճանկար, երեք բանալի և մեկ կողպեք, շրջագայություն պատկերասրահում մեթոդներիհամառոտնկարագիրը: Կշռադատման փուլի մեթոդները: Քառաբաժան, խորանարդում մեթոդներիհամառոտնկարագիրը: Ուսուցման մեթոդների և տեխնոլոգիաների փոխկապակցվածությունը: "Մեթոդ", "հնար", "միջոց", "մեթոդիկա", "տեխնիկա", "տեխնոլոգիա" հասկացությունները: Ուսուցմանտեխնոլոգիաներիիրականացմանգործումուսուցմանմեթոդ ներիդերը: Ուսուցմանալգորիթմացում: Ալգորիթմացմանտեխնոլոգիա: Ալգորիթմացման տեխնոլոգիայի իրականցման փուլերը: Ուսուցմանտեխնոլոգիաներ: Ուսուցման տեխնոլոգիականացումը: Ուսուցմա և ժամանակակից տեխնոլոգիաները: Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաներիդերը ուսուցման գործընթացի արդյունավետության բարձրացման գործում:
Գնահատմանմեթոդները և չափանիշները	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում՝ 1. Առաջին ընթացի կստուգում (դասընթացի 7-րդ շաբաթ) ▪ Ստուգմանձևը և գնահատմանմեթոդը՝ Ընթացիկ գրավոր ստուգման համարն ախատեսված են 4 հարցեր, յուրաքանչյուր հարցիի ամար՝ 5 միավոր: ▪ Գնահատմանչափանիշները՝ - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը, - Առարկայիիմացություն: 2. Երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 15-րդ շաբաթ) ▪ Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ 20 կետից բաղկացած հարցախույզ, յուրաքանչյուրիհամար՝ 1 միավոր: ▪ Գնահատմանչափանիշները՝ - Առաջադրված հարցերի ճիշտ պատասխանը, - Առարկայիի մացությունը: 3. Մասնակցությունը դասընթացին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20 միավոր) ▪ Գնահատման մեթոդը՝ - Հաճախումների հաշվառում ▪ Գնահատման չափանիշները՝

	- ներկայություն: 4. Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին (ընդհանուրգնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր) ▪ Գնահատման մեթոդը՝ - Մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին, - Բանավոր հարցման արդյունքների հաշվառում: 5. Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10 իավոր) ▪ Գնահատմանմեթոդը՝ - Ռեֆերատի կատարում, - մշակմանկատարում, - տեսաներկայացման ցուցադրում, - տեխնոլոգիական տեղեկատվության իրականացում, - անձնականթղթապանակիկազմում, կարգավորում: 6.Գործնական հմտություններ (ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10միավոր) ▪ Գնահատման մեթոդը՝ Միավորը տրվում է ուսանողին՝ գործնական հանձնարարություններից դրական գնահատական ստանալու դեպքում:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Хуторский А.В., Практикум по дидактике и методикам обучения, СПб, издательство, Питер,2004 2. Глебова Л.И. Применение активных методов обучения в практике преподавателей. Режим доступа: http://www.informio.ru/publications/id243 3. Димитренко Н.В. Мотивация, как фактор повышения качества обучения. Режим доступа: http://festival.1september.ru 9. Зарукина Е.В., Логинова Н.А., Новик М.М. Активные методы обучения: рекомендации по разработке и применению. Режим доступа: http://cme.dstu.edu.ru 4. Кавтарадзе Д.Н. Обучение и игра. Введение в активные методы обучения / Д.Н. Кавтарадзе. – М., 1998. 11.Колокольникова З.У.Технология активных методов обучения в профессиональном образовании. Учебное пособие. Режим доступа: library.krasu.ru/ft/ft/_umkd/359/u_course.pdf 5. Активные методы обучения. Электронный курс. Международный Инсти- тут Развития «ЭкоПроե, Образовательный портал «Мой университетե, http://www.moi-universitet.ru. 6. Давыдов В.В Проблемы развивающего обучения. – М.: Издательство «Пе-дагогикаե, 1986. – 240 с. 7. Коджаспирова Г.М. Педагогика. – М .: изд-во «Владосե, 2004. – 352 с. 8. Коджаспирова Г.М., Петров К. В. Технические средства обучения и методика их использования. – М.: Издательский центр «Академияե, 2001. – 256 с . 9. Коджаспирова Г.М. Практикум и методические материалы. –

М.: Изда-тельство «Владосѣ, 2003. – 416 с .
10. Кукушин В. С. Теория и методика обучения: учебное пособие. – Ростов- на-Дону : Издательство «Фениксѣ, 2005. – 474 с .
11. Лернер И.Я. Дидактические основы методов обучения. – М:. Издатель-ство «Педагогикаѣ, 1981. – 186 с.
12. Сластенин, В.А. Педагогика: учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. за- ведений. – М.: Издательство «Академиязѣ, 2002. – 576 с.
13. Харламов И.Ф. Педагогика. – М.: Издательство «Высшая школаѣ, 2003. – 520 с.
14. Шмаков С.А. Игры учащихся. – М.: Издательство «Новая школаѣ 2004. – 240 с .
15. Яковлев Н.М., Сохор А.М. Методика и техника урока – М.: Издательство «Просвещениеѣ, 1985. – 208 с.
16. Гузеев В. В. Методы и организационные формы обучения. – М.: Народное образование, 2001. – С. 70–79.
17. Инновационные методы обучения: Методические рекомендации для магистрантов, получающих квалификацию «Преподаватель высшей школыѣ. – Нальчик: Каб.-Балк. Ун-т, 2006. – 35 с.
18. Корнеева Е. Н. Активные методы социально-психологического обучения: Учебное пособие. – Ярославль: ЯГПУ, 2009.
19. Кларин М. В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования, игры и дискуссии (Анализ зарубежного опыта). Рига: НПЦ «Экспериментѣ, 1995. С. 158.
20. Кларин М. В. Интерактивное обучение – инструмент освоения нового опыта//Педагогика. – 2000. – № 7. – С. 12–18.
21. Матяш Н. В. Проектный метод обучения в системе технологического образования//Педагогика. – 2000. – № 4.
22. Панина Т. С., Вавилова Л. Н. Современные способы активизации обучения/под.ред. Т. С. Паниной. – М.: Академия, 2007. – 176 с.

Լրացուցիչ՝

1. Аронова, Г. А. Методика обучения взрослых : особенности лекционной формы подачи материала по гуманитарным дисциплинам [Электронный ресурс] // Фестиваль педагогических идей «Открытый урокѣ : [сайт]. – 2012. — Режим доступа: http://festival.1september.ru/articles/513950/ (дата обращения: 11.05.2012)
2. Зимняя, И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании. Авторская версия. — М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. — 42 с.
3. Краснов, Ю. Э. Современные дискуссии по проблеме «Метод проектовѣ (реферативный обзор источников, включая рассмотрение концепции Дж. Равена о развитии компетентностей высшего уровня посредством проектного обучения) / Ю. Э. Краснов // Метод проектов. Серия «Современные технологии

	университетского образованияե. Вып. 2. / Белорусский государственный университет. Центр проблем развития образования. Республиканский институт высшей школы БГУ. — Минск : РИВШ БГУ, 2003. — С. 197— 221. 4. Масалков, И. К. Стратегия кейс стади: методология исследования и преподавания: учебник для вузов / И. К. Масалков, М. В. Семина. — М. : Академический Проект ; Альма Матер, 2011. — 443 с. 5. Панина, Т. С. Современные способы активизации обучения : учебное пособие / Т. С. Панина, Л. Н. Вавилова ; под ред. Т. С. Паниной. — 4-е изд., стер. — М. : Издательский центр «Академиятե, 2008. — 176 с. 6. Полат, Е. С. Метод проектов / Е. С. Полат // Метод проектов. Серия «Современные технологии университетского образованиятե. Вып. 2. / Белорусский государственный университет. Центр проблем развития образования. Республиканский институт высшей школы БГУ. — Минск : РИВШ БГУ, 2003. — С. 39—47. 7. Ситуационный анализ, или Анатомия Кейс-метода / под ред. Ю. П. Сурмина. — Киев : Центр инноваций и развития, 2002. — 286 с. 8. Ступина, С. Б. Технологии интерактивного обучения в высшей школе: учебно- методическое пособие / С. Б. Ступина. — Саратов : Издательский центр «Наукаե, 2009. — 52 с.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄՀ/բ-055-Ընտանիքի հոգեբանություն**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,7-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	1. Ուսանողներին զինել տարիքային հոգեբանության առարկայի, նրա խնդիրների , յուրաքանչյուր տարիքային խմբի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքներով : 2. Խորացնելևընդլայնելուսանողներիընդհանուրտեսական, կիրառականմեթոդականգիտելիքները: 3. Ուսանողներինգաղափարտալ ժամանակակից ընտանիքի առանձնահատկությունների վերաբերյալ : 4. Ընտանիքի հոգեբանության բնագավառում ձեռքբերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկայում: Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (ընդհանու րհոգեբանություն, մանկավարժական			

	հոգեբանություն, սոցիալական հոգեբանություն, սպորտի հոգեբանություն, ևայլն) հետ կապին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթականծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* - Ընդհանուր հոգեբանության ուսումնասիրման առարկան, տիրապետի առարկայի ներկայացրած խնդիրներին, պատկերացնի առարկայի տեղն ու դերը հոգեբանական գիտությունների համակարգում: *Հմտություն* - Տիրապետում է ընտանիքի հոգեբանություն առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին: - Տիրապետում է առարկայի կառուցվածքի մասին գիտելիքներին: - Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական գործընթացների վերաբերյալ: - Ունի անրաժեշտ գիտելիքներ ընտանիքի հոգեբանության բնագավառում կիրառվող տեխնիկաների և հուզակամային գործընթացների վերաբերյալ *Կարողունակություն* - ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, - կիրառել ընտանիքի հոգեբանության հետազոտության մեթոդները, - որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
Դասընթացի բովանդակությունը	1. Ընտանիքիհոգեբանությանառարկան , խնդիրները , նպատակները ➢ Ընտանիքի հոգեբանություն առարկան, սահմանումը: ➢ Ընտանիքի հոգեբանության խնդիրները: ➢ Ընտանիքը որպես դերերիսեսության ուսումնասիրման օբյեկտ: 2 . Ընտանիքի սոցիալ – հոգեբանական ուսումնասիրության հիմնախնդիրները : ➢ Ընտանիքը որպես սոցիալական խումբ: ➢ Ընտանիքը որպես ռեֆերենտային խումբ: ➢ Ընտանիքը որպես փոքր խումբ: 3.Դերերի տեսությունները և ընտանիքիխնդիրներինդերայինմոտեցումները : ➢ Սոցիալական կարգավիճակի տեսակներն և կառուցվածքը: ➢ Ընտանեկան դերերի կառուցվածքը և տեսակները: ➢ Դերային սպասումների տեսակները: 4 .Ընտանեկանտեսակներիպատմականզարգացումը և ընտանեկանդերերը : ➢ Հայրիշխանություն և մայրիշխանություն: ➢ Ժամանակակից ընտանիքի տեսակները: ➢ Ընտանիքի տեսակներն ըստ կառավարման ոճերի: 5 . Արդիբջջայինընտանիքիձևավորման և զարգացմանփուլերը: ➢ Ընտանեկան կյանքի պարբերացումն ըստ ներընտանեկան կարգավիճակների և դերերի: ➢ Ընտանեկան կյանքի փուլերը և կանխատեսումը: ➢ Ընտանիքի հասունության մակարդակները: 6 .Ընտանեկանբախումներիէությունը և հաղթահարմանուղիները : ➢ Դերային բախումները:

	➢ Դերային բախումների մակարդակները: ➢ Մրցակցությունը և դերերիբախումը: 7 .Ներընտանեկանհարմարումը և ընտանիքիստեղծումը : ➢ Ամուսնական և ներընտանեկան հարմարման գործընթացները և պայմանները: ➢ Ամուսինների հարմարման տեսակները: ➢ Ապրումակցումը և ներընտանեկան ֆրուստրացիաները: 8. Ընտանեկանբախումը և ճգնաժամերը: ➢ Բախման էությունը : ➢ Նորմատիվային և ոչ նորմատիվային ճգնաժամերը : ➢ Ընտանիք կազմելու մոտիվացիան և ամուսնալուծությունները: 9.Ամուսնալուծությունը և դրահետևանքները : ➢ Ամուսնալուծությա նհիմնական պատճառները: ➢ Ամուսնալուծության ռիսկերը և վիճակագրությունը: ➢ Ամուսնալուծության հետևանքները: 10. Առողջ և անառողջընտանիքները : ➢ Առողջ և անառողջընտանիքներ: ➢ Ընտանեկան կյանքը և անբավարարվածության հիմնախնդիրը: ➢ Հաղորդակցման բարդություններն անառողջ ընտանիքներում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում՝ 1.Մասնակցությունը դասընթացին(ընդհանուրգնահատականի 20%-ըկամ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ -հաճախումների հաշվառում • Գնահատման չափանիշը -ներկայություն 2.Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին(ընդհանուրգնահատականի 20%-ըկամ 20 միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ -մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին -բանավոր հարցման արդյունքների հաշվառում 3.Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուրգնահատականի 10%-ըկամ 10միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ -ռեֆերատների կատարում -դիտարկվող նյութի մասնագիտական վերլուծության ներկայացման որակ, -արևմտահայերեն տեքստերի վերլուծական բնույթի աշխատանքների ստուգում: 4.Գործնական հմտություններ(ընդհանուրգնահատականի 10%-ըկամ 10միավոր) • Գնահատման մեթոդը՝ -Միավորը տրվում է ուսանողին գործնական հանձնարարություններից դրական գնահատական ստանալու դեպքում:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Шнейдер, Лидия Бернгардовна. Семейная психология. — М.: Деловая книга, 1999. — 3000 экз. 2. Սեդրակ Ա. Սեդրակյան, ԸնտանիքիհոգեբանությունԵրևան 2010:

	3. Ադիբեկյան Ա., Հայընտանիքիբջջայնացմանհեռանկարները, Հայընտանիքիներկան և ապագան, Թեզիսներգիտաժողովիզեկուցումների, Երևան 1994 4. ДружининВ.Н. Психологиясемьи. –Екатеринбург, 2000 5. Основыпсихологиисемьиисемейногоконсультирования: Учеб.пособиедлястуд.высш.учеб.заведений /Подобщ.ред.Н.Н.Посысоева. –М.: Изд-воВЛАДОС-ПРЕСС, 2004. – 328с. 6. Психологическаядиагностикасемейныхотношений / В.И.Слепкова, Т.А.Заеко.- Լրացուցիչ 1. Ամիրյան Ս., Խոհեր ընտանիքի էվոլյուցիան, Iհ., Երևան, 1967, IIհ., Երևան, 1972: 2. Мозырь: Содействие, 2006. – 196с. 6. ШнейдерЛ.Б. Семейнаяпсихология: Учебноепособиедлявузов. 2-оеизд. –М.: Академическийпроект; Екатеринбург, 2006. – 768с

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՄԻ/բ-178- Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկան ավագ դպրոցում**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է զարգացնել տարածական և քանակական պատկերացումների ունակությունները: Ստացված գիտելիքները կիրառել կյանքի զարգացման տարբեր բնագավառներում:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա – Ընդհանուր մեթոդիկայի և մաթեմատիկայի դասավանդման մասնավոր մեթոդիկայի հարցերը ավագ դպրոցում: Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. – Ավագ դպրոցի դասագրքերի կառուցվածքին, Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. – Ձինվել մաթեմատիկայի դասավանդման արդի մեթոդներով, աշակերտների գիտելիքների ստուգման ձևերը և մեթոդները, ինքնուրույն աշխատանքների կազմակերպումը – լուծել ավագ դպրոցի դասագրքերում զետեղված բոլոր խնդիրները:			

Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Բազմությունները և հարաբերությունները մաթեմատիկայի դպրոցական դասընթացում: Թեմա 2. Թվի հասկացությունը մաթեմատիկայի դպրոցական դասընթացում: Թեմա 3.Նույնական ձևափոխությունները մաթեմատիկայի դպրոցական դասընթացում: Թեմա 4.Ֆունկցիայի հասկացությունը մաթեմատիկայի դպրոցական դասընթացում: Թեմա 5.Երկրաչափական պատկերները և երկրաչափական ձևափոխությունները: Թեմա 6. Հավասարումները և անհավասարումները մաթեմատիկայի դպրոցական դասընթացում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Նախատեսված է ստուգարք: Գնահատումը կատարվում է ըստ ՎՊՀ-ի « Բալային-ռեյթինգային համակարգով ուսանողների գիտելիքների ստուգման, եվ հաշվառման կանոնակարգի»
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ю.М. Калягин и др. Методика преподавания математики в средней школе. 1975г. 2. В.И.Мишин. Методика преподавания математики в средней школе. 1987г. Լրացուցիչ 1. Д.Пойя Математическое открытие. 1975г.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Կուրսային աշխատանք**
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3-ական կրեդիտ
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի,6-րդ կիսամյակ, 4-րդ տարի,7-րդ կիսամյակ
Ստուգման ձևը	Քննություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	

h/h	Գնահատման բաղադրիչները	Հատկացվող միավորները
1	Կուրսային աշխատանքի ձևակերպում (0-50)	
1.1.	Կուրսային աշխատանքի կատարման ինքնուրույնությունը, ուսանողի կատարած դատողությունների, եզրակացությունների հիմնավորումը ևփաստարկումը	0-10
1.2.	Աշխատանքի թեմային վերաբերող տեսական և գործնական նյութերի օգտագործման և մշակման մակարդակը	0-10
1.3.	Ուսանողի կողմից գրականության և այլ փաստական նյութերի կիրառությունը և կիրառման հմտությունը	0-10
1.4.	Կուրսային աշխատանքի բովանդակության համապատասխանությունը թեմային	0-10
1.5.	Կուրսային աշխատանքի ձևակերպման համապատասխանությունը սույն կարգի VII բաժնում նշված չափանիշներին	0-10

2.	Պաշտպանություն (0-50 միավոր)	
2.1.	Ղեկավարի կարծիքը	0-10
2.2.	Աշխատանքի բովանդակության ներկայացման կարողությունը	0-10
2.3.	Ուսանողի կողմից սեփական տեսակետը Պաշտպանելու կարողությունը	0-10
2.4.	Ուսանողի կողմից աշխատանքը ներկայացնելու հմտությունը և միջոցների կիրառությունը (գրաֆիկներ, ցուցադրական միջոցներ, սլայդներ և այլն)	0-10
2.5.	Ուսանողի խոսքի կուլտուրան	0-10

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Արտադրական պրակտիկա**
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4-ական կրեդիտ
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,7-րդ կիսամյակ 4-րդ տարի,8-րդ կիսամյակ
Ստուգման ձևը	ստուգարք
Նպատակը	«Մաթեմատիկա» մասնագիտության մանկավարժական արտադրական պրակտիկայի նպատակը այն կարողությունների, հմտությունների զարգացումն է, որոնք անհրաժեշտ են մաթեմատիկայի ապագա ուսուցչի, մանկավարժի կայացմանը: Դրանց հիմքում ընկած են՝ երեք հիմնական մաթեմատիկական առարկաները՝ մաթեմատիկական անալիզ, երկրաչափություն, հանրահաշիվ, մաթեմատիկական տրամաբանությունը, մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկան, հոգեբանությունը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	

Գնահատման բաղադրիչները	Հատկացվող միավորը	Գնահատում
Հաճախելիություն	0 - 10	
Ուսումնասիրվող թեմաների իմացություն	0 - 20	
Մասնագիտական հմտությունների կարողություն.		
3. Վարած դասերի վերլուծություն • ժամանակակից մեթոդներով աշխատանք • նորագույն տեխնոլոգիաների կիրառում • դասաժամանակի ճիշտ օգտագործում • գնահատում	 0 – 5 0 - 5 0 - 5 0 - 5	

	4. Մանկավարժական աշխատանք • արտադասարանային աշխատանք (միջոցառում, պատի թերթ, էքսկուրսիա) • դասղեկական ժամի անցկացում և աշխատանք աշակերտական խորհրդի հետ • մանկավարժական տակտ	0 - 5 0 - 5 0 - 5	
	5. Հոգեբանախորհրդատվական աշխատանք • դասարանի կոլեկտիվի կամ աշակերտի հոգեբանական բնութագրի կազմում • դասի հոգեբանամանկավարժական վերլուծության անցկացում • արտադասարանային միջոցառման հոգեբանական հիմնավորում	0 - 5 0 - 5 0 - 5	
	Պրակտիկայի պաշտպանություն	0 - 20	
	Ընդհանուր միավորը	100	

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Ավարտական աշխատանք**
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	7 կրեդիտ
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,8-րդ կիսամյակ
Ստուգման ձևը	Ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«Գերազանց» (5)	96-100	A^+
«Գերազանց» (5)	91-95	A
«Գերազանց» (5)	86-90	A^-
«Լավ» (4)	81-85	B^+
«Լավ» (4)	76-80	B
«Լավ» (4)	71-75	B^-
«Բավարար» (3)	67-70	C^+
«Բավարար» (3)	62-66	C
«Բավարար» (3)	58-61	C^-
«Անբավարար»	0-57	D
«Ստուգված»	58-100	S
«Չստուգված»	0-57	U